

МАТЕРИАЛИ
ЗА XII МЕЖДУНАРОДНА
НАУЧНА ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ

«БЪДЕЩИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ -
2016»

15 - 22 февруари, 2016

Том 1
Икономики

София
«Бял ГРАД-БГ» ООД
2016

МАРКЕТИНГ И УПРАВЛЕНИЕ

Kazybayeva A.M. The content of the risk management process in the realization of investment construction projects..... 50
Kruglov V.N. The innovative algorithm development 53
Черчик Л., Курчаба О. Сучасні підходи до трактування сутності екологічного менеджменту 57
Агатаева М.А. Специфика управления человеческими ресурсами в некоммерческих организациях 59

ИЗВЛЕЧЕНИЕ И ПРОВЕРКА

Винокуров А.А. Проблеми та перспективи обліку кредитних операцій банку 62
Кваша О.О., Євлаш Т.О. Управлінський облік на підприємствах ресторанного господарства 64
Григорьева О.И. Совершенствование налоговой системы Республики Казахстан с целью улучшения условий ведения бизнеса 67
Архипенко Я.О., Красавчикова М.Г. Проблемні питання обліку доходів і витрат підприємства..... 71
Грачева Е.А. Счет 97: «to be or not to be?» 75
Шостак Г.В. Відображення готової продукції у звітності: проблеми та шляхи вирішення..... 79

МАТЕМАТИЧЕСКИ МЕТОДИ СА В ИКОНОМИЯ

Turarov D.R., Sultanova M.N. Application of tools for the performance evaluation of the Single Accumulative Pension Fund 81

ИКОНОМИЯТА НА ПРОМИШЛЕННОСТТА

Котилко В.В., Грицюк Т.В., Осипов А.А. Оценка тактически-инфраструктурного потенциала Магаданской области и СНГ 87
Елпанова М.А., Казбекова Л.А., Даден А.А. Мұнай-газ саласының табиғи ортаға әсерінің экономикалық мәселелері 100
Муханова А.Е., Балтабаева А.Д. Құрылыс саласының қазіргі жағдайы мен даму бағыттары 104
Муханова А.Е., Балтабаева А.Д. Формирование ресурсного потенциала строительных предприятий 107

То публикува «Бял ГРАД-БГ» ООД, Република България, гр.София, район «Триадица», бул. «Витоша» №4, ет.5

Материали за 12-а международна научна практична конференция, «Бъдещите изследвания», - 2016.
Том 1. Икономики. София. «Бял ГРАД-БГ» ООД - 112 стр.

Редактор: Милко Тодоров Петков

Мениджър: Надя Атанасова Александрова

Технически работник: Татяна Стефанова Тодорова

Материали за 12-а международна научна практична конференция, «Бъдещите изследвания», 15 - 22 февруари, 2016 на Икономики.

За ученици, работници на проучвания.

Цена 10 BGLV

ISBN 978-966-8736-05-6

© Колектив на автори, 2016
© «Бял ГРАД-БГ» ООД, 2016

СЪДЪРЖАНИЕ**ИКОНОМИКИ****БАНКИ И БАНКОВА СИСТЕМА**

Танатова А.Р., Кыстаубаева С. Сущность управления банковскими рисками.....	3
Сторож Є.В. Аналіз страхового ринку України на основі формування рейтингу страхових компаній	6
Василевски Д.П., Давыдова Н.Л. Совершенствование банковского сектора в развитии малого и среднего бизнеса	10
Гончарова К.Г. Системний підхід до оцінки рівня ділової репутації топ-менеджменту, як інструменту економічної безпеки банку	13
Дмитрова О.С. Діагностика рівня корупції в банківських установах.....	17
Андрянова А.А. Роль финансово-кредитных организаций в повышении инновационной активности.....	20

ВЪНШНАТА ИКОНОМИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Винник А.А. Розвиток інноваційної діяльності машинобудівних підприємств України.....	26
---	----

ФИНАНСОВИ ОТНОШЕНИЯ

Гаврилко Т.О., Черніков В.П. Управління прибутком підприємства: системний підхід	29
---	----

ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ И ПАЗАРИ НА ОБЛИГАЦИИ НА ФОНДОВЕ

Кайранбекова Н.И. Инновационные направления развития рекреационного туризма.....	32
---	----

УПРАВЛЕНСКИ РЕСУРСИ НА РАБОТИ

Замкова Н.Л., Молдован Р.В. Планування соціального розвитку трудового колективу	40
Yerezhpova A.A., Sabyr N.S. Theories of the formation of the labor market.....	43

ИКОНОМИКИ**БАНКИ И БАНКОВА СИСТЕМА**

К.э.н., доцент Танатова А.Р., магистрант Кыстаубаева С.
Таразский государственный университет имени М.Х. Дулати, Казахстан

СУЩНОСТЬ УПРАВЛЕНИЯ БАНКОВСКИМИ РИСКАМИ

Важная роль в экономических преобразованиях отведена банкам, которые регулируют денежный оборот страны, аккумулируют денежные ресурсы и перераспределяют их. Одновременно банки владеют рычагами влияния на финансовую, инвестиционную, производственную и другие сферы экономики, а также на развитие экономических и общественных отношений.

В процессе своей активной деятельности банки сталкиваются с различного рода рисками. Неэффективное управление рисками в банковской деятельности может привести учреждение к банкротству, а в силу его положения в экономике, и к целому ряду банкротств, связанных с ним предприятий, банков и частных лиц.

Кредитование является наиболее прибыльной и одновременно наиболее рискованной частью банковских операций. Поэтому управление кредитным риском является необходимой частью стратегии и тактики выживания и развития любого банка. Кредитование всегда было и остается приоритетной экономической функцией банков.

Современный банковский рынок немислим без риска. Риск присутствует в любой операции, только он может быть разных масштабов и по-разному компенсироваться. Было бы в высшей степени наивным искать варианты осуществления банковских операций, которые бы полностью исключали риск и заранее гарантировали бы определенный финансовый результат. Следовательно, для банковской деятельности важным является не избежание риска вообще, а предвидение и снижение его до минимального уровня. Под риском принято понимать вероятность, а точнее угрозу потери банком части своих ресурсов, недополучения доходов или произведения дополнительных расходов в результате осуществления определенных финансовых операций.

Принятие рисков – основа банковского дела. Банки имеют успех тогда, когда принимаемые ими риски разумны, контролируемы и находятся в пределах их финансовых возможностей и компетенции. Банки стремятся получить наибольшую прибыль. Но это стремление ограничивается возможностью понести убытки. Риск банковской деятельности и означает вероятность того, что фактическая прибыль банка окажется меньше запланированной, ожидаемой. Чем выше ожидаемая прибыль, тем выше риск. Связь между доходностью опе-

раций банка и его риском в очень упрощенном варианте может быть выражена прямолинейной зависимостью.

Банковский риск – это ситуативная характеристика деятельности банка, отображающая неопределенность ее исхода и характеризующая вероятность негативного отклонения действительности от ожидаемого.

Банковские операции очень разнообразны, каждой из них присущи свои характерные особенности, а, следовательно, и определенный уровень риска или фиксированная вероятность потерь. Все разнообразие банковских операций дополняется разнообразием клиентов и изменяющимися рыночными условиями, что значительно осложняет разработку некоторых критериев оценки риска.

Риску подвержены практически все виды банковских операций. Анализируя риски коммерческих банков РК на современном этапе, надо учитывать отсутствие или несовершенство некоторых основных законодательных актов, несоответствие между правовой базой и реально существующей ситуацией, инфляцию и другое.

Разработка стратегии риска проходит ряд последовательных этапов, среди которых выделяют:

1. Выявление факторов, увеличивающих и уменьшающих конкретный вид риска при осуществлении определенных банковских операций.
2. Анализ выявленных факторов с точки зрения силы воздействия на риск.
3. Оценка конкретного вида риска.
4. Установление оптимального уровня риска.
5. Анализ отдельных операций с точки зрения соответствия приемлемому уровню риска.
6. Разработка мероприятий по снижению риска.

Что касается факторов, воздействующих на риск, то они, как правило, рассматриваются банками не полностью, а принимается во внимание лишь определенный стандартный их набор, который периодически пересматривается. Эти факторы не несут в себе какого-либо конкретного расчетного предназначения, а служат исходной базой для анализа риска, а также «оживляют» и детализируют чисто математические оценки.

Эффективность организации управления рисками во многом зависит от классификации. Под классификацией риска следует понимать распределение риска на конкретные группы по определенным признакам для достижения поставленных целей.

Эффективность организации управления рисками во многом зависит от классификации. Под классификацией риска следует понимать распределение риска на конкретные группы по определенным признакам для достижения поставленных целей.

В соответствии с рекомендациями Базельского комитета можно выделить следующие типичные виды рисков: кредитный риск, рыночный риск (процентный риск, фондовый риск, валютный риск), риск ликвидности, операционный

Совокупный потенциал строительного предприятия определяется:

- объемом и качеством, имеющихся у него ресурсов (трудовых, основных производственных и непроизводственных, оборотных фондов, материальных запасов, финансовых, нематериальных, технических ресурсов и др.);
- способностями сотрудников к созданию запланированной продукции, т.е. соответствие сложности работ их физическим, образовательным, квалификационным, психофизиологическим и мотивационным данным;
- способностями управляющего звена оптимально (рационально) использовать имеющиеся у предприятия ресурсы;
- инновационными способностями (т.е. способностями предприятия к обновлению производства, смене технологии и т.п.);
- информационными способностями (т.е. способностями обрабатывать и анализировать информацию для использования ее в производстве);
- финансовыми способностями (платежеспособностью предприятия, внутренней и внешней задолженностью) и др[3].

В результате рассмотренные слагаемые потенциала образуют совокупную способность предприятия, которая при сопоставлении с аналогичной способностью, например, другого предприятия, или среднего значения по отрасли, отражает уровень конкурентоспособности его потенциала.

Проблема повышения эффективности производства за счет выявления его внутренних резервов является наиболее актуальной в настоящее время.

Литература

1. Толмачев Е.А., Монахов Б.Е. Экономика строительства: Учебное пособие. – М.: ИД Юриспруденция, 2003. – 224 с.
2. Управление стратегическим экономическим потенциалом предприятий О.В.Максимчук, .В.Клюшин; Волгоградский государственный архитектурно-строительный университет. -Волгоград: ВолгГАСУ, 2006. – 176 с.
3. Фонотов А.Г. Ресурсный потенциал: планирование, управление. – М.: Экономика, 1985.-237 с. .

осуществлению целенаправленной деятельности с учетом влияния факторов внутренней и внешней среды.

Вся совокупность ресурсов строительного предприятия, влияющая на формирование, использование и управление его потенциалом подразделяется на следующие составляющие: имущественный потенциал, финансовый потенциал, кадровый потенциал и организационно-технический потенциал, как потенциалы соответствующих видов экономических ресурсов. Рассмотрим состав ресурсов, влияющих на формирование, использование и управление потенциалом строительного предприятия.

Категория ресурсного потенциала необходима для оценки возможностей будущего развития, поскольку учитывает направления расширения, пополнения и воспроизводства источников ресурсов, представляющих резервуары, из которых черпаются материально-вещественные и информационные составляющие системы производства. В строительном комплексе главной задачей является учет ресурсов, определение сбалансированности производственных возможностей организации, их сегодняшней и будущей рыночной востребованности[2]. На рисунке 1 приведена схема оптимального уровня ресурсного потенциала строительного предприятия.

Рисунок 1. Определение уровня ресурсного потенциала предприятия

риск, страновой риск (включая риск неперевода средств), правовой риск, риск потери деловой репутации, стратегический риск.

При этом не следует забывать о высокой степени абстрактности любой классификации, а следовательно, и о тесной взаимосвязанности абсолютно всех разновидностей риска.

Банковские операции очень разнообразны, каждой из них присущи свои характерные особенности, а следовательно, и определенный уровень риска или фиксированная вероятность потерь. Все разнообразие банковских операций дополняется разнообразием клиентов и изменяющимися рыночными условиями, что значительно осложняет разработку некоторых критериев оценки риска. Данные обстоятельства вносят существенные изменения в совокупность возникающих банковских рисков и методов их исследования. Однако это не исключает наличия общих проблем возникновения рисков и тенденций динамики их уровня.

Изменения одного вида риска вызывают изменения почти всех остальных видов. Все это, естественно, затрудняет выбор метода анализа уровня конкретного риска и принятие решения по его оптимизации ведет к углубленному анализу множества других рисков факторов. Поэтому выбор конкретного метода анализа их уровня, подбор оптимальных факторов очень важны.

В условиях финансового кризиса весьма актуальной выглядит проблема эффективного, профессионального управления банковскими рисками, оперативного учета факторов риска. Проблема управления рисками в каждом банке занимает одно из главных мест, поскольку неправильный подход в этом вопросе может не просто привести к большим убыткам, но и к закрытию кредитной организации. В настоящее время во многих казахстанских банках осуществляется выделение специальных сотрудников и подразделений, функцией которых является организация системы управления рисками банковской деятельности или риск-менеджмент.

Основной задачей регулирования рисков является поддержание приемлемых соотношений прибыльности с показателями безопасности и ликвидности в процессе управления активами и пассивами банка, то есть минимизация банковских потерь.

Все это предполагает разработку каждым банком собственной стратегии управления рисками, то есть основ политики принятия решений таким образом, чтобы своевременно и последовательно использовать все возможности развития банка и одновременно удерживать риски на приемлемом и управляемом уровне.

В основу банковского управления рисками должны быть положены следующие принципы:

- прогнозирование возможных источников убытков или ситуаций, способных принести убытки, их количественное измерение;
- финансирование рисков, экономическое стимулирование их уменьшения;
- ответственность и обязанность руководителей и сотрудников, четкость политики и механизмов управления рисками;

– координируемый контроль рисков по всем подразделениям и службам банка, наблюдение за эффективностью процедур управления рисками.

Подобная работа не может носить отрывочный характер и приносит результаты, когда выработана и осуществляется определенная стратегия риска: выявление факторов, увеличивающих и уменьшающих конкретный вид риска при осуществлении определенных банковских операций; анализ выявленных факторов с точки зрения силы воздействия на риск; оценка конкретного вида риска; установление оптимального уровня риска; анализ отдельных операций с точки зрения соответствия приемлемому уровню риска; разработка мероприятий по снижению риска.

Комплексный подход к управлению риском позволяет более эффективно использовать ресурсы, распределять ответственность, улучшать результаты работы. Банку необходимо подбирать портфель своих клиентов таким образом, чтобы самому иметь оптимальное соотношение между активными и пассивными операциями, сохранять уровень своей ликвидности и рентабельности на необходимом для бесперебойной деятельности уровне. Для этой цели необходимо проводить регулярный анализ уровня всех видов рисков, определять их оптимальное значение для каждого конкретного момента и использовать весь набор способов управления ими.

Сторож С.В.

*Ярославский государственный университет, Россия
Харківський національний університет ім. Семе́на Кузне́ця*

АНАЛІЗ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ФОРМУВАННЯ РЕЙТИНГУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Страховики зіткнулися з безпрецедентними умовами – від революції й війни, які мали підстобнути попит на низку страхових продуктів із боку корпоративного сегмента, до скорочення споживчої активності через негативний стан економіки. Також, на ринок впливало очікуване в найближчому майбутньому перепідпорядкування сегмента від регулятора.

В табл.1 представлені результати розрахунку рейтингу страхових компаній.

ға тарта кәсіпорын кіреді, бұл ретте олардың 13-і орта, ал қалғаны майда кәсіпорындар болып табылады.

Өнеркәсіп кәсіпорындарының негізгі үлесін қарымды және тұрақты сервистік мердігер компаниялар алуға. Облыстың құрылыс индустриясы силикат және күйдірілген кірпіш, кең ассортименттегі темір бетон бұйымдарын, әртүрлі фракциядағы қиыршық тас, асфальтбетон және басқа құрылыс материалдарын шығаратын кәсіпорындармен танылған.

Облыстың құрылыс индустриясы шикізат базасының нығаюына «Шалқия-Цинк» ЖШС-гінің құрылыс қиыршық тастары, «Қызылордаэкспортастық» ЖШС-гі, «СКЗ-37» ЖШС-гі, «Азат-Азамат» ЖШС-гі, «МО-1» зауыттарының керамикалық кірпіш, «Асар» ЖШС-гінің пластикалық терезелер мен есіктер шығаратын жобалардың жүзеге асырылуы ықпал етті.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Қызылордаоблысының 2011-2015 жылдарға арналған Индустриялық-инновациялық дамуы бағдарламасы. // 2011 ж. Сыр бойы газеті
2. Өңір экономикасының өрлеу кезеңі // Ерұлан ЖҮНИСОВ, Көлік және коммуникация министрлігі Автомобиль жолдары комитетінің – Қызылорда облыстық департаментінің директоры. Айқын-2011ж.
3. «Егемен Қазақстан» газетінің Қызылорда облысындағы меншікті тілшісі Ержан БАЙТІЛЕС. Құрылыс саласының бүгінгі қарқыны.
4. Баяхметов Т.Б. Экономика строительства. – Алматы: КазГАСА, 1998. – 210 с.

К.э.н., Муханова А.Е. магистрант Балтабаева А.Д.

Қызылординский государственный университет им. Коркыт-Ата

ФОРМИРОВАНИЕ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦИАЛА СТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Потенциал – в широком смысле: средства, запасы, источники, имеющиеся в наличии, которые могут быть использованными, приведенными в действие для достижение определенной цели, осуществления плана, решения какой-либо задачи, возможности какой-либо социальной системы в определенной области.

Экономический потенциал предприятия – это совокупность ресурсов (трудовых, материальных, нематериальных, финансовых и др.), имеющихся в распоряжении предприятия, и способности его сотрудников и менеджеров к использованию ресурсов с целью создания товаров, услуг и получения дохода.

Экономический потенциал строительного предприятия – это органическое сочетание трех основных элементов: ресурсов, возможностей и способностей строительного предприятия[1].

Ресурсный потенциал предприятия – это совокупность накопленных ресурсов хозяйствующего субъекта, характеризующих возможности системы по

Жеке құрылыс салушылармен	45692	56184	60755	4571	108
Халықты 1000 адамға шаққанда салынған тұрғын үйлер камтамасыз ету, шаршы метр	75,6	122,2	149,5	27,3	122
Жалпы білім беретін мектептерді іске қосу, оқушы саны	350	325	864	539	2,6есе
Ауруханаларды іске қосу, төсек	410	480	520	40	108
Амбулатория-емханалық мекемелерді іске қосу,	1200	1314	1355	41	103
* Ескертпе- Қызылорда облысының инвестициялық қызметі мәліметтері негізінде					

Кесте мәліметтеріне сүйене отырып, жалпы аумақтық өнімдегі құрылыстың үлесі 2014 жылы 2013 жылға қарағанда 6%-ке жоғарылаған. Құрылысқа салынған инвестициялар көлемі 16%-кеміген. Осыған, сәйкес құрылыс- монтаж жұмыстарының 42,9%-ға артып отырғаны байқалады. Ал орындалған құрылыс жұмыстарының көлемі керісінше, 40%-ға жоғарылаған. Облыс бойынша құрылыс ұйымдарының саны 2013 жылы 268 мекеме жұмыс атқарса, 2014жылы 291 мекеме жұмыс атқарып мекемелердің саны 23 – ке көбейіп отыр. Осы құрылыс ұйымдарында жұмыс атқаратын адамдар саны 2014 жылы 2013 жылмен салыстырғанда 2022 адамға көбейген. Ал құрылыста жұмыс істейтіндердің орташа айлық жалақы мөлшері 58071 теңгені құрайды. Тұрғын үйлерді іске қосу жалпы алаңы бойынша 2014жылы 2013жылға қарағанда 17484 шаршы метерге көбейгені байқалады. Оның ішінде жеке құрылыс салушылар есебінен 8%-ке көбейген. Жалпы білім беретін мектептерді іске қосу есебінен 2013жылға қарағанда 2014 жылы 2,6 есеге көбейген.

Құрылыстың жоғары қарқыны мен құрылыс материалдарының өндірісі үшін ресурстардың болуы құрылыс материалдарының рыногын қалыптастырудың негізгі алғышарты болып табылады. Сондай-ақ саланың дамуына тұрғын үй құрылысы үшін және басқа да оларды кезеңдік қалпына келтіру, қайта жаңғырту үшін тұрмыста үй шаруашылығы құрылыстарына қажетті құрылыс материалдарына тұрғындардың қажеттілігі, сондай-ақ халық шаруашылығы кешенінің кәсіпорындар, офистер, өндірістік кешендер салу әрі мемлекеттік және қоғамдық қордың тұрғын ғимараттарын, әкімшілік, мәдени-тұрмыстық ғимараттарды, өнеркәсіптік, гидротехникалық құрылыстарды жөндеу үшін құрылыс материалдарына қажеттілігі саланың дамуына айтарлықтай әсер етеді[3].

Бүгінгі күні халықаралық сапа менеджменті жүйесін ендіріп жатқан кәсіпорындар саны артып келеді. 2014 жылдың басынан бері 9 кәсіпорынға ИСО 9000-14000 халықаралық сапа стандарттары мен экологиялық менеджмент жүйелері енгізілді және 9 кәсіпорында Қызылорда облысы бойынша ұлттық сараптау және сертификаттау орталығы мамандарының қатысуымен сапа менеджмент жүйесін ендіру жұмыстары жүргізілуде. Қазіргі таңда 35 кәсіпорын халықаралық сапа стандарттары мен экологиялық менеджмент жүйелеріне сәйкес жұмыс жасауда, бұл көрсеткіш өткен жылмен салыстырғанда 21,2 пайызға артып отыр[4].

Соңғы жылдары сәулет, құрылыс және қала құрылысы саласы құрылыс материалдарының жаңа технологиясын пайдалану, анықтамалық-ақпараттық және нормативтік құжаттарды енгізу арқылы жоғарғы қарқынмен дамып келеді. Қызылорда облысындағы құрылыс материалдарының өнеркәсібі құрамына 59-

Таблица 1

Рейтинг страховых компаний

	Боргове навантаження	Ліквідність	Рівень виплат	Пріріст премій	Пріріст капіталу	Входження до МФГ	Рівень перестраховання	Коеф. фінансової стійкості	Підсумковий бал	Рейтинг
«Княжа»	2	2	3	4	4	4	3	2	3,1	В
«Уніка»	1	1	4	4	3	4	3	2	3	В
«Українська страхова група»	1	3	4	3	1	4	2	2	3	В
«Універсальна»	2	1	3	4	3	3	4	3	2,9	В
«РЗУ Україна»	1	1	3	4	3	4	4	1	2,9	В
«Просто-страхування»	3	4	4	2	4	2	1	3	2,9	В
«Інгосстрах»	4	4	3	2	4	1	3	4	2,8	В
«АХА Страхування»	2	2	4	2	3	4	1	3	2,8	В
«Провідна»	3	3	4	2	4	2	1	3	2,7	В
Utico	4	4	2	3	3	1	3	4	2,7	В
«Інго Україна»	2	2	4	2	3	2	4	2	2,7	В
СГ ТАС	3	2	3	3	3	1	2	3	2,4	С
«Перша»	1	2	2	4	3	1	4	2	2,3	С
«Альфа Страхування»	3	4	1	2	4	2	1	3	2,3	С
«Нафтогазстрах»	4	2	1	4	2	1	1	4	2,1	С
«Домінанта»	4	3	1	1	4	1	3	4	2,1	С

Рейтинг враховує найважливіші фактори фінансової стійкості та ділової активності страхових компаній, які можна розрахувати на основі публічної інформації.

Об'єкт рейтингу– страхові компанії, сума валових зборів яких за 2014 рік перевищує або дорівнює 100 млн гривень.

Предмет рейтингу– привабливість страхових компаній для власників рухомого й нерухомого майна, що визначається кількісно як загальна сума балів факторів привабливості – від 1 до 4, зважених на важливість кожного фактора – коефіцієнт у діапазоні від 0 до 1.

Якісно привабливість страхових компаній виражається рейтинговою категорією групи страхових компаній – А, В, С або D, що залежить від суми загального заліку. Водночас головне значення має рейтингова категорія страхової компанії, а не її порядковий номер у таблиці.

Джерела даних: окремі показники фінансової звітності страхових компаній, відображені у формах фінансової звітності (Ф) і розділах звітності, підготовленої згідно з Розпорядженням Держфінпослуг № 39 від 03.02.2004 р. (Р).

Для визначення фактора «Рівень іноземної підтримки» використовується офіційна інформація АРІФРУ про власників істотної участі СК, дані інформаційних агентств «УНІАН», «Українські новини», «Інтерфакс-Україна», дані Forbes, а також відповіді страхових компаній в Анкеті СК.

Під час підготування методики рейтингу враховуються такі фактори, що визначають привабливість страхових компаній із погляду клієнтів:

Боргове навантаження.

Ліквідність страхової компанії.

Рівень виплат.

Приріст страхових премій.

Приріст власного капіталу страхової компанії.

Входження СК до міжнародної фінансової групи.

Рівень перестраховання.

Коефіцієнт фінансової стійкості (автономії) СК.

За наявного рівня прозорості страхового ринку представлена в таблиці 2 методика розрахунку факторів максимально адекватно відображає комплексну привабливість страхових установ для клієнтів.

Таблиця 2

Методика розрахунку показників оцінки страхових компаній

№	Фактор	Показник	Вага фактора
1	Боргове навантаження	Співвідношення зобов'язань до капіталу	0,1
2	Ліквідність	Співвідношення високоліквідних активів до зобов'язань	0,15
3	Рівень виплат	Співвідношення виплат у звітному періоді до валових премій попереднього періоду	0,2
4	Приріст страхових премій	Співвідношення приросту премій у звітному періоді до премій попереднього періоду	0,15
5	Приріст капіталу	Співвідношення приросту капіталу у звітному періоді до капіталу попереднього періоду	0,05
6	Входження до міжнародної фінансової групи	Власники: іноземна корпоративна структура; фізична особа-нерезидент; резиденти України	0,2
7	Рівень перестраховання	Співвідношення частки премій, переданих перестраховикам, до валових премій	0,1
8	Коефіцієнт фінансової стійкості	Співвідношення власного капіталу до підсумку балансу пасивів компанії	0,05
9	Загальний залік	Сума балів факторів, зважених на відповідні ваги	1

Өткен жылы құрылысқа 8,5 млрд. теңге салынса, ол алдыңғы жылмен салыстырғанда 35 пайызға жоғарылаған. Бұл мерзімде 252 мың шаршы метр тұрғын үй пайдалануға берілген. Осылайша баспанаға қолы жетпей жүрген жүздеген адам қоныс тойын тойлады. Құрылысқа қарқын берген Қызылорда еліміз аймақтары арасында алғашқы үштіктен көрінді. Биылғы ел Тәуелсіздігінің 20 жылдығында облыс құрылысшыларының тартуы сүбелі болмақ. Аймақта ауылдағы спорт алаңдарынан бастап ірі әлеуметтік-өндірістік нысандарды қоса есептегенде 400-ге тарта нысан құрылыстары жүргізілуде. Осыдан саланың ауқымын байқай беріңіз. Ал, алғашқы жартыжылдықта 91 мың шаршы метр тұрғын үй алаңы іске қосылды, бұл өткен мерзімнен 18 пайызға артық. Бір ғана тұрғын үй құрылысын салуға республикалық және облыстық бюджеттен 2,5 млрд. теңге бөлінген.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестицияларды қаржыландыру көздері негізінен меншік қаражаттары есебінен жүзеге асырылуда. 2014 жылы негізгі капиталға тартылған инвестициялар оның ішінде меншік қаражаттары 2013 жылмен салыстырғанда 19338 млн. теңгеге 43%-ға кеміген. Ал сырттан тартылған қаражаттар есебі 2014 жылы 2013 жылмен салыстырғанда 2,7 есеге артқан. Банктік кредиттер көлемі де 2013 жылы 1324 млн. теңгені құраса, 2012 жылы 1336 млн. теңгені құрап, 12 млн. теңгеге көбейген. Бұдан басқа да шет елдік қаражаттар көлемі 2014 жылы 2012 жылмен салыстырғанда 12,9 есеге артып отыр. Собымен қатар, бюджеттік қаражат есебіне қаржыландыру жұмыстары да 37 %-ға жоғарылаған.

Аймақта құрылыс саласының қарқынды дамуына соңғы 2-3 жылдың бедерінде іргелі негіз қаланғанын байқаймыз. Өткен жылы құрылысқа 8,5 млрд. теңге салынса, ол алдыңғы жылмен салыстырғанда 35 пайызға жоғарылаған. Бұл мерзімде 252 мың шаршы метр тұрғын үй пайдалануға берілген. Осылайша баспанаға қолы жетпей жүрген жүздеген адам қоныс тойын тойлады. Құрылысқа қарқын берген Қызылорда еліміз аймақтары арасында алғашқы үштіктен көрінді. Енді облыстағы қаржыны ең көп қажет ететін құрылыс қызметінің әлеуметтік-экономикалық жағдайына тоқталатын болсақ (Кесте 1)

Кесте 1

Құрылыс қызметінің әлеуметтік- экономикалық көрсеткіштері

Көрсеткіштер	2012ж	2013ж	2014ж	Ауытқу 2011/2010	
				+-	%
Жалпы аумақтық өнімдегі құрылыстың үлесі, %	17,9	22,7	24,1	1,4	106
Негізгі құрал жабдықтарды іске қосу, млн.теңге	18043	30695	24378	-6317	79.4
Құрылысқа салынған инвестициялар, млн. теңге	29555	48061	55803	7742	116
Құрылыс-монтаж жұмыстары млн. теңге	21481	33287	48752	15465	146
Орындалған құрылыс жұмыстарының көлемі млн. теңге	5153	9336	13156	3820	140
Құрылыс ұйымдарының саны	177	268	291	23	133
Құрылыста жұмыс істейтіндердің орташа жылдық саны, адам	4322	5806	7828	2022	134
Құрылыста жұмыс істейтіндердің орташа айлық жалақысы, теңге	23768	42901	58071	15170	135
Тұрғын үйлерді іске қосу, жалпы алаңы шаршы метр соның ішінде:	45692	74007	91491	17484	123

К.э.н., Муханова А.Е. магистрант Балтабаева А.Д.
Кызылординский государственный университет им. Коркыт-Ата

ҚҰРЫЛЫС САЛАСЫНЫҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ МЕН ДАМУ БАҒЫТТАРЫ

Құрылыс саласын онан әрі дамыту бағытында облыс көлемінде төмендегідей шараларды жүзеге асыру белгіленген;

- Арал, Қармақшы, Жалағаш, Сырдария, Шиелі және Жаңақорған аудандарында күйдірілген қыш өндіруші зауыттар салу;

- Қазалы ауданындағы кірпіш және темір-бетон бұйымдарын өндіруші зауытты өндіріс көлемін ұлғайту мақсатында техникалық толық қайта жарақтандыру;

- облыс көлемінде 2010-2014 жылдарда іске асырылуы тиіс құрылыс материалдарын өндіру бойынша инвестициялық жобалардың толық жүзеге асырылуын қамтамасыз ету мақсатында кең ауқымды жұмыстар жүргізу.

Өткен жылы құрылысқа 8,5 млрд. теңге салынса, ол алдыңғы жылмен салыстырғанда 35 пайызға жоғарылаған. Бұл мерзімде 252 мың шаршы метр тұрғын үй пайдалануға берілген. Осылайша баспанаға қолы жетпей жүрген жүздеген адам қоныс тойын тойлады.

Өнеркәсіп саласында 774,9 млрд.теңгенің өнімі өндірілді. Өндеу өнеркәсібінің дамуында өсу қарқыны байқалып, 2014 жылмен салыстырғанда 48,6 пайызға артып отыр. Негізгі капиталға салынған инвестиция көлемі 251,3 млрд.теңгені құрады немесе 2014 жылмен салыстырғанда 40,6 пайызға артып отыр. Құрылыс жұмыстарының көлемі 0,3 пайызға артып отыр. 251,8 мың шаршы метр тұрғын үй пайдалануға берілді. Қазақстанның индустрияландыру картасына облыстан құны 45 млрд.теңгеден асатын 13 инвестициялық жоба енгізілді, атап айтқанда республикалық картаға – 27,6 млрд.теңгенің 3 жобасы, аймақтық картаға – 18,2 млрд.теңгенің 10 жобасы[1].

Аяқталмаған күрделі құрылыстарға түгендеу жұмыстары жүргізілмеген, 2014 жылдың 1 қаңтарындағы жағдаймен аяқталмаған және аяқталған, бірақ пайдалануға берілмеген құрылыс және қайта салынған объектілер бойынша 18 млрд. теңге шығындары 203 қосалқы шоты бойынша бухгалтерлік есепке алынбаған және келесі жылдардың баланстарына көшірілмей келеді.

Аталған қаражат аудандар мен Қызылорда қаласы бюджеттеріне бөлінгенмен, республикалық бюджеттен бөлінген нысаналы даму трансферттерін пайдалану нәтижелері туралы облыстық бюджеттік бағдарлама әкімшісі мен аудандар мен Қызылорда қаласы әкімдері арасында Келісім жасалмаған. Яғни, Қазақстан Республикасы Бюджет кодексінің 46-бабының талаптары бұзылып отыр.

«Бизнесің жол картасы – 2020» бағдарламасы шеңберінде индустриялық инфрақұрылымды дамытуға берілетін нысаналы даму трансферттері есебінен республикалық бюджеттен қаңтар айында 637390,0 мың теңге, қараша айында қосымша 300 000,0 мың теңге, барлығы 937390,0 мың теңге бөлінген[2].

Кожному фактору, перед тим, як зважити на його важливість, присвоюється бал від 1 до 4. Бали залежать від діапазону, у який потрапляє значення показника, що відображає кількісний вміст фактора.

Згодом отриманий бал множиться на вагу фактора. Для фактора «Рівень виплат», наприклад, вага фактора становить 0,2.

Сума загального заліку для кожної страхової компанії розраховується через додавання чисел, отриманих від множення балів на вагу кожного фактора. Чим більше значення загального заліку, тим привабливішою є страхова компанія для клієнтів.

Рейтингова таблиця будується за допомогою ранжування страхових компаній, що беруть участь у рейтингу, у порядку спадання суми їхнього загального заліку.

Після цього, залежно від діапазону, у який потрапляє кожна страхова компанія, виділяються чотири рейтингові групи СК. Групам присвоюється категорія у вигляді латинських букв А, В, С або D. Критерії присвоєння рейтингових категорій представлені в таблиці 2.13.

Таблиця 2

Критерії присвоєння рейтингових оцінок

Значення суми загального заліку	Рейтингова категорія	Зміст категорії
від 3,4 до 4,00	A	Високий рівень привабливості клієнтів
від 2,6 до 3,39	B	Середній рівень привабливості клієнтів
від 1,81 до 2,59	C	Задовільний рівень привабливості клієнтів
від 1,00 до 1,8	D	Низький рівень привабливості клієнтів

Методика Рейтингу може бути частково змінена в розрахунковій частині чи доповнена новими факторами з урахуванням динаміки показників діяльності страхового ринку, а також унаслідок підвищення рівня розкриття фінансової інформації страховими компаніями України. Тому кожен новий Рейтинг має супроводжуватися критичним переглядом методики рейтингування автостраховиків, яка в разі виявлення невідповідностей новим реаліям повинна адекватно коригуватися.

Масштаби та негативні економічної та політичної кризи призвели до уповільнення темпів росту доходів страхових компаній, зменшення попиту населення на страхові послуги. За цей період відбулася невелика динаміка в зростанні українського страхового ринку, в його страховому портфелі переважають види страхування з високим рівнем ризику, знижується рівень страхових виплат, автострахування переважає над майновим. Поряд з цим, вітчизняний

страховий ринок має значний потенціал розвитку, тому важливим є створення умов та нових можливостей у його розвитку.

Досягнення стійкого розвитку страхового ринку потребує здійснення реалізації стратегії його розвитку згідно з визначеними етапами на період до 2021 року. Одночасно головними задачами розвитку страхування залишаються підвищення конкурентоспроможності, рівня інвестиційної привабливості страхових компаній, розвиток сучасної інфраструктури страхового ринку, створення єдиних баз даних страхових компаній. Пріоритетним є розвиток класичних видів довгострокового і накопичувального особистого страхування, вдосконалення правових і організаційних основ обов'язкового страхування.

Формування розвиненого ринку страхових послуг в Україні, завдяки врахуванню тенденцій і особливостей розвитку страхових ринків економічно розвинених країн світу, забезпечить сприятливі умови для ринкової трансформації та стабільного розвитку національної економіки.

Література

1. Офіційний сайт ліги страхових організацій України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uainsur.com>.
2. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dfp.gov.ua>.

Василевски Д.П.

Научный руководитель – Давыдова Н.Л.

Полесский государственный университет, Республика Беларусь

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ БАНКОВСКОГО СЕКТОРА В РАЗВИТИИ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА

Одной из профилирующих услуг банковской системы Республики Беларусь является обслуживание малого и среднего бизнеса.

Актуальность выбранной темы обусловлена тем, что в современных условиях особую важность приобретает процесс формирования клиентской базы банка. Поэтому для банков важно работать с юридическими лицами и находить оптимальные и в большей степени выгодные для себя и для клиентов формы привлечения ресурсов от организаций. Деятельность банка должна быть направлена не только на разработку банковских продуктов, но и на качество обслуживания и маркетинговые подходы. Специалисты утверждают, что на достаточно насыщенном рынке банковских услуг сегодня именно качество обслуживания клиентов предопределяет успех конкурентной борьбы. Однако

Оси келтірілген табиғат байлығын экономикалық бағалау негізінде шешілетін мәселелер оның қан-шалықты маңызды екеніне және тез арада шешімін табу керек екеніне көзімізді толық жеткізеді.

Барық қатынасына толығымен өткен кезде қандай да болмасын шаруашылық мәселелерін, әсіресе өндіруші салаларында табиғатты пайдалануды экономикалық бағалаусыз шешуге болмайды. Өйткені барлық кәсіпорын табиғат байлығын пайдаланады, табиғи ортада жұмыс істейді және оған ықпал етеді. Біреулері табиғат байлығын өсіретін болса, екіншілері оны зерттейді, барлау жұмыстарын жүргізеді, санын, сапасын зерделейді; үшіншілері – табиғат байлығын өндіріп пайдаланады немесе пайдалануға әзірлейді; төртіншілері – табиғатқа ластаушы заттар шығарып ауаға, суға, жерге әсер етеді; бесіншілері – табиғаттың ассимиляциялық, рекреациялық потенциалын пайдаланады. Егер бұрын экономикалық бағалау оптималдық есептеулерде, жоспарларда, болжамдарда ғана қолданылып келсе, енді ол тікелей шаруашылық қатынастарда қолданылады, меншік иесі мен табиғат байлығын пайдаланушылар арасындағы экономикалық қатынастарды реттеуде, арендалық қатынастарда, мемлекеттік және жергілікті салық, қаржы-несие жүйелерінде толық қолданылады.

Табиғат байлығын экономикалық бағалау оның қоғамдық құндылығын анықтау, яғни нақты ресурстың адам қажетін өтеуге қосқан үлесін анықтау (кең мағынада). Ал таза экономикалық мағынада – табиғат ресурсын нақты пайдаланудан түсетін экономикалық тиімнің ақшалай өлшемін анықтау. Экономикалық тұрғыдан бағалағанда табиғатты пайдаланудың табиғи ортаға әсерін, соған сәйкес қойылатын талаптарды, шектерді ескеру керек.

Табиғат байлығының экономикалық бағасы – оның халық шаруашылық құндылығының табиғат қорғау, байлығын өсіру, жаңғырту, қалпына келтіру, игеру және ұқсату тиімі арқылы анықталған шамасы.

Табиғат байлығын экономикалық бағалау негізгі екі қызмет атқарады: есептеу және ынталандыру. Табиғат байлығы – ұлттық байлық, қоғамдық еңбекті үнемдеуші фактор, өндіріс қоры ретінде есептеледі. Құндылығын анықтау арқылы табиғат байлығын тиімді, үнемдеп пайдалану ынталандырылады, табиғатты қорғау жауапкершілігі арттырылады. Сапасы, орналасу тиімділігі әр түрлі табиғат байлығын пайдаланушыларға бірқелкі бәсекелестік жағдай туғызылады.

Әдебиет:

1. Гиросов Э.В., Бобылев С.Н., Новоселов А.Л., Чепурных Н.В. Экология и экономика природопользования. М.: ЮНИТИ, 2002.
2. Шалболова У.Ж., Казбекова Л.А. Современное состояние внедрения логистики на предприятиях нефтегазовой отрасли Кызылординского региона. /Монография. – Ставрополь: Секвойя, 2015
3. Шалболова У.Ж., Елпанова М.А., Казбекова Л.А. Экономическая оценка ущерба от загрязнения окружающей среды нефтегазодобывающими предприятиями Кызылординской области /Вестник Национальной инженерной академии Республики Казахстан №4 (50). – Алматы, 2013
4. Глазырина И.П. Природный капитал в экономике переходного периода. М.: НИИ-Природа, РЭФИА, 2001.

ресурстарды пайдалану жөніндегі шарттарды негіздеу құжаттары; жаңа техника, технология, материалдар, заттар, тауарлар және қызмет көрсетуге байланысты құжаттар, жобалар; айрықша қорғалатын табиғи территорияларға, сондай-ақ, экологиялық апатқа жататын зоналар құруды анықтау жөніндегі негізделген құжаттар; табиғи ортаға ықпал тигізуге қабілеті бар басқа да іс-әрекеттерге байланысты құжаттар.

Экологиялық жағдайдың қазіргі ерекшелігі – ол ұлттық экологиялық жүйеге, сол сияқты халықаралық өмірдің әр түрлі саласына арттырушы ықпалын тигізеді. Қоғам мен табиғаттың бір-бірімен келісілген әрекеттері тек өндіргіш күштердің табиғатқа технологиялық әсері ғана емес, сонымен бірге әлеуметтік факторлары да алдын ала анықталады.

Бүгінде экологиялық қауіпсіздікке және оны тұрақты дамытуға өту Қазақстанның стратегиялық дамуының бірден-бір басты бағыттары болып саналады. Негізгі ойы мен мақсаты – қоғам және қоршаған ортаның бір-бірімен келісілген әрекеттеріне қол жеткізу, сол сияқты қолайлы экологиялық ортаны тұрақтандыру болып табылады.

2030 жылдарға дейін қоршаған ортаны жақсарту жөнінде төрт басым бағыттар белгіленіп отыр: 1) қоршаған ортаның экологиялық қауіпсіздігін жасау; 2) табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануды іске асыру; 3) түрлі-түрлі жануарлар мен өсімдіктер әлемін сақтап қалу; 4) экологиялық білім беру.

Ұзақ мерзімді стратегия төрт кезеңге бөлінген: *бірінші кезең* – 1998-2000 жылдар аралығы; *екінші кезең* – 2001-2010 жылдар аралығы; *үшінші кезең* – 2011-2020 жылдар аралығы; *төртінші кезең* -2021-2030 жылдар аралығы.

Табиғат байлығын экономикалық бағалаудың мәні ерекше артып отыр және біздің экономикамызда әлі толық зерттелмеген мәселе. Өйткені көп жылдар бойы табиғат байлығын тегін пайдалану принципі үстемдік етті. Тегін затты экономикалық бағалаудың қажеттігі де жоқ еді. Дегенмен белгілі бір мақсаттар үшін (оптималдық болжамдар, жобалау, жоспарлау, т.б.) экономикалық бағалаудың теориялық негіздері, әдістемелері зерттеліп келді. Бірақ экономикалық бағалау іс-тәжірибеде қолданбағандықтан теориядан қолданысқа жеткізілмеді.

Қазір табиғат байлығын экономикалық бағалау не үшін керек, қайда қолданылады, десек төмендегі негізгі бағыттарды атау керек:

- 1) Ұлттық байлықты есептеу;
- 2) табиғат байлығын игерудің оптималды мерзімін анықтау, қай түрін, қандай кезекпен, қан-ша мерзімде игеру қажеттігін анықтау;
- 3) ренталық табыстарды (пайданы) және төлемдерді анықтау;
- 4) өндіру салаларының өнімдерінің өзіндік құнын, бағасын дұрыс есептеу;
- 5) табиғат байлығын пайдаланушы кәсіпорындардың шаруашылық есеп мүмкіндіктерін есептеу;
- 6) жеке экономикалық аймақтардың экономика-лық мүмкіндіктерін есептеу және болжау;
- 7) табиғат байлығын пайдалануды болжау, жобалау және жоспарлау;
- 8) жеке кәсіпорындарды жобалау және экономикалық тұрғыдан жобаны дәлелдеу;
- 9) арендалық, концессиялық тағы басқа төлемдерді есептеу;
- 10) табиғат байлығын игергенде табиғи ортаға келетін экономикалық зиянды есептеу және табиғат қорғау шараларының экономикалық тиімділігін бағалау.

необходимо отметить, что данное направление банковского обслуживания находится в стадии своего становления и развития.

Формирование рынка услуг для юридических лиц диктует необходимость кардинальной перестройки во взаимоотношениях коммерческих банков с клиентами. По форме происходящая перестройка заключается в переориентировании банков «с рынка услуг» на «рынок клиентов». По содержанию происходит смешение акцентов от продажи массовых банковских продуктов и услуг к разработке и реализации услуг индивидуальных, ориентированных на конкретного корпоративного потребителя [3].

Стратегия развития ассортимента индивидуальных услуг предполагает решение двух важнейших задач: оптимизации структуры ассортиментного набора оказываемых банком услуг с учетом текущей стадии жизненного цикла и разработка продуктов-новинок. Анализ ассортимента осуществляется на основе изучения уровня сбыта каждой услуги, относительных показателей доли рынка, величины издержек и уровня рентабельности, относящихся к данной услуге. Структура продуктового ряда должна быть сбалансирована как с точки зрения уровня прибыльности, так и с точки зрения сочетания старых и новых услуг. Автоматизация информационных и других технологий банка содействует решению этой задачи. Главными направлениями, по которым автоматизация обслуживания клиентов воздействует на конкурентную позицию банков, являются сокращение издержек и повышение качества обслуживания [1].

Основные пути ускорения развития предпринимательства в Республике Беларусь и повышения его эффективности:

- установление стабильного режима для иностранных инвестиций в части налогов, валютного и внешнеторгового регулирования, обеспечение условий для приватизации с участием иностранного капитала, создание системы информации об инвестиционных проектах;
- в сфере финансово-кредитного обращения расширение возможности получения кредитов для малого бизнеса путем создания условий для организации новых кредитных учреждений (например, кредитно-сберегательных), оптимизации нормативов обязательной продажи валютной выручки для предпринимателей, занимающихся экспортом продукции глубокой переработки, развития системы межбанковских расчетов;
- ускоренная амортизация основных фондов для малых предприятий;
- обеспечение доступа к централизованным ресурсам, информационным базам данных;
- обеспечение социальных гарантий защиты предпринимателей и потребителей;
- активизация поддержки со стороны органов местного самоуправления, включая разработку системы налоговых льгот на местном уровне;
- создание республиканской информационной системы для изучения конъюнктуры рынка на продукцию малых предприятий, в том числе и на мировом рынке;

- государственное страхование частных инвесторов, вкладывающих средства в малые венчурные предприятия;

- развитие лизинговых услуг.

Однако нужно отметить, что в настоящее время одним из базовых условий успешного развития малого и среднего бизнеса является совершенствование деятельности банков в этом направлении, чему способствует проведение государством взвешенной и последовательной политики в данной сфере. Целями этой политики в отношении банковского сектора являются:

- обеспечение системной стабильности и создание необходимых условий для развития рынка банковских услуг на базе здоровой конкуренции. Банковская деятельность должна базироваться на коммерческих интересах и соблюдении пруденциальных принципов ведения бизнеса;

- развитие новых сегментов рынка банковских услуг для малого и среднего бизнеса, ориентированных на предоставление широкого спектра банковских продуктов конечному потребителю, особенно розничного потребительского кредитования и ипотеки [2].

Для совершенствования банковского обслуживания предприятий малого и среднего бизнеса необходимо:

- обеспечивать развитие законодательных основ системы регулирования и надзора за деятельностью кредитных организаций;

- не вмешиваться в оперативную деятельность кредитных организаций, за исключением случаев, предусмотренных законодательством Республики Беларусь;

- не допускать предоставления каких-либо привилегий отдельным кредитным организациям или их клиентам;

- строго соблюдать законодательно установленные принципы антимонопольного регулирования и поощрения конкуренции на финансовых рынках;

- обеспечивать развитие законодательных норм и правоприменительной практики, препятствующих использованию банковского сектора для проведения противоправных операций и сомнительных сделок, включая отмывание доходов, полученных преступным путем, и финансирование терроризма;

- обеспечивать мониторинг текущего состояния и динамики развития банковского сектора в целях реализации оперативных мер по закреплению позитивных тенденций и нейтрализации факторов, негативно влияющих на перспективы развития банковского бизнеса;

- контролировать характер и объем издержек банков, обусловленных действующей системой регулирования и контроля, не допускает возникновения необоснованных издержек.

Развитие малого и среднего бизнеса в Республике Беларусь в значительной степени зависит от результата партнерских отношений между банковским сектором и бизнесом, от учета в полной мере интересов обеих сторон. Именно поэтому процесс взаимодействия государственных структур и предпринимательства не может носить спонтанный характер. Он должен быть хорошо управляе-

бұзылмауын қамтамасыз ету, адам өмірі мен денсаулығына табиғи ортаның қолайлы болуына жағдай жасау.

Табиғи ортаның тіршілікке қолайлы болуы – қоғамның экономикалық және әлеуметтік дамуына әсер ететін қажетті шарт. Экологиялық ахуалдың төмендеуі адамдардың тұрмыс деңгейін анағұрлым нашарлатады.

Табиғи ресурстарды пайдалану және қоршаған табиғи ортаны қорғау өндірісіндегі мемлекеттік басқарудың бірден-бір маңызды функциясы экологиялық бақылау болып табылады. Экологиялық бақылаудың міндеттеріне сай қабылданған заңдар бойынша оның ұғымы, қоршаған табиғи ортаның және оның өзгеруіндегі жиынтығы, сондай-ақ барлық кәсіпорындардың, мекемелердің қызмет иесі адамдарының және азаматтардың экологиялық талаптарының орындалуын тексеру. Экологиялық басқарудың объектілеті болып, бір жағынан – қоршаған табиғи орта болса, екінші жағынан меншіктік органдарда, кәсіпорындарда, мекемелерде, қызмет иесі адамдар мен азаматтардың қызметінде экологиялық ережелер мен нормативтердің сақталуы [1]. Табиғат пайдалану және қоршаған табиғи ортаны басқарудың тағы бір маңызды тетігі – бұл экологиялық сараптама.

Экологиялық сараптама дегеніміз – шаруашылық және өзге де қызметтің қоршаған орта сапасының нормативтері мен экологиялық талаптарға сәйкес келуінің, осы қызметтің қоршаған ортаға жасалуы мүмкін теріс әсерлерінің және оларға байланысты зардаптардың алдын алу мақсатында сараптама объектісін іске асыруға жол берілуінің анықтамасы. Экологиялық бақылаудың жүйесі келес суретте көрсетілген (Сурет1).

Сурет 1 – Экологиялық бақылаудың жүйесі

Мемлекеттік экологиялық сараптаманың объектілеріне мыналар жатады: құқықтық актілердің жобалары, нормативті-техникалық және методикалық құжаттар; техникалық-экономикалық негіздеу және құбылыстар, қайта құру, шарашылық объектілерін тарату жөніндегі жобалар; халықаралық шарттық жобалар; табиғи

стерства юстиции РФ должен быть доступен для населения и предоставлять возможность участия граждан в управлении бюджетным процессом.

Эти и другие задачи решались в рамках принятой в 2010 году программы Правительства Российской Федерации по повышению эффективности бюджетных расходов. По многим направлениям бюджетной реформы созданы неплохие заделы. В 2018 году срок действия этой программы завершается. Предложено со стороны Минюста РФ Правительству Российской Федерации в 2013 году подвести итоги ее реализации и разработать новую стратегию действий в этой сфере – программу повышения эффективности управления общественными (государственными и муниципальными) финансами на период до 2018 года.

Э.ғ.к. Елпанова М.А., э.ғ.к. Казбекова Л.А., магистрант Даден А.А.

Қорқыт Ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университеті

МУНАЙ-ГАЗ САЛАСЫНЫҢ ТАБИҒИ ОРТАҒА ӘСЕРІНІҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Қоғамдық өндірістің тиімділігін арттыру, соның нәтижесінде халықтың тұрмысын, әл-ауқатын жақсарту өндірістің еңбек, материалдық және табиғи қорларын тиімді пайдаланумен тікелей байланысты. Қазіргі кезде және болашақта өндіріс қорларының барлық түрін кешенді, үнемді пайдалану мәселесін шешкенде ғана экономиканың даму қарқынын арттыруға болады.

Бұл мәселенің шешімі ең алдымен табиғаттың қалыпты жағдайын сақтап, оның ресурстарын тиімді пайдаланумен тығыз байланысты. Өйткені табиғат өндіріс қорының көзі, әрі өндірісті орналастыру ортасы ретінде өндірістің барлық саласына қатысты. Өндірістің даму қарқыны артқан сайын табиғат байлығын пайдалану мөлшері де өсіп келеді. Соған байланысты әсіресе қалпына келмейтін табиғат байлығының тиімді қорының азаюы немесе сапасының төмендеуі қоғамның өндіріске жұмсалатын шығынының артуына кері әсер етуде.

Өндірісте қолданылатын табиғат қоры сапасының төмендеуінен туындайтын өндіріс тиімділігіне кері әсерді ғылыми-техникалық жетістіктер нәтижесі де жоя алмай отыр. Екінші жағынан, өндірістің кері әсеріне табиғи ортаны қорғау ісі де күрделене түсті. Сондықтан да табиғат байлығын кешенді, үнемді пайдалану кезек күттірмей шешімін табуға тиіс мәселеге айналып отыр. Оған табиғаттың және қоғамның даму заңдылықтары негізінде, олардың үйлесімділігін арттыру арқылы ғана қол жеткізуге болады.

Табиғатты пайдалану мен қоршаған табиғи ортаны қорғауды мемлекеттік басқару қоғамды әлеуметтік басқарудың бір саласы болып табылады. Басқарудың мақсаты – экологиялық бағдарламалардың, жоспарлардың және шаралардың орындалуын қамтамасыз ету, қоршаған табиғи ортаны қорғау, табиғи қорларды тиімді пайдалануды және салалардағы заң ережелерінің

мым и организованным. У всех участников этого процесса должны быть единые цели и намерения. Для стабильного развития малого предпринимательства все стороны обязаны прилагать постоянно возрастающие усилия, действовать сообща на принципах открытости, честности и справедливости.

Литература

1. Белостокова, Г.Н. Развитие банковского обслуживания/ Г.Н. Белостокова; /Банковские технологии. – 2013. – № 6. – С. 64
2. Гузов, К. Актуальные вопросы развития системы банковского обслуживания / К. Гузов //Банковские технологии. – 2013. – №2.- С. 46.
3. Ким, А.Г. Банк и предприятие: стратегия управленческого взаимодействия. / Ким А.Г., Петросян Д. С., Раскатов А.В. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2010 – 258 с.

Здобувач Гончарова К.Г.

Черкаський національний університет

ім. Б. Хмельницького Україна

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ РІВНЯ ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ ТОП-МЕНЕДЖМЕНТУ, ЯК ІНСТРУМЕНТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКУ

Наукова проблема оцінки ділової репутації керівництва банку, як інструменту економічної безпеки банку є дуже актуальною за сучасних євроінтеграційних трансформацій в економіці України. Теоретичними і практичними питаннями економічної безпеки банківської діяльності присвячено праці багатьох вітчизняних і зарубіжних учених. Важливий внесок у дослідження даних проблем зробили українські вчені О. Бандурка [1], Т. Васильців [2], О. Васильчак [3], П. Гайдучький, В. Геєць, В. Гіжевський, Р. Гриценко, М. Диба, В. Духов [1], М. Зубок [4], М. Камлик, Л. Ключко, Г. Леонова [5], І. Мігус [6], О. Озаріна [5], К. Петрова [1], а також зарубіжні – Л. Абалкін, Д. Артеменко, І. Бланк, О. Бочаров, С. Букін, В. Гамза, С. Ілляшенко, А. Крисін, В. Ларічев, Б. Райзберг, В. Сенчагов, Г. Тагірбеков, І. Ткачук, А. Шаваєв, В. Ярочкін, С. Яременко [4] та інші.

Проаналізувавши наукові роботи вищезначених авторів, законодавства України та на основі практичних здобутків, автор пропонує наступні складові економічної безпеки банківської установи, якої наведено нижче у таблиці 1.

Таблиця 1

Складові економічної безпеки банківської установи

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА	
СКЛАДОВІ	ЕЛЕМЕНТИ
ОРГАНІЗАЦІЙНА БЕЗПЕКА	кадрова безпека з елементами фізичної та психологічної безпеки
ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА	попередження настання економічних загроз та управління фінансовими ризиками банку
РЕПУТАЦІЙНА БЕЗПЕКА	глибоко інтегрована у банківську структуру та процеси безпека із інструментами швидкого реагування та забезпечення попередження настання загроз репутації
ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА	інформаційно –технологічна безпека з елементами управління операційно – технологічними ризиками
ЮРИДИЧНО-ПРАВОВА БЕЗПЕКА	безпека комплаєнс банку

складено автором

З метою забезпечення економічної безпеки банку складові економічної безпеки мають бути інтегровано у банківську інституцію. Отже, автор запропонувала модель внутрішнього контролю банку, яка розроблена відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» [7] з урахуванням документа Базельського комітету з банківського нагляду «Опорні положення оцінки систем внутрішнього контролю»[8] та загальноприйнятих у міжнародній практиці принципів і стандартів.. Для цього, автор визначила складові системи внутрішнього контролю та провела аналіз відповідності складових економічної безпеки складовим системи внутрішнього контролю банку, що представлено у таблиці 2.

Таблиця 2

СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ БАНКУ	ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА
<i>СКЛАДОВІ</i>	
СИСТЕМА КОМПЛАЄНС	ЮРИДИЧНО –ПРАВОВА БЕЗПЕКА
СИСТЕМА ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ	РЕПУТАЦІЙНА БЕЗПЕКА
СИСТЕМА ІНФОРМАЦІЙНО –БЕЗПЕКИ	ІНФОРМАЦІЙНО – ТЕХНОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА
СИСТЕМА КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	ОРГАНІЗАЦІЙНА БЕЗПЕКА (кадрова безпека з елементами фізичної та психологічної безпеки)

складено автором

средства израсходованы. Портал Министерства юстиции РФ должен быть доступен для населения и предоставлять возможность участия граждан в управлении бюджетным процессом.

Эти и другие задачи решались в рамках принятой в 2010 году программы Правительства Российской Федерации по повышению эффективности бюджетных расходов. По многим направлениям бюджетной реформы созданы неплохие заделы. В 2018 году срок действия этой программы завершается. Предложено со стороны Минюста РФ Правительству Российской Федерации в 2013 году подвести итоги ее реализации и разработать новую стратегию действий в этой сфере – программу повышения эффективности управления общественными (государственными и муниципальными) финансами на период до 2018 года.

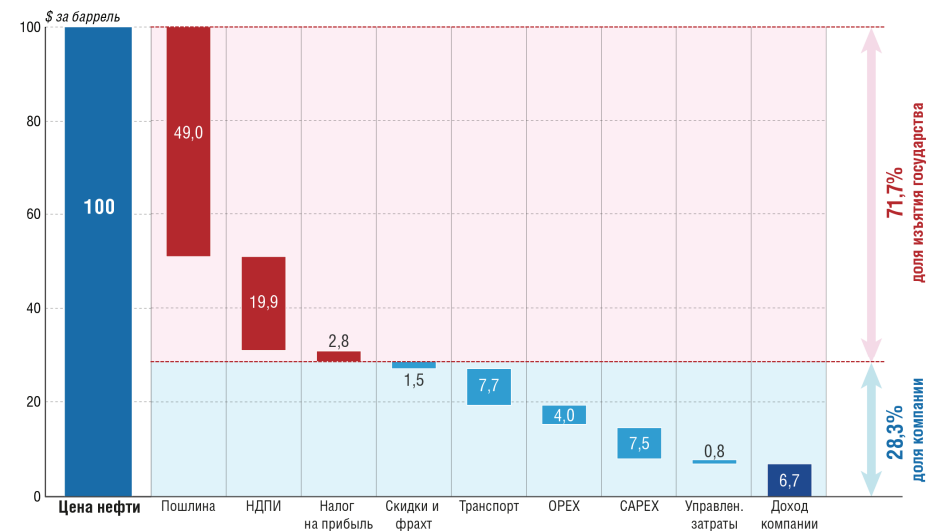

Рисунок 3 Распределение доли государственных компаний в нефтепользовании в Иркутской области при действующем режиме налогообложения

Источник Статистические данные Администрации Иркутской области. Официальный сайт Раздел Постановлении администрации Иркутской области, 2015 год, стр.5

Это должен быть портал, который охватывает всю Россию, все регионы и всех бюджетополучателей. Информация должна быть представлена в едином формате, максимально удобном и простом для анализа. Должна появиться возможность проследить по каждому получателю (региону, муниципалитету или отдельной организации), сколько средств он получает из всех бюджетных источников, насколько эффективно эти средства израсходованы. Портал Мини-

Власти давно стремятся повысить фискальную нагрузку на газовиков. Так, в мае этого года правительство одобрило ускоренное повышение НДС, предполагающее изъятие 80% доходов «Газпрома» от повышения внутренних цен на газ. Ставки для «Газпрома», согласно этому решению, должны были меняться следующим образом. В первом полугодии 2013 года – 582 рубля, во втором – 679 рублей; в первом полугодии 2014 года – 717 рублей, во втором – 859 рублей; в первом полугодии 2015 года – 886 рублей, во втором – 1062 рубля за тысячу кубов (рисунок 3).

Необходимо обеспечить прозрачность и открытость бюджета и бюджетного процесса для общества.

Социально-экономическая и бюджетная политика государства осуществляется в интересах общества. Успех ее реализации зависит не только от действий тех или иных государственных институтов, государственных структур общества, реализующих промышленный потенциал конкретной территории, в том числе в сфере предоставления общественных благ, но и от того, в какой мере общество понимает эту политику, разделяет цели, механизмы и принципы ее реализации, доверяет ей, и стремится помогать обществу.

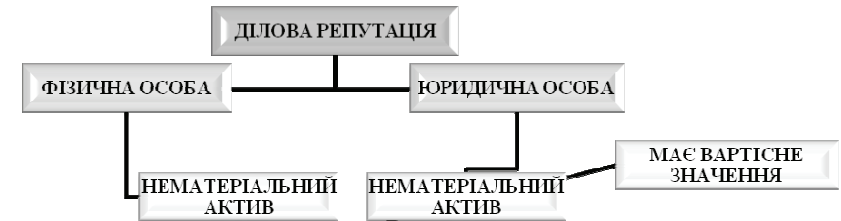
Правительству Российской Федерации необходимо в 2013- 2015 году разработать методические рекомендации по представлению бюджетов всех уровней и отчетов об их исполнении в понятной для неподготовленного пользователя информативной и компактной форме, содержащей детализированные и неизмененные цифры бюджета, факты и условия получения цифр бюджета, отчетных цифр бюджета, итоговых цифр статистического бюджета, факты и условия получения бюджетных кредитов, бюджетных ссуд, ипотечных и инвестиционных бюджетных кредитов, с длительной пролонгацией платежей. В сфере налоговых правоотношений бюджета закономерно и правоосновано предоставление онпольных ссуд с использованием коммерческих структур коммерческих банков и универсальных коммерческих банков, и револьверных(возобновляемых кредитов в сфере бюджета РФ.

Эти материалы должны содержать объяснение основных целей, задач и ориентиров бюджетной политики, обоснование государственных расходов и описание достигнутых количественных и качественных результатов.

В дальнейшем предлагается создать единый портал Министерства юстиции РФ в отношении бюджетной системы Российской Федерации, посредством которого сделать доступной в режиме реального времени необходимую информацию для всех заинтересованных пользователей. Это должен быть портал, который охватывает всю Россию, все регионы и всех бюджетополучателей. Информация должна быть представлена в едином формате, максимально удобном и простом для анализа. Должна появиться возможность проследить по каждому получателю (региону, муниципалитету или отдельной организации), сколько средств он получает из всех бюджетных источников, насколько эффективно эти

Проанализувавши наукові роботи, автор визначила, що за змістом ділова репутація може належати як фізичній так і юридичній особі, та являючи собою нематеріальний актив, у юридичної особи може трансформуватись у матеріальний актив. Структуру ділової репутації, зображено автором на малюнку 1.

Малюнок 1

складено автором

Отже, ділова репутація виступає складовою ефективною системою комплаєнс банку, та виражається у матеріальній статті гудвіл. Чим вища ділова репутація банку та його основного показника – топ –менеджменту, тим вищим є показник показник бухгалтерської статті гудвіл. Важливим інструментом системи комплаєнс, а отже й економічної безпеки банку є саме оцінка рівня ділової репутації топ –менеджменту банку, методики якої на сьогодні не існує.

Наукова складова системи комплаєнс, як частини внутрішньої системи контролю банку є матеріальним показником рівня ділової репутації банківської установи та елементом, що формує бухгалтерську статтю гудвіл, через який банківська установа отримує економічний ефект рівня ділової репутації. Оскільки саме гудвіл є показником економічної ефективності системи комплаєнс, автором було проаналізовано явище комплаєнс.

Саме тому, автором було розроблено методику змішаної (кількісної та якісної) оцінки комплаєнс ризиків та вперше було описано та класифіковано типи комплаєнс ризиків та комплаєнс ризиків фінансового моніторингу, оскільки останні було введено НБУ у банківський ризик менеджмент у червні 2015 року.

Рівень ділової репутації впливає на капітал і надходження банку, тож має бути інструмент оцінки її рівня, проте її неможливо виміряти кількісно. Національним Банком встановлено, що рівень ділової репутації можна оцінюватися за якісними показниками. Так само, як і ризик репутації, за яким оцінюється сукупний ризик і напрям ризику. При цьому характеристики сукупного ризику ті самі, що й для інших видів ризику.

Проведений аналіз наукових публікацій із зазначеного питання розвинутих європейських країн та України, показав, що на сьогодні, не має жодного стандарту, який би встановлював та описував підходи до визначення ділової репутації топ – менеджменту банку.

Автор протягом дослідження з'ясувала, що репутація топ- менеджменту банку складається на основі минулої діяльності та фактів [9] ділової активності топ- менеджменту банку та рівня гудвілу банку (адже рівень ділової репутації топ – менеджменту не може бути вищим за рівень ділової репутації банку) або рівня ризиків комплаєнс. Тож системність підходу оцінки ділової репутації топ – менеджменту можна окреслити у створенні на основі законодавчих критеріїв системної методики оцінки топ – менеджменту банку та динамічному контролю останньої шляхом управління ризиками комплаєнс банку, які включають ризики репутації. На основі результатів оцінки комплаєнс ризиків, з метою недопущення погіршення рівня ділової репутації топ – менеджменту банку, проводиться вироблення рівня заходів (в тому числі превентивних) проведення своєчасної корекції репутації топ – менеджменту та її нарощування.

Методика створена автором надає можливість оцінки рівня ділової репутації топ- менеджменту та рівня ризиків репутації й опосередковано комплаєнс ризиків банку, що виявляє системність оцінки методики.

Література

1. О. М. Бандурка, В. С. Духов, К. Я. Петрова та ін./ Основи економічної безпеки / Х.: Вид-во НУ внутрішніх справ, 2003. – 263 с.
2. Васильців Т.Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення [Текст]: монографія –Львів: Арал, 2008. – 384 с.
3. Васильчак С.В. Економічна безпека банків та методи її забезпечення / С.В. Васильчак, Р.Ю. Моцьо // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.12. – С. 287-293.
4. Зубок М.І Економічна безпека суб'єктів підприємництва [Текст]: навчальний посібник. / М.І. Зубок, В.С. Рубцов, С.М. Яременко, В.Г. Гусаров (за заг. ред. Зубка М.І.) – К., 2012 – 226 с.
5. Леонова Г.Г., Озаріна О.В. Досвід моделювання економічної безпеки зарубіжних підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=1032>
6. Мігус І. П. П'ятирівневий нагляд за станом системи управління безпекою праці на будівельному підприємстві / І. П. Мігус, В. М. Андрієнко // Бізнес Інформ. – 2014. – № 11. – С. 154-158. – Бібліогр.: 8 назв. – укр.
7. Закон України «Про банки і банківську діяльність»
8. Декларація Базельського комітету з банківського нагляду «Опорні положення оцінки систем внутрішнього контролю»
9. Інтернет ресурс http://www.rusnauka.com/11_NPE_2012/Economics/1_107867.doc.htm

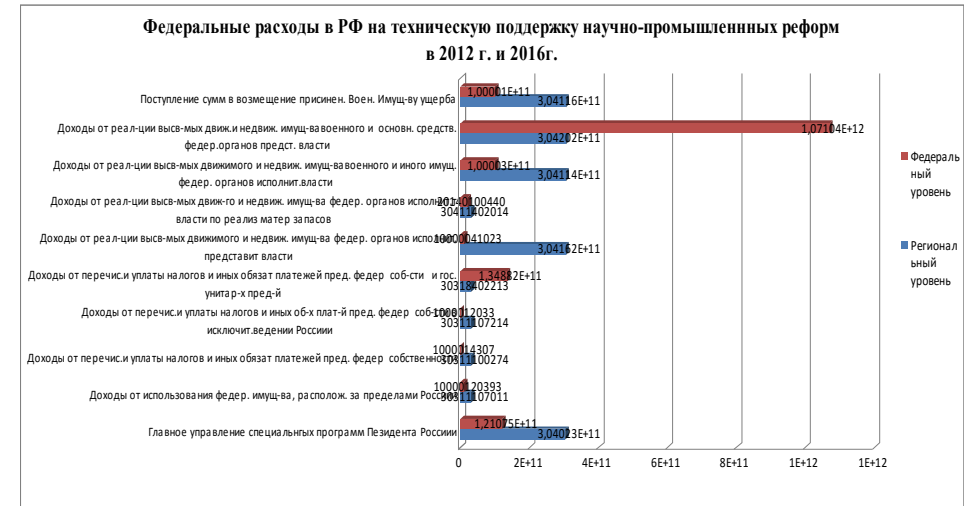

Рисунок 1. Федеральные расходы на поддержку научно-промышленной реформы

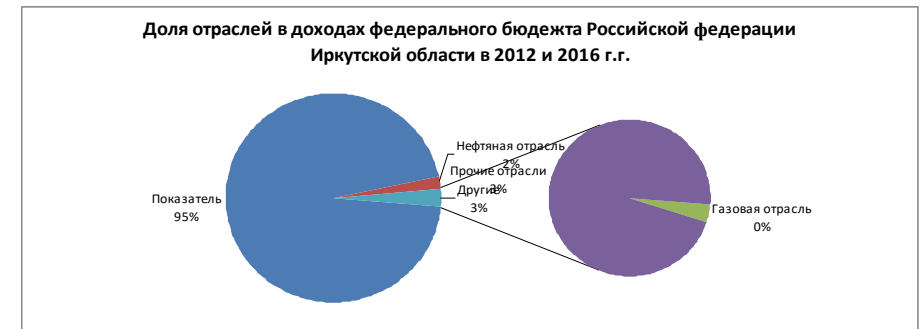

Рисунок 2 Доля отраслей в доходах федерального бюджета Российской Федерации и Иркутской области

Правительство РФ планирует с 2014 года ввести новую формулу расчета НДПИ на газ – с учетом экспортных цен и сложности конкретных месторождений. По подсчетам экспертов, в этом случае ставки налога к 2015 году для «Газпрома» могут снизиться примерно на треть, а для независимых производителей вдвое от того, что было запланировано прежде.

Высокий удельный вес в структуре ВРП регионов СКФО первичного сектора с акцентом на сельском хозяйстве и сфере нерыночных услуг заставляет предполагать невысокую степень разделения труда в экономике, что, в свою очередь, может сдерживать дальнейший социально-экономический прогресс территорий

Расходы бюджета, являясь важной составной частью государственных расходов в целом, выражают экономические отношения, возникающие в связи с использованием средств общегосударственного денежного фонда. Формой проявления этих отношений выступают конкретные виды бюджетных расходов, причем их многообразие обусловлено действием целого ряда факторов: природой и функциями государства, уровнем социально-экономического развития страны, разветвленностью связей бюджета с национальной экономикой, административно-территориальным устройством государства и т.п. Различное сочетание названных факторов порождает ту или иную систему расходов конкретного бюджета на определенном этапе общественного развития. По своему материально-вещественному воплощению бюджетные расходы представляют собой денежные средства, направляемые на финансовое обеспечение задач и функций государства и местного самоуправления (рисунок 1 и рисунок 2).

В соответствии с БК РФ *предоставление бюджетных средств может осуществляться в следующих формах:*

- Ассигнований на содержание бюджетных учреждений;
- Средств на оплату товаров, работ и услуг, выполняемых физическими и юридическими лицами по государственным или муниципальным контрактам;
- Трансфертов населению;
- Ассигнований на осуществление отдельных государственных полномочий, передаваемых на другие уровни власти;
- Ассигнований на компенсацию дополнительных расходов, возникающих в результате решений, принятых органами государственной власти и приводящих к увеличению бюджетных расходов или уменьшению бюджетных доходов;
- Бюджетных кредитов юридическим лицам (в том числе налоговых кредитов, отсрочек и рассрочек по уплате налогов и платежей и др. обязательств);
- Субвенций и субсидий физическим и юридическим лицам;
- Инвестиций в уставные капиталы действующих или вновь создаваемых юридических лиц;
- Бюджетных ссуд, дотаций, субвенций и субсидий бюджетам других уровней бюджетной системы РФ, государственным внебюджетным фондам.

Здобувач Дмитрова О.С.

Черкаський національний університет

ім. Б. Хмельницького Україна

ДІАГНОСТИКА РІВНЯ КОРУПЦІЇ В БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ

До останнього часу українські вчені та дослідники, не приділяли питанням діагностики рівня корупції у банківській установі належної уваги.

У першу чергу це пов'язано з тим, що термін факти корупції розглядалися лише у відношенні до державних службовців, та державних підприємств. Лише з впровадженням в український банківський сектор стандартів BAZEL2 (Базель II – рекомендації Базельського Комітету з банківського нагляду, викладені в документі «Міжнародна конвергенція виміру капіталу та стандартів капіталу: уточнені підходи» (Червень, 2006 рік)), де корупція, шахрайство та зловживання посадовим становищем розглядається як частина операційних ризиків, цьому питання стали приділяти увагу. Першим, і самим дієвим документом Національного банку України, який звертав увагу комерційних банків на корупцію, через зловживання службовим становищем, стали Методичні рекомендації щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України, затверджені НБУ від 28 березня 2007 року №98 із змінами і доповненнями. У цьому документі, були описані принципи корпоративного управління, які повинен дотримуватись банк, і одним із них, є уникнення у банку – конфлікту інтересів, які заважають об'єктивній оцінці ризиків, правильному веденню бізнесу, тощо.

Але, враховуючи поступову інтеграцію системи управління операційними ризиками, а з 2014 року і ризиків комплаєнс, ситуація трохи покращується. Основні документи, які на сьогодні регламентують роботу із операційними ризиками є Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України, затверджені НБУ від 2 серпня 2004 року №361 із змінами і доповненнями.

- Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків» затверджені НБУ від 15 березня 2004 року №104;

- Методичні рекомендації щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України, затверджені НБУ від 28 березня 2007 року №98 із змінами і доповненнями;

- Система внутрішнього контролю в банках: основи організації, Базельський Комітет з банківського нагляду, 1998 рік;

- Міжнародна конвергенція вимірювання капіталу і стандартів капіталу: Переглянуті підходи, Базельський Комітет по банківському нагляду, Червень 2006 рік;

- Принципи належного управління операційним ризиком, Базельський комітет з банківського нагляду, Червень 2011 рік;
- Лист НБУ від 30.12.2004 № 42-412/4010-13749;
- Методичні рекомендації щодо планування в банках України заходів на випадок виникнення непередбачуваних обставин, затверджені НБУ від 08.09.2008 р. №271;
- Постанова НБУ від 28.10.2010 р. №474 «Про набрання чинності стандартами з управління інформаційною безпекою в банківській системі України».

Не можна казати, що до впровадження в банківську практику цих документів, питанням корупції, та шахрайства не займалися у комерційних банках. А вже однією із основних завдань служби безпеки комерційного банку були і є: захист інтересів банку від помилок, зловживань і злочинів з боку персоналу, клієнтів, конкурентів і інших осіб і організацій та захист ділової репутації банку.

При цьому, зловживання і злочини з боку персоналу банку, є найбільш збитковими серед усіх. Попередження спроб проникнення в колектив банку небажаних осіб, які були замішані у корупційних скандалах, які мають власні інтереси для реалізації яких їм потрібен банк, або які є родичами вже працюючих співробітників, є напрямком діяльності банківської безпеки, який пов'язаний з виявленням і усуненням загроз економічній безпеці банку. Це пояснюється тим, що такі спроби, як правило, являють собою підготовчий етап до скоєння злочинних посягань на майно банку, на інформацію і на інші об'єкти, що охороняються права власності банку та інші корупційні прояви.

Для укомплектування банку персоналом, кадрові підрозділи банків використовують власні спеціально розроблені методики. Такі методики включають :

- набір вимог до діловим і особистим характеристикам працівників,
- опис процедур відбору та прийому кандидатів на роботу,
- рекомендації з планування заходів щодо навчання, розстановці і виховання співробітників,
- рекомендації та методику оцінки професійних особистих якостей співробітників
- рекомендації по іншим «кадровим» діям.

Однак, крім загальних проблем управлінського характеру, процес кадрового забезпечення містить специфічну завдання: забезпечення захисту особового складу від несприятливого впливу зовнішніх сил і від інших обставин, що сприяють вчиненню працівниками дій, що суперечать інтересам банку.

Захист кадрового складу банку виконується за такими основними напрямками:

- оголожу банку від проникнення небажаних осіб на стадії відбору кандидатів на роботу шляхом відмови від укладення трудового договору;
- розробка спеціальних стандартів поведінки, спрямованих на захист інтересів банку, його клієнтів і ділових партнерів (далі – інтереси банку), і прийняття працівниками банку додаткових зобов'язань щодо їх дотримання;

Из всех выделенных показателей регионы ЦФО значительно отстают от среднероссийского уровня по стоимости основных фондов на душу населения. Это приводит к выводу о том, что развитие производительных сил исследуемой группы регионов детерминируется уровнем накопленного производственного потенциала.

Результурующим показателем эффективности использования имеющихся ресурсов в процессе регионального воспроизводства является физический объем валового регионального продукта и его динамика.

Средний ВРП на душу населения регионов ЦФО в 2016 году был примерно в три раза меньше среднедушевого ВРП по регионам России: 71757,4 руб. против 241767 руб. При этом темпы прироста ВРП регионов СКФО в период с 2005 года по 2016 год равны темпам прироста среднего ВРП регионов России

Механизм формирования восходящего потока определяется государственной стратегической структурной политикой промышленности⁶. Оценкой структурно-ресурсного потенциала региона, налоговой политикой, как составляющей части бюджетной политики, и закрепляются на долговременной основе налоговым и бюджетным законодательством. Текущее регулирование Российской Федерации осуществляется посредством ежегодного закрепления долей отдельных федеральных налогов, поступающих в бюджеты Субъектов Федерации⁷.

Регулирование движения «нисходящих» потока осуществляется в Российской Федерации посредством методов бюджетного регулирования, посредством применения методов бюджетного финансирования бюджетополучателей, например посредством субсидирования экспортно-ориентированных поставок в регионе, оказания финансовой помощи, а также посредством использования бюджетного кредита, убывающего во времени.

Таблица 5

Таблица 2 Секторальная структура ВРП регионов СКФО в 2008 году, % [4, с. 374-375]

	Первичный сектор	Вторичный сектор	Третичный сектор
Республика Дагестан	14,8	7,9	77,3
Республика Ингушетия	10,9	2,5	86,6
Кабардино-Балкарская Республика	22	13,5	64,5
Карачаево-Черкесская Республика	23,2	21,8	55
Республика Северная Осетия – Алания	18,3	16,6	65,1
Чеченская Республика	13,1	2,8	84,1
Ставропольский край	15,1	20	64,9
СКФО	16,8	12,2	71,1
Российская Федерация	14,6	22,4	63

⁶ Котилко В.В., Сергеев П.А. Глобализация как фактор национального развития «ЭКО» № 8, 2010г., стр. 185-188

⁷ Грицок Т.В. Как сформировать доодно-налоговую базу бюджетов регионов. –М.: Журнал «Налоговое планирование», № 2, с.67-68.

техногенные зоны³. Из государственного регулирования территориального развития понятия СРП – соглашения о разделе продукции и использовании взаимосвязанного с ним понятия охраняемые и особо охраняемые техногенные зоны,⁴

Рассматривая динамические формы бюджетного регулирования восходящих и нисходящих финансовых потоков можно выделить по крайней мере два потока бюджетных ресурсов; «восходящий» поток денежных средств, формирующих доходы государственного бюджета, и «нисходящий»⁵, обеспечивающий дополнительные поступления централизованных финансовых ресурсов из федерального бюджета в бюджеты субъектов Российской Федерации и региональные бюджеты в РФ.

Таблица 4

Субъект Российской Федерации регион край область	Доля посевных площадей в территории, %	Плотность населения, чел/км ²	Стоимость основных фондов на душу населения, тыс. руб./чел.	Густота железнодорожных путей общего пользования (км путей на 10 тыс. км ² территории)	Густота автомобильных дорог общего пользования с твердым покрытием (км путей на 10 тыс. км ² территории)
Республика Карелия	5,5	54,4	223	103	152
Республика Татарстан	16,0	143,5	79	108	241
Калининградская область	23,8	71,5	152	107	444
Мурманская область	9,5	29,9	262	35	243
Республика Саха (Якутия)	21,6	87,6	217	180	312
Приморский край	12,8	81,3	164	195	179
Республика Карелия	44,9	41,0	295	139	125
Республика Татарстан	24,1	54,3	222	123,9	242,3
Калининградская область					
Мурманская область					
Республика Саха (Якутия)					
Гамбовская область					
Воркутинская область					
Омская область					
Сахалинская область					
Еврейская а/о					
Северная Осетия					
Поселок Эверест					
Поселок Цкалгубо					
Российская Федерация	4,6	8,3	582	50	37

³ Лексен В.Н. Государства и регионы. – М.: УРСС, 2010.

⁴ Котилко В.В. Золото-платиновая промышленность в XXI веке (проблемы и сценарии развития). Германия.: Lambert Academic Publishing, 2011г.176с.

⁵ Грицок Т.В. Формирование дозодной базы территориальных бюджетов в России. М.: Журнал «Налоговый учет», № 5, 2012 год, с.56-57.

• здійснення заходів соціально-економічного організаційного та виховного (дисциплінарного) характеру, спрямованих на підтримання необхідної трудової дисципліни, підвищення зацікавленості працівників у зміцненні і розвитку банку та на підвищення задоволеності працівників власним становищем у колективі;

• виявлення, попередження і припинення неправомірних дій, виконуваних з метою примушення працівників до участі в скоєнні протиправних дій, які спрямовані проти інтересів банку, або залучення працівників до участі у вчиненні таких злочинів другими особами;

• огорожу від працівників, які вчинили дії, які принесли (можуть принести) шкоди інтересам банку, шляхом розірвання трудового договору (звільнення).

Реалізацією перелічених вище завдань, спільно з кадровими підрозділами займаються і представники банківської безпеки, які виконують заходи з перевірки кандидатів на наявність судимості, негативних зв'язків тощо.

Але, всі ці дії спрямовані на попередження загроз, оцінку їх результативності, здійснює підрозділ по роботі з операційними ризиками комерційного банку. Та не дозволяють продіагностувати реальний рівень корупційних ризиків у банківській установі. Діагностика рівня корупції у банківській установі здійснюється шляхом побудови системи операційного ризику.

Підходити до оцінки рівня корупції у банківському секторі, на думку автора, потрібно через розкладання всіх ланок банківської діяльності, в роботі яких можливі прояви корупції.

Корупція має специфічні характеристики, які необхідно враховувати, а саме:

- Низька ймовірність реалізації корупційного ризику – високий рівень операційних втрат;

- Висока ймовірність реалізації корупційного ризику – низький (незначний) рівень операційних втрат.

Можливими методами кількісної оцінки корупційного ризику Банку можуть бути:

- методи, засновані на аналізі волатильності доходів: величина корупційних ризиків банку розглядається як волатильність доходів Банку, очищених від складових, обумовлених іншими фінансовими ризиками (ринковим, кредитним, т.п.);

- параметричні методи аналізу історичних даних про ризикові події: оцінка величини корупційного ризику робиться на основі розрахункових параметрів ймовірнісно-статистичного розподілу операційних втрат, при цьому прогноз очікуваних збитків робиться на основі величини середніх втрат, а неочікуваних – на основі стандартного відхилення. Розподіл втрат може бути визначений на аналізі окремих подій КР, груп подій і процесів, а також на аналізі всіх агрегованих фактичних і потенційних втрат Банку. Неповнота або відсутність даних про втрати всередині Банку може бути компенсована використанням перевіреної інформації зі сторонніх баз даних (сторонніх організацій), масштабованої до умов операційної діяльності Банку (у разі можливості).

- сценарні методи аналізу: розробляються ймовірні сценарії виникнення подій корупційних ризиків, що можуть вплинути на фінансовий результат діяльності Банку. При цьому сценарії розробляються централізовано експертним шляхом, в т.ч. на основі пропозицій операційних підрозділів Банку, аналізу структури процесів, баз даних про події КР.

Література

1. Гамза В.А., Ткачук И.Б. Безопасность коммерческого банка: Учебно-практическое пособие. – М.: Изд-ль Шумилова И.И., 2000. – 216 с.
2. Гладких Д. Типовая структура и основные функции подразделений банковского учреждения // Вестник Национального Банка Украины. – 2000 – № 11. – С. 20-22.
3. Городнова О.В. Алгоритм синтеза организационной структуры предприятия // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Економічна серія. – 2002. – № 564. – С. 388-392.
4. Моделирование оценки операционного риска коммерческого банка [Текст] : монография / [О. С. Дмитрова, К. Г. Гончарова, О. В. Меренкова та ін.]; за заг. ред. С. О. Дмитрова. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 264 с.
5. Побережний С.М. Основні структурні елементи системи банківської безпеки// Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України / Збірник наукових праць. Т. 6. – Суми: ВВП «Мрія-1» ЛТД, 2002. – С. 284-288.
6. Фоміна М. В. Корупція: сутність, причини, методологія оцінки / М. В. Фоміна // Академічний огляд Донецького національного університету економіки торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – 2012. – № 2 (37). – С. 36–44.
7. Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: a Revised Framework [Electronic resource] : Basle Committee on Banking Supervision. – Режим доступу: <http://www.bis.org/publ/bcbs107.pdf?noframes=1>.

К.э.н. Андриянова А.А.

Новороссийский филиал Финансового университета при Правительстве РФ, Россия

РОЛЬ ФИНАНСОВО-КРЕДИТНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ В ПОВЫШЕНИИ ИННОВАЦИОННОЙ АКТИВНОСТИ

Формирование конкурентоспособности национальной экономики основывается на развитии инновационной сферы, определении нововведений как ключевого фактора экономического развития. В этом контексте анализ национальной конкурентоспособности (по данным World Economic Forum) объективно демонстрирует слабость развития трех факторов: институциональных основ,

Примечание: Буквами С, D, Е обозначены сценарные и базисные условия развития региона,(принятые за основу для дальнейшего прогнозирования), характеризующие его ресурсную базу и природно-ресурсный потенциал территории, и природно-сырьевой потенциал тоже.

Ресурсный потенциал Иркутской области характеризуется доходами нефтегазового сектора, которые являются основными доходами бюджета Иркутской области (таблица 2). Огромная доля налогов, перечисляемых из Иркутской области в федеральный бюджет РФ составляют налоги на нефтегазовый сектор, и налоги и роялти, связанными с правами пользования недрами, землей, водой и природными ресурсами территории². Понятие роялти достаточно новое и пришло к нам в связи сведением в практику правоопределения, правоиспользования

Таблица 2.

- Оценка тенденций рисков, угроз и конкурентных преимуществ приграничных районов России с учетом изменения показателей внешнеэкономической деятельности

	Регионы	Риски		Угрозы (неиспользованные конкурентные преимущества)		Конкурентные преимущества	
		2005г	2010г	2005г	2010г	2005г	2010г
1	Республика Карелия	5	6	>	<	7	5
	Республика Татарстан	9	8	<	>	3	11
2	Калининградская область	3	1	<	>	1	7
3	Мурманская область	6	5	<	<	5	2
4	Республика Саха (Якутия)	10	9	<	<	4	3
5	Приморский край	2	2	>	>	7	4
6	Хабаровский край	4	4	<	>	2	6
7	Амурская область	7	7	>	>	9	9
	Иркутская область	12	12	=	=	12	12
8	Камчатский край	11	11	<	<	10	8
9	Магаданская область	8	10	>	>= =	11	10
10	Тамбовская область	6	10	>	>= =	10	8
11	Воркутинская область	7	10	>	>= =	11	10
12	Омская область	8	10	>	>= =	4	108
10	Сахалинская область	1	3	>	<	5	1
11	Еврейская а/о	12	12	=	=	12	12

Данное понятие используется в практике государственного регулирования территориального развития понятия СРП – соглашения о разделе продукции и использовании взаимосвязанного с ним понятия охраняемые и особо охраняемые

^{2 2} Карп В.А. Налогообложение в РФ.- М.:Финансы и статистика, 2012 год, с.67-68Ы

Таблица 2

Ежемесячные обследования в добыче полезных ископаемых, обрабатывающих производствах, производстве и распределении электроэнергии, газа и воды														
Показатель ресурсного и природно-сырьевого развития региона	,год	2012 2013 2014 2015 2016 2017 2019												
		показатель												
9. Факторы, ограничивающие рост производства 9.4. Недостаток квалифицированных рабочих	I	II												
		III												
C	2006	21	19	20	22	21	22	25	27	24	27	26	27	
	2007	28	29	28	28	26	23	23	24	26	25	25	26	
	2008	25	24	23	25	25	27	27	30	30	28	26	22	
	2009	17	18	18	18	16	16	16	18	17	17	18	16	
	2010	16	17	17	19	19	18	18	18	20	19	19	20	
	2011	18	19	18	18	18	22	22	23	21	22	22	23	
	2012	21	23	22	22	22	21							
	D	2006	29	27	27	30	31	31	31	31	31	32	32	32
		2007	32	32	32	32	33	33	35	36	36	37	37	37
		2008	37	37	37	36	37	40	40	40	40	39	36	31
		2009	27	24	23	22	22	19	19	19	19	19	19	19
		2010	19	19	19	20	20	21	23	23	23	24	24	24
2011		24	24	24	24	25	26	27	27	27	27	27	27	
E	2006	12	11	12	14	13	12	12	13	14	15	15	15	
	2007	13	12	13	13	15	15	15	16	18	18	20	19	
	2008	19	19	16	18	18	24	22	20	22	24	21	21	
	2009	20	20	19	19	19	10	12	12	12	13	12	11	
	2010	11	11	11	13	13	13	14	13	14	15	15	15	
	2011	15	14	14	15	14	13	12	12	14	14	15	14	
	2012	15	15	15	14	17								
	2013	15	16	19	14	23	19							
	2014	16	17	24	16	26	18	88						

уровня технологий и финансового рынка. В рамках первого и второго факторов наблюдаются объективные позитивные сдвиги: сформирована и реализуется программа модернизации национальной промышленности; институты инновационной сферы последовательно развиваются государством (РВК, концентрация в рамках ОАО «Роснано», «Ростехнологии» и др.). Слабость и отсутствие видимых перспектив развития обнаруживается именно в развитии институтов финансового рынка.

Действительно, в структуре инвестиционных потоков в формировании новых инновационных решений банковский сектор формирует всего 5 %. В сопоставлении с экономически развитыми странами эта величина составляет от 32%, что свидетельствует об эффективном развитии финансового рынка (это видно, если обратиться к аналогичным сведениям). И это объективная экономическая проблема, решение которой актуально именно в рамках заявленного перехода на инновационный путь развития. Требуется разработать механизмы, обеспечивающие формирование взаимовыгодных финансовых потоков в устойчивое развитие глобальных инновационно-инвестиционных циклов.

Построение эффективной инновационной инфраструктуры невозможно без развития финансовой подсистемы, так как денежные ресурсы – важнейший фактор, определяющий построение других подсистем инновационной инфраструктуры.

Обоснование такого включения основано на выделении в инновационно-инвестиционном цикле фаз и этапов, объективно отвечающих кредитной практике банковских организаций. Формально ее можно определить как предоставление кредитов под ликвидное обеспечение с низким уровнем риска.

Заметим, что низкий уровень рисков – это даже не позиция собственников банка, а нормативное, законодательное требование (нормативы Н1-9), находящееся под контролем Центрального банка. Соответственно, присутствие банков в инновационно-инвестиционном цикле может быть обеспечено вышеприведенными условиями, в первую очередь наличием у реципиентов ликвидного имущества.

Под финансовой инфраструктурой понимают совокупность финансовых институтов и источников поступления финансовых средств, реально или потенциально вовлеченных в инновационные процессы в экономике.

- Финансовая подсистема инновационной деятельности включает:
- источники поступления финансовых средств для осуществления инновационной деятельности;
 - механизм аккумуляции поступающих финансовых средств;
 - принципы и процедуры вложения мобилизованного капитала;
 - механизм контроля над инвестициями;
 - механизм возврата авансированных в инновационные процессы средств [1].

При описании элементов финансовой инфраструктуры большинство авторов различают понятия «субъекты финансовой инфраструктуры» и «источники финансирования инновационной деятельности».

Субъектами, в традиционном понимании, финансовой подсистемы являются: инновационные фонды; инновационные банки; венчурные фонды; бюджетные фонды; страховые компании; пенсионные фонды (негосударственные).

Все эти организации относят к финансовой инфраструктуре в том случае, если в учредительных документах говорится о том, что они могут содействовать развитию инновационной деятельности. Если конкретная организация не может быть явно отнесена к финансовой инфраструктуре, при наличии у нее программ финансирования инноваций, она может считаться потенциальным объектом финансовой инновационной инфраструктуры.

Источники финансирования инновационной деятельности можно классифицировать следующим образом: банковские кредиты; денежные ресурсы бюджетной системы РФ (в том числе средства бюджетных и внебюджетных фондов); эмиссия ценных бумаг; лизинг; гранты; венчурное финансирование; бизнес-ангелы; собственные источники предприятий-участников инновационной деятельности.

В промышленно развитых странах основным источником финансирования инноваций являются частные инвестиции. Например, в США на частный капитал приходится 67,4% всех расходов на исследования и разработки, а на долю государственных средств – 26,1%. Примерно такие же пропорции соотношения источников финансирования и в большинстве стран Евросоюза. В России сложилась достаточно «уникальная» структура источников финансирования этой сферы: основным видом финансирования в России являются средства государственного бюджета: финансирование более 65% всех внутренних затрат на исследования и разработки осуществляется из государственного бюджета [2].

Экономику России отличает от западных стран и направление государственных средств. За границей государственные расходы на науку в основном направляются в те сферы, куда бизнес идет неохотно, или в сферы стратегического интереса государства, преимущественно в систему высшего образования. В России почти 60% государственных расходов направляются в предпринимательский сектор, 37% в государственный сектор, на систему высшего образования остается только 6% бюджетных средств. Таким образом, в России государство пытается компенсировать недостаточную инвестиционную активность частного бизнеса.

В принятой странами Европейского союза Лиссабонской стратегии, в которой определены задачи создания экономики, основанной на знаниях, была поставлена цель добиться уровня финансирования в сфере инноваций в объеме не менее 3% ВВП, в том числе не менее 2% ВВП за счет средств предпринимательского сектора [3]. России, чтобы достигнуть этого уровня и приблизиться к уровню инновационного развития экономически развитых стран, необходимо в несколько

<p>рых принадлежит на праве собственности Мурманской области, в случае, предусмотренном частью 4 статьи 15 Федерального закона, – со дня заключения соглашений о предоставлении субсидий на осуществление капитальных вложений в объекты капитального строительства государственной собственности или приобретение объектов недвижимого имущества в государственную собственность (далее – субсидии). При этом в план закупок включаются только закупки, которые планируется осуществлять за счет субсидий;</p> <p>г) бюджетными учреждениями Мурманской области, автономными учреждениями Мурманской области, государственными унитарными предприятиями Мурманской области, имущество которых принадлежит на праве собственности Мурманской области, осуществляющими закупки в рамках переданных им государственными органами Мурманской области, органами управления территориальными государственными внебюджетными фондами Иркутской области полномочий государственного заказчика по заключению и исполнению от имени Мурманской области государственных контрактов от лица указанных органов, в случаях, предусмотренных частью 6 статьи 15 Федерального закона, – со дня доведения на соответствующий лицевой счет по переданным полномочиям объема прав в денежном выражении на принятие и (или) исполнение обязательств в соответствии с бюджетным законодательством Российской Федерации. ГАРАНТ.РУ: http://www.garant.ru/hotlaw/irkutck/676282/#ixzz3uINOG2ec</p>							
<p>В план закупок включается информация о закупках, извещение об осуществлении которых планируется разместить либо приглашение принять участие в определении поставщика (подрядчика, исполнителя) которых планируется направить в установленных Федеральным законом случаях в очередном финансовом году и (или) плановом периоде, а также информация о закупках у единственного поставщика (подрядчика, исполнителя), контракты с которым планируются к заключению в течение указанного периода.</p>	2014						
<p>. Формирование, утверждение и ведение планов закупок заказчиками, указанными в подпункте «г» пункта 3 настоящего порядка, осуществляются от лица соответствующих государственных органов Иркутской области, органов управления территориальными государственными внебюджетными фондами Иркутской области, передавших этим заказчикам свои полномочия.</p>	2015						

. Следует отметить общую для всех регионов В регионах территориально отмечают проблему низкого уровня технико-эксплуатационного состояния сети федеральных дорог и неравномерности развития автодорожной сети. Для округа характерна концентрация сети дорог в районе административных центров, рекреационных зон, а также вдоль железнодорожных линий. Значительная часть сельских населенных пунктов не обеспечена круглогодичной связью с опорной транспортной сетью дорог с твердым покрытием	2011	24	24	24	24	24	25	26
Специфика развития и размещения производительных сил определяет результаты функционирования любой пространственной социально-экономической системы. Характеризуется Категория ей»производительные силы»	2012	27	27	26	26	26	27	
Правительство Иркутской области Ччастью 5 статьи 17 Федерального закона от 05.04.2013 N 44-ФЗ «О контрактной системе в сфере закупок товаров, работ, услуг для обеспечения государственных и муниципальных нужд» (далее – Федеральный закон), постановлением Правительства Российской Федерации от 21.11.2013 N 1043 «О требованиях к формированию, утверждению и ведению планов закупок товаров, работ, услуг для обеспечения нужд субъекта Российской Федерации и муниципальных нужд, а также требованиях к форме планов закупок товаров, работ, услуг» (далее – постановление) и устанавливает правила формирования, утверждения и ведения планов закупок товаров, работ, услуг для обеспечения государственных нужд Мурманской области (далее – закупки). Планы закупок утверждаются в течение 10 рабочих дней следующими заказчиками: а) государственными заказчиками Мурманской области – со дня доведения до соответствующего государственного заказчика объема прав в денежном выражении на принятие и (или) исполнение обязательств в соответствии с бюджетным законодательством Российской Федерации; б) бюджетными учреждениями Мурманской области, за исключением закупок, осуществляемых в соответствии с частями 2 и 6 статьи 15 Федерального закона, – со дня утверждения планов финансово-хозяйственной деятельности; в) автономными учреждениями Мурманской области, государственными унитарными предприятиями Мурманской области, имущество кото-	2013							

раз увеличить объемы финансовых средств, направляемых в сферу инноваций. Поэтому остро встает вопрос об источниках ресурсов для инвестирования инновационной сферы. Таким источником во многих странах являются сбережения населения. В России же данному источнику не уделяется достаточного внимания. Объем и структура сбережений населения недостаточно учитываются при разработке государственных программ развития, научно-практических работ. Так, например, в концепции долгосрочного социально-экономического развития России до 2020 г., в которой одной из приоритетных задач поставлена задача перехода к инновационному типу развития, говорится о важности развития финансовых институтов, об улучшении доступа компаний к долгосрочным финансовым ресурсам, о развитии финансовых рынков, но не говорится о сбережениях населения, как важном источнике финансовых ресурсов, не разрабатываются формы и инструменты их вовлечения в инновационную деятельность [4].

В научно-практической работе по оценке инвестиционного климата, экспертами НИИ Центрального банка уровень сбережений населения по степени влияния на формирование благоприятного инновационного климата занимает лишь сороковое место из 43. Столь важный показатель не учитывается и при разработке инвестиционного рейтинга регионов специалистами рейтингового агентства «Эксперт РА», который включает множество критериев, в том числе и среднедушевой доход в регионе.

При этом сбережения населения России значительны по объему. Об этом говорят и официальные статистические данные и рассчитанные на их основе показатели. Доля средств во вкладах населения по отношению к суммарным активам кредитных организаций в России сейчас составляет около трети и имеет тенденцию к увеличению.

В настоящее время основными источниками долгосрочных ресурсов в России являются: банковские ссуды, ценные бумаги, в том числе, ПИФы, иностранные инвестиции, государственные программы.

Источником долгосрочных ресурсов могут стать также внутренние облигационные займы, например, Фонда национального благосостояния (Фонда будущих поколений), номинируемые в национальной валюте, удовлетворяющие следующим требованиям: среднесрочные сроки обращения, доходность размещения – на уровне ключевой ставки денежного рынка.

В связи с тем, что, основным субъектом отечественной экономики является государство, в целях создания долгосрочных ресурсов считаем возможным в исключительных случаях, предложить вложение части золотовалютных резервов страны в отечественную экономику на законодательном уровне, что целесообразно возложить на Банк России [5].

Сравнение данных об объемах средств физических лиц и организаций, привлеченных кредитными организациями во вклады, также обосновывает роль сбережений населения в качестве ресурса инновационной деятельности. На протяжении нескольких последних лет объем привлеченных средств населения

занимает большую долю по сравнению с объемом привлеченных средств предприятий. Кроме того, темпы роста вкладов населения намного превышают темпы роста вкладов организаций.

Среди вкладов населения невелика доля долгосрочных вкладов (на срок свыше 3 лет), она составляет 7-8%. Значительная часть вкладов приходится на вклады до востребования. Такая структура вкладов не является оптимальной, поскольку именно долгосрочные вклады являются источником инвестиций в инновации.

На сегодняшний день самый популярный способ хранения средств у населения – это вклады в банках, несмотря на то, что доходность по банковским вкладам не покрывает инфляции. Такими популярными в развитых странах инструментами, как акции, облигации, паевые инвестиционные фонды и другие, пользуются 3% населения. В развитых странах именно фондовый рынок является основным источником финансирования инноваций. Например, в США около 55% семей являются владельцами акций. Доля сбережений населения США составляет более 30% от рыночной стоимости акций американских компаний.

Основным источником финансирования инновационной деятельности российских предприятий являются их собственные средства. В структуре источников финансирования инновационной деятельности собственные средства занимают 70-80%. Доля привлеченных средств, куда относится, в частности, аккумулированные финансовыми институтами сбережения населения, составляет около 20 %.

Данная структура источников инвестиций, по мнению некоторых авторов, является неэффективной. Свою позицию они обосновывают тем, что для использования прибыли предприятий в качестве инвестиций в инновационную деятельность, существует ряд ограничений. К таким ограничениям, прежде всего, относят двойное налогообложение. Также очень важно то, что в условиях кризиса основная часть прибыли направляется на закупку оборотных средств, на выплату заработной платы, на прочие текущие потребности производства, тем самым возможность инвестирования ограничена.

Мы считаем, что сложившаяся структура накладывает ограничение на возможность инвестирования в инновационную деятельность, так как собственные средства большинства российских предприятий недостаточны. Низкая доля привлеченных средств в структуре финансирования объясняется дороговизной заемных средств и их краткосрочностью.

Таким образом, анализ развития финансовой подсистемы инновационной деятельности в России позволил выявить особенности современной российской практики финансирования инновационной деятельности:

- банковские кредиты остаются дорогостоящими и краткосрочными для развития инновационной деятельности;
- неразвитость фондового рынка;

Вторая группа – Правила и программы заложенные в Предварительной концепции бюджета России следующие¹. Еще одна актуальная тема последних месяцев – бюджетное правило, исходя из которого будут формироваться расходы бюджета. По словам министра финансов, правительство РФ согласовало бюджетное правило, которое в полном формате начнет действовать с 2015 года. В 2016 и 2018 годах будет учитываться средняя цена на нефть за пять лет, в дальнейшем период расчета будет ежегодно увеличиваться, чтобы к 2019 году составить 10 лет. При этом общий объем расходов в 2016–2017 годах будет сохранен на утвержденном в бюджете уровне.

Пространственное проектирование и оценка ресурсного потенциала Иркутской области и СНГ

Для Иркутской области характерно следующее состояние развития промышленного потенциала территории, ориентированное на сырьевую и добывающую отрасли, основные результаты развития которой статистически представлены в таблице 1.

Таблица 1

Показатель ресурсного и природно-сырьевого развития региона Иркутской области

Показатель ресурсного и природно-сырьевого развития региона	Год / месяц	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019
9. Факторы, ограничивающие рост производства	2006	21	19	20	22	21	22	23
«Производительные силы» укрупненно объединяет природные ресурсы, население, производство, инфраструктуру территории	2007	28	29	28	28	26	23	23
Анализ состояния данных объектов экономики – производительных сил должен предопределять характер и направленность мер социально-экономической политики по обеспечению расширенного воспроизводства территориальной экономической системы.	2008	25	24	23	25	25	27	27
Анализ уровня развития производительных сил региона может быть проведен в двух аспектах. В первом случае фиксируются имеющиеся исходные ресурсы, а во втором – достигнутые на этой основе экономические результаты, составляющие в совокупности базис для последующего воспроизводства региональной экономики.	2009	17	18	18	18	16	16	16
Производительные силы как имеющиеся ресурсы, на наш взгляд, целесообразно рассматривать через призму классического подхода к классификации факторов производства: земля, труд, капитал. Индикаторы, характеризующие их состояние, производства в регионе	2010	19	19	19	20	20	21	23

¹ Предварительная Концепция Бюджета России на период до 2017 года и на последующие период до 2018 года. Minust Rassiy and Minfin Rassiy, 2015

при реализации инвестиционных проектов модернизации производства и внедрения инноваций.

В 12 пунктов, акцентированных президентом, также вошел призыв обеспечить «эффективную децентрализацию полномочий (в области бюджетных отношений) между уровнями публичной власти в пользу субъектов РФ и местного самоуправления». Кроме того, Правительство РФ совместно с Минфином России утвердило Предварительную концепцию создания и развития «электронного бюджета» – интегрированной информационной системы управления общественными финансами.

Новое и хорошо забытое старое. Сейчас и чиновниками, и экспертами активно обсуждается бюджетная политика на следующие три года. Остроты дискуссиям добавляет ожидание скорого кризиса, острая фаза которого может прийти на следующий год. Ранее сообщалось, что Правительство России договорилось заложить в бюджет-2013 резерв на случай кризиса.

По словам министра финансов Антона Силуанова, такой резерв может в 2017 году составить 500 миллиардов рублей. Основными антикризисными мерами, которые государство предложит бизнесу и населению, станет уже апробированный в 2018–2019 годах пакет мер.

Весь пакет мер на случай кризиса условно можно поделить на четыре крупных блока.

Первая группа – это меры социальной поддержки, связанные с дополнительной индексацией заработной платы бюджетников и доходов пенсионеров, меры по поддержке моногородов, по реализации социальных программ и так далее. Вторая группа мер – это поддержка предприятий, прежде всего системообразующих. Третья группа – это поддержка банков, в нее входят меры по поддержке ликвидности (расширение ломбардного списка, беззалоговые аукционы), меры по поддержке капитализации банков и так далее. Четвертая группа – это меры бюджетной политики. В эту группу как раз входит формирование резервов в рамках бюджета в размере 500 миллиардов рублей против 200 миллиардов рублей в 2012 году и возможность «распечатывания» Резервного фонда и использования его средств для антикризисных мер. Не исключено, что Минфин разработает запасные варианты бюджета, в которые будут заложены прогнозы Минэкономразвития на случай нового мирового кризиса. Так, по словам министра экономики Андрея Белоусова, такой прогноз уже есть, и он, в частности, предусматривает падение цены на нефть до 60 долларов за баррель.

«Смысл подготовки кризисного бюджета и прогноза для него состоит в том, что если вдруг эта ситуация случится, вероятность чего на самом деле достаточно мала, чтобы правительство представляло, что называется «на берегу», что оно будет делать, тем самым существенно сократить время на принятие решений», – сказал Белоусов.

- низкий (и снижающийся) объем финансирования исследований и разработок из государственного бюджета;

- нехватка собственных средств у предприятий-участников инновационного процесса.

В условиях неразвитости финансовой подсистемы инновационной инфраструктуры финансирование инновационной деятельности требует государственного подхода. Главным направлением инновационной политики государства должна стать разработка мер, направленных на аккумуляцию денежных ресурсов и трансформацию их в инвестиции в инновационную деятельность.

Значимым источником инвестирования в инновационную деятельность могут и должны стать сбережения населения. Таким образом, в настоящее время обозначилась необходимость разработки механизма привлечения сберегательного потенциала населения в развитие инновационной экономики

Литература:

1. Бондаренко Н.Е. Финансовые источники активизации инновационной деятельности – [Электрон. ресурс] / Режим доступа: [www.http://do.gendocs.ru](http://do.gendocs.ru) (дата обращения 10.01.2016).

2. Бюллетень банковской статистики – [Электрон. ресурс] / Режим доступа: www.sbrf.ru (дата обращения 15.01.2016).

3. Лиссабонская стратегия Евросоюза – [Электрон. ресурс] / Режим доступа: www.europe.eu (дата обращения 20.01.2016).

4. Концепция долгосрочного социально-экономического развития Российской Федерации на период до 2020 года – [Электрон. ресурс] / Режим доступа: www.base.garant.ru (дата обращения 20.01.2016).

5. Андриянова А. А. Роль банков в кредитовании малого бизнеса // Казанская наука. – 2015. – №11. – С. 54-56.

ВЪНШНАТА ИКОНОМИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Винник А.А.

*Магістр 6-го курсу навчання факультету економіки та управління
Кременчуцький національний університет ім. М. Остроградського*

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Аннотація. Розглянуто проблеми розвитку інноваційної діяльності та перешкоди, які стоять на шляху підприємств в досягненні результатів та виходу на європейський ринок. Втілено головні передумови до створення сприятливих умов для розвитку нововведень на підприємствах.

Аннотация. Рассмотрены проблемы развития инновационной деятельности и препятствия, стоящие на пути предприятий в достижении результатов и выхода на европейский рынок. Выделены главные предпосылки к созданию благоприятных условий для развития нововведений на предприятиях.

Abstract. The problems of development of activities and obstacles that stand in the way of enterprises in the achievement of results and output to the European market. The main prerequisites for creation of favorable conditions for development of innovations in enterprises.

Ключові слова: машинобудування, інноваційна діяльність, нововведення, конкурентоспроможність.

Машинобудування – одна з провідних галузей промисловості у світі. Тому потрібно приділити увагу інтенсивності інноваційного розвитку даної галузі для розвитку як окремих ланок виробництва, так і розвитку України в цілому. Процес вдосконалення машинобудівних підприємств впливає на багато чинників, таких як виробництво знарядь праці та засобів пересування.

Метою дослідження є виявлення проблем ефективності впровадження інноваційних процесів та визначення завдань, що мають бути вирішені для перетворення машинобудування на конкурентоспроможну та сприятливу до інновацій галузь.

Загалом діяльність підприємств в кінцевому результаті спрямована на збільшення конкурентоспроможності товару. А досягнення цього можна скориставшись такими шляхами:

1. Отримання конкурентних переваг за допомогою дешевих або дефіцитних ресурсів (трудові, матеріальні або енергетичні).
2. Модернізація виробничого апарату за рахунок запозичених розробок чи досягнень.

ИКОНОМИЯТА НА ПРОМИШЛЕННОСТТА

Котилко Валерий Валентинович

*доктор экономических наук, профессор, Главный научный сотрудник СОПС,
академик РАН*

Грицюк Татьяна Владимировна

*кандидат, экономических, доцент кафедры «Менеджмент»
Международного университета «ДУБНА» Природа, общество, человек»*

Осипов Алексей Александрович

*аспирант СОПС, выпускник экономического факультета МГУ
и географического факультета МГУ*

ОЦЕНКА ТАКТИЧЕСКИ-ИНФРАСТРУКТУРНОГО ПОТЕНЦИАЛА МАГАДАНСКОЙ ОБЛАСТИ И СНГ

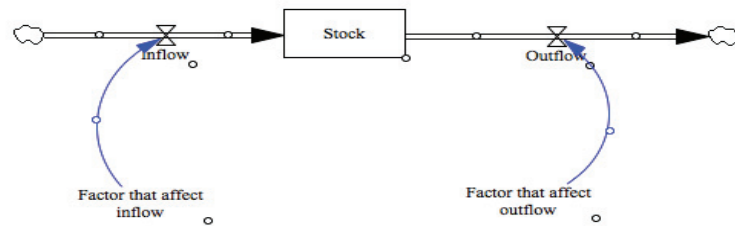
Бюджетная тактика в Бюджетных посланиях о бюджете России

Предыдущее Бюджетное послание Федеральному законодательному собранию России от 29 июня 2015 года представлял Минфин России в котором были обозначены основные приоритеты выравнивающего развития России в контексте продолжающейся упорядочения основных бюджетных прогнозов и норм бюджет РФ. В своем бюджетном послании на 2017–2018 годы Минфин России определил 12 ключевых направлений бюджетной политики, требующих «системных действий» и определенной демократизации общества

Среди них – снижение роли государства в управлении экономикой, децентрализация межбюджетных отношений, кодификация правил использования нефтегазовых доходов. Использование ранее принятых федеральных мандатов в бюджете РФ. В плане действия Минфина России обозначена конкретизирована система мер в сфере бюджета, на основе принятых Правительством России мер для снижения зависимости бюджета от «конъюнктурных доходов» и сокращению его дефицита.

Что касается налогов, то Минфином была высказана позиция, в соответствии с которой потребовалось в бюджетных отношениях повысить роль налогов, взимаемых с компаний нефтегазового сектора, алкогольной и табачной отраслей, увеличить доходы от распоряжения федеральным имуществом; повысить отдачу от госрасходов; обеспечить финансирование всех взятых социальных обязательств.

В позиции Минфина обращено внимание Правительства России на необходимость существенного снижения роли государства в непосредственном управлении экономическими активами, в том числе за счет приватизации активов; кардинальной перестройки системы госзакупок; расширения практики применения механизмов государственно-частного партнерства

Figures:

Figure 1. Major elements in System Dynamics model (from the program Vensim)

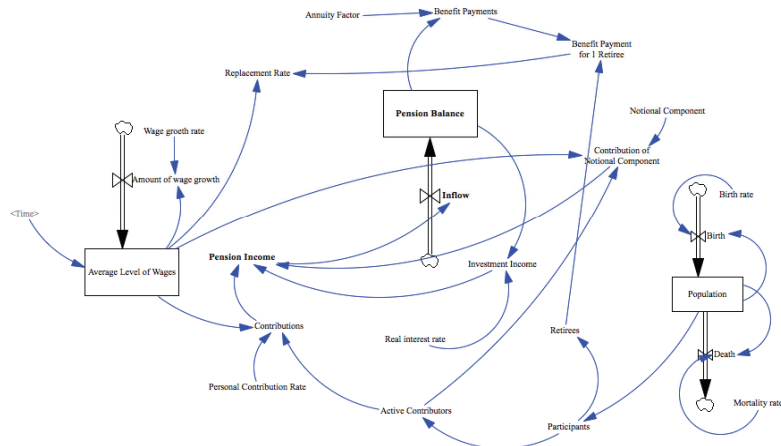

Figure 2. Model in Vensim [from the program Vensim]

REFERENCES:

1. <http://www.pnhz.kz/ru/?id=1560>; 01.02.2016 11:28
2. Official website ENPF – www.enpf.kz; 01.02.2016 12:06
3. System dynamics; Articles of the experts and employees of the TORUS Center; http://bigc.ru/publications/other/metodology/system_dinamic.php
4. Lychkina N.N., Morozova Y.A., Shults D.N. Stratification of Socioeconomic Systems Based on the Principles of the Multi-modeling in a Heterogeneous Information-analytical Environment // 2nd. International Multi-Conference on Complexity, Informatics and Cybernetics, Orlando, Florida, USA: International Institute of Informatics and Cybernetics, March 27th – 30th, 2011. pp. 97-100.
5. These Official Site of the National Bank of the Republic of Kazakhstan, <http://www.nationalbank.kz>, 02.02.2016 18:40

3. Інтенсивний розвиток підприємства за рахунок цілеспрямованого впровадження інноваційних процесів на виробництві та системної генерації знань.

Важливим в оцінки рівня інноваційного розвитку машинобудівних підприємств також стає аналіз обсягів реалізації інноваційної продукції.[1]

Таблиця 1

Частка інноваційно-активних машинобудівних підприємств в машинобудівній галузі промисловості 2007-2012 рр.

Показник	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Кількість інновац.-активних підприємств	1472	1397	1411	1462	1679	1758
Частка у загальній кількості підприємств	14,2	13	12,8	13,8	16,2	17,4
Кількість іннов.-активних машинобудівних підприємств	421	400	406	417	443	426
Частка іннов.-активних в загальній кіль-ті машинобудівних підприємств	23,3	21,2	21,1	22,2	24,5	24,7
Частка іннов.-активних машинобудівних підприємств в структурі промислових підприємств	1,64	1,63	1,65	1,61	1,52	1,42

З таблиці 1 можна зробити висновки, що кількість інноваційно активних підприємств на Україні постійно зростає, але в порівнянні з загальним зростанням промислових підприємств повільніше інших. Це вказує на неефективне інвестування інноваційної діяльності в даній галузі і є однією з перешкод на шляху до розвитку української промисловості.

З вищенаведених висловлювань можна сказати про те, що промисловість України розвивається екстенсивним шляхом, а інноваційний розвиток йде другим шляхом розвитку, тобто інновації за рахунок використання запозичених розробок та досягнень. Тому завжди залишається в тіні справжніх розробників ідей.

Хоча не зважаючи на вищенаведені показники та теорії основною проблемою машинобудівної промисловості України є напрям діяльності усієї промисловості України. Справа в тому, що майже усі великі підприємства країни були створені в часи Радянського Союзу та спрямовували своє виробництво лише на задоволення власного попиту. Керівництво тоо часу спрямовувало майже весь науковий потенціал на розвиток оборони країни та завоювання першості в космічній сфері. Тому це призвело до відставання машинбудівної промисловості від провідних країн світу та зменшення конкурентоспроможності товарів. Після отримання Україною незалежності, підприємства, які продовжили функціонування на території країни були тісно пов'язані з постсоціалістичними країнами, такими як Росія, Білорусія та ін., тому й дана продукція залишилася на декілька кроків позаду.

Враховуючи вищенаведені проблеми машинобудівної промисловості, можна сформуванати такий список заходів, необхідних для розвитку потужної конкурентоспроможної галузі:

- створення дієвих правових умов для залучення недержавних інвестицій у розвиток машинобудівної галузі;
- створення сприятливих умов для посиленого інноваційного розвитку машинобудівної промисловості та розробки бази наукових досягнень в даній сфері;
- структурні перетворення у галузі за рахунок чіткого розмежування функцій між суб'єктами управління на всіх ієрархічних рівнях;
- відмова від радянських принципів виробництва та докорінна зміна методів та засобів праці.

Машинобудування є пріоритетною світовою галуззю, а його економічна ефективність тісно пов'язана з формуванням ефективної інноваційної політики. Для подальшого інноваційного розвитку галузі необхідно розробити й впровадити систему заходів підвищення ринкової конкурентоспроможності машинобудівної продукції, впровадити новітні науково-технологічні розробки вітчизняної науки у виробництво наукоємної продукції, що виробляється на спільних підприємствах машинобудівного комплексу з залученням іноземних фахівців, збільшити залучення приватного капіталу в діяльність суб'єктів даної галузі.

Література:

1. Частка інноваційно-активних підприємств за видами промислової діяльності / Статистичний збірник «Україна у цифрах 2012» [Електронний ресурс] // (<http://www.ukrstat.gov.ua>).
2. Проблеми інноваційного розвитку машинобудівної промисловості [Електронний ресурс] // (<http://www.stattionline.org.ua/ekonom/57/7798-problemi-innovacijnogo-rozvitku-pidpriyemstv-mashinobudivnoi-galuzi-v-umovax-finansovoi-krizi.html>)

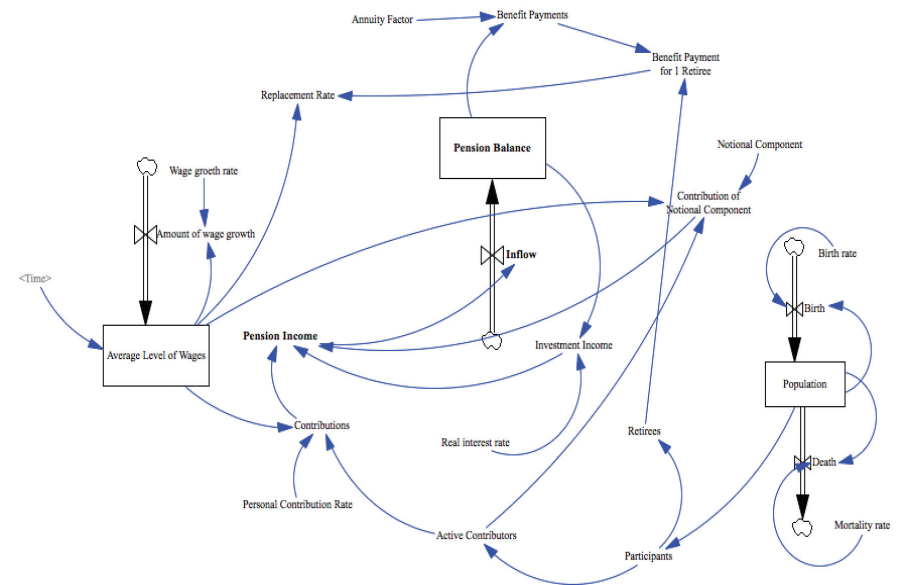

Figure 2. Model in Vensim [from the program Vensim]

This article addressed the issue of applying system dynamics in pension system of Kazakhstan with the aim of developing a system. To achieve this purpose, the project sets three objectives that constitute its scope.

Firstly, it covers the current pension situation in Kazakhstan. Starting from 2013 all pension funds combined to one accumulative single pension fund. In our research we are viewing two factors of pension fund: mandatory accumulative pension system with fixed 10% amount and engage notional component with fixed 5%.

Secondly, in order to build the model, we found factors influenced on the pension system, and in the model we viewed 9 scenarios in comparison with the baseline scenario.

Third, in order to know effectively apply system dynamics in the pension system, and whether it really play. We simply test how the relative indicators, factors like replacement ratio will be influence by the introduction of nominal notional component. Of the above scenarios can be seen that it is necessary to engage national component, because it is a good effect on the overall pension balance, average level of wages, investment income and etc. We have seen that the Vensim software facilitates a realistic assessment of the pension system in all parameters.

Finally, all the objectives were achieved and the diploma project came to conclusion that the simulation model was tested.

translated into a computer model using the program Vensim. Statistical data necessary to calculate the equations are taken from the Single Accumulation Pension Fund.

This model mainly involves the structure of involving population on-the-job, pay level, the age structure of pensioner population and wages. Balance of pension fund is a very important variable, and pension income and expenditure is the key to the research. Therefore, two subsystems of the pension income and expenditure are analyzed in the study.

Pension income mainly comes from enterprises payment and individual payment and the investment income of pension fund. The relationship between them and their respective are as follows: Firstly when payment rate is set, higher worker average wage and more of involving workers on-the-job, the more enterprise payment and individual payment. Secondly, it is positive to the relationship between the total population and the involving workers, the larger the total population, the more involving workers. Thirdly, the higher the return on investment, the higher the income, investment income and pension income is positive correlation between.

Retiree pension is mainly used to join the pension treatment, mainly influenced by the worker average wage and factors as pension replacement rate. The relationship between them and their respective are as follows: Firstly, the higher the replacement rate, the more pensions, pension replacement rate and pension spending is positive correlation. Secondly, when the replacement is set, pensions are positive to the relationship between worker average wage and the insured number of retired. The higher the retired worker average wage, the more insured workers, the more pensions.

Now directly about the model itself. Our model will examine the dynamics of income and expenditure of SAPF. As we mentioned above to build the model, we used the method of system dynamics. Software Vensim was a tool to build. The model is designed to support decision-making related to the reform of the pension system, to the changes in economic factors that have an impact on costs and revenues of the pension system in the long run.

In the model of the dynamics of income and expenditure of SAPF the next factors should be described:

= Conditions for retirement:

- The rate of pension contributions,
- Mechanism for calculating pensions.

= Performance indicators of SAPF;

- Accumulated balance
- Fund's investment activity

= Population, namely those who have the need for provision of pensions (pensioners) and the resources for it (the working population), the level of fertility, mortality;

components of the pension system: contribution rate, rate of the notional component;

= The level of wages, which are directly related to pension income.

Let us examine each component of the model. The Balance of the Pension System is the most important indicator, and receipts and payments for pension system are the key factors of the model. Let us consider them separately.

ФИНАНСОВИ ОТНОШЕНИЯ

К.е.н. Гаврилко Т.О., Черніков В.П.

Національний авіаційний університет, Україна

УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА: СИСТЕМНИЙ ПІДХІД

У сучасному господарському і фінансовому механізмі управління соціально-економічним розвитком прибутку належить особливе місце як ключовому критерію оцінки ефективності господарювання, основному джерелу фінансування економічного і соціального розвитку підприємств, держави, населення.

Одержання прибутку – невід’ємна умова і ціль функціонування будь-якого підприємства, основа забезпечення його фінансової стійкості, інвестиційної привабливості. Прибуток – головний вартісний інструмент управління економікою, результат інтегрованої дії таких економічних важелів як ціна, собівартість, кредит.

Управління прибутком підприємства повинно здійснюватись системно, виходячи із необхідності узгодження і реалізації цілей всіх підсистем підприємства.

Застосування системного підходу в якості методологічного інструменту прийняття рішень передбачає вивчення всіх причинно-наслідкових зв’язків підприємства, що характеризують динамічну взаємодію і взаємозалежність підсистем підприємства: виробничої, фінансової, маркетингової, кадрової і т.і. Надання особливої пріоритетності одній із підсистем, наприклад, фінансовій, може супроводжуватись застосуванням заходів щодо нарощування фінансових показників з превалюванням короткострокових інтересів підприємства (наприклад, збільшення прибутку за рахунок підвищення цін на продукцію). При цьому може відступити на другий план реалізація цілей виробничої системи, головною метою якої повинно бути досягнення необхідної маси заново створеної вартості за рахунок виробництва конкурентоспроможних товарів, задоволенняючих потреби споживача.

Може статися підміна місії підприємства однією із його цілей – одержання прибутку, в результаті чого рішення, що будуть прийматись на підприємстві, приведуть до обмеження допустимих альтернатив і низького рівня ефективності.

В зв’язку з цим, цілі різних підсистем, для досягнення справжньої їх цінності, повинні бути узгодженими між собою та із загальною метою функціонування підприємства і визначені в кількісних і вимірюваних показниках, включати граничні показники, яких необхідно досягнути. Засновнику підприємства Hewlett-Packard Б.Хьюлетту належить вислів: «Ви не можете

управляти тим, що неможливо виміряти...Все, що є вимірюваним, може бути досягнуто».

В свою чергу, управління прибутком, як підсистема фінансової системи, повинно орієнтуватись на пріоритет кінцевої мети підприємства, виходячи із потреб не тільки внутрішнього середовища, а і чинників, що діють зі сторони зовнішнього середовища.

До основних завдань управління прибутком можна віднести:

- постійна оцінка результатів діяльності підприємства і величини прибутку в тому числі;
- ранжирування і аналіз ступеня впливу факторів на величину прибутку;
- виявлення резервів збільшення прибутку;
- аналіз ефективності процесів формування, розподілу і використання прибутку та визначення шляхів їх оптимізації.

Системний підхід до аналізу управління прибутком представляє собою комплексний взаємопов'язаний процес дослідження змісту етапів формування, розподілу і використання прибутку; використання альтернативного підходу – розгляду багатьох можливостей з урахуванням максимально повної кількості змінних, що визначають стан і зміну величини прибутку.

Разом з тим, системний підхід дозволяє застосувати при дослідженні конкретні обмеження, які дають можливість оцінити реальність окремих альтернатив в певний період часу. Особливістю системного підходу є ітеративність вирішення проблеми, що дає можливість поступового ступінчатого наближення до заданої цілі при послідовній реалізації необхідних умов.

Враховуючи багатоланковий і багатоеlementний характер формування, розподілу і використання прибутку, аналіз управління прибутком доцільно здійснювати, ґрунтуючись на органічній єдності і взаємозв'язку якісних і кількісних методів.

Доцільним є застосування методів факторного аналізу, які, в залежності від деталізації дослідження, можуть бути простими чи апроксимуючими.

До простих методів факторного аналізу відноситься однофакторна модель І.Спірмена, біфакторна модель, петроїдний метод. Апроксимуючі методи включають: метод головних компонент, груповий метод, мінімальних залишків, канонічний, розпізнавання образів, метод максимальної правдоподібності. Апроксимуючі методи дають можливість оптимізувати попередньо прийняті наближені рішення, різняться складністю обчислень і дозволяють визначити стан та прогнозувати розвиток процесів та явищ.

breadth of the field, so it has become generalized to system dynamics. The modern name suggests links to other systems methodologies, but the links are weak and misleading. System dynamics emerges out of servomechanisms engineering, not general systems theory or cybernetics (Richardson 1991).

The system dynamics approach involves:

- Defining problems dynamically, in terms of graphs over time.
- Striving for an endogenous, behavioral view of the significant dynamics of a system, a focus inward on the characteristics of a system that themselves generate or exacerbate the perceived problem.
- Thinking of all concepts in the real system as continuous quantities interconnected in loops of information feedback and circular causality.
- Identifying independent stocks or accumulations (levels) in the system and their inflows and outflows (rates).
- Formulating a behavioral model capable of reproducing, by itself, the dynamic problem of concern. The model is usually a computer simulation model expressed in nonlinear equations, but is occasionally left unquantified as a diagram capturing the stock-and-flow/causal feedback structure of the system.
- Deriving understandings and applicable policy insights from the resulting model.
- Implementing changes resulting from model-based understandings and insights.

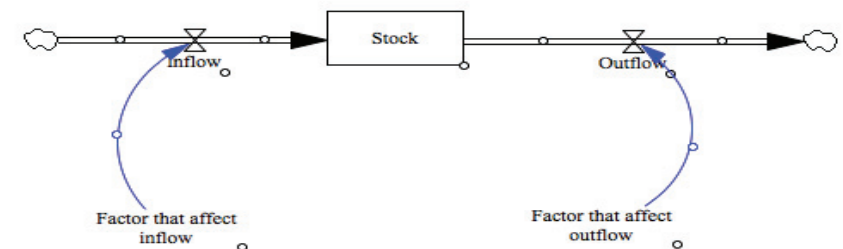

Figure 1. Major elements in System Dynamics model [from the program Vensim]

The method of System Dynamics is widely used in different fields such as Physics, Medicine, Economics, Transport Modeling, Risk Management and etc. System dynamics also successfully has been applied to some problems of the pension system in several countries. For example, Dynamics Simulation Approach in Analyzing Pension Expenditure of Malaysian Pension Fund by Hasimah Sapiri, Dynamic Simulation Of Russian Pension System Development Processes by Lychkina, Dynamic Stochasticity in the control of liquidity in Asset and Liability Management (ALM) for pension funds by Ricardo Matos Chaim, Study on China's Pension Gap Based on System Dynamics by Wei Shao.

After analysis of the pension system, we have defined the factors having an impact on the pension income and expenditure. Also we have identified the relationship between factors and the degree of influence on each other. And in the end, all the data have been

employees' monthly income and in favour of those employees whose jobs are provided in the list of activities, jobs and professions as determined by the Government of the Republic of Kazakhstan

Level Three is an accumulative system based on voluntary pension contributions (VPC). VPC amount, payment procedure and further payment shall be as agreed by the parties to the agreement for pension security at the expense of VPC [2].

Therefore, the population of the Republic of Kazakhstan engaged in the pension system shall be responsible for their income level after retirement as savings generated on their individual pension accounts will become the source of pension payments.

Every citizen is offered a possibility of increasing their savings at the expense of voluntary pension contributions and thereby of providing a higher income after retirement.

The current stage of the Republic of Kazakhstan pension system development is characterized by a number of peculiarities and problems. Today, many alternative ways of development are proposed for the further improvement of pension system. Given the demographic and macroeconomic prospects for the next decades, reliance on a full-capitalization system is unnecessary and problematic, as the experience since 1998 has demonstrated. Making use of a set of simulations that compare full-capitalization, pay-as-you-go and notional account systems, it is argued that a system of notional accounts should be the basis of the pension system, and that the conditions are ripe for adopting it. Individual accounts would continue, with their returns determined not by market interest rates, but by a notional rate of return consistent with financial sustainability of the system over the long term. The notional accounts system would be complemented with a citizen (universal) pension for all Kazakhs in retirement age. Our task is to propose a method of system dynamics to predict changes in pension savings and pension payments, to analyze their dynamics and for decision-making in the pension policy and to check with the help of System Dynamics is the introduction of the notional component positively affect on the pension system.

The set of simulation models of the pension system helps to investigate the pension system as an integrated dynamic system, study the synergistic effect of the interaction of its elements, influencing factors and control solutions, including elements of social behavior of people as for selecting the method of forming a funded pension. The simulation models' parameterization is based on the results of socio-economic processes monitoring.

The developed set of the pension system models can be used by the government to analyze functioning and formation of a long-term development strategy of the pension system, especially when justifying the development programs. A final caveat must be kept in mind: the results presented in this work are subject to biases due to incomplete data and to the simplified nature of the simulations.

-System dynamics was created during the mid-1950s[3] by Professor Jay Forrester of the Massachusetts Institute of Technology. His seminal book *Industrial Dynamics* (Forrester 1961) is still a significant statement of philosophy and methodology in the field. Within ten years of its publication, the span of applications grew from corporate and industrial problems to include the management of research and development, urban stagnation and decay, commodity cycles, and the dynamics of growth in a finite world. It is now applied in economics, public policy, environmental studies, defense, theory-building in social science, and other areas, as well as its home field, management. The name industrial dynamics no longer does justice to the

Литература:

1. Воскобойников А. Э. Системные исследования: базовые понятия, принципы и методология / А. Э. Воскобойников //»Знание. Понимание. Умение«. – 2013. – № 6.

2. О'Коннор Джозеф. Искусство системного мышления: Необходимые знания о системах и творческом подходе к решению проблем / О'Коннор Джозеф. Макдермотт Иан // «Альпина Паблишер». – М., 2011.

3. Касич А.О., Циган Р.М., Карбан О.І. Науково-методичні основи обліково-аналітичного забезпечення управління прибутком підприємства / А.О. Касич, Р.М. Циган, О.І. Карбан // Проблеми економіки. – 2013. – № 1. – С. 191-196

ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ И ПАЗАРИ НА ОБЛИГАЦИИ НА ФОНДОВЕ

Кайранбекова Н. И.,

магистрант 2-го курса специальности «Экономика»
Карагандинский экономический университет Казпотребсоюза,
Республика Казахстан

ИННОВАЦИОННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ РЕКРЕАЦИОННОГО ТУРИЗМА

В настоящее время одним из основных задач Казахстана в туристском секторе является развитие стабильного и регулируемого туризма в регионах, при этом ограничение негативных влияний на природные и историко-культурные ценности, которые являются туристско-рекреационными ресурсами в специально охраняемых природных зонах. Специально охраняемые природные зоны в Казахстане обладают высоким туристско-рекреационным потенциалом. Запас туристских ресурсов в специально охраняемых природных зонах, особенно на территориях государственных национальных природных парков дают возможность развития всех видов (познавательный, спортивный, лечебно-оздоровительный, религиозный, приключенческий) туризма. Но государственные и другие туристские организации в настоящее время не могут одновременно осуществить охрану и при этом привратить эти пользующиеся высоким спросом регионы в одно из направлений рекреационного туризма.

Развитию туристской инфраструктуры на недостаточном уровне является одним из ключевых факторов проблемы организации рекреационного туризма в национальных парках. Связи с этим государство на протяжении долгих лет вкладывает денежные средства в сферу размещения, питания, транспорта и ремонта дорог с целью формирования услуг высокого качества в этих регионах. Однако, до этого времени ожидаемые результаты не оправдывают себя. Поэтому, сейчас когда природный и экологический туризм только набирают свои обороты в мире, мы не должны упустить свои возможности ожидая время решения этих проблем, которые создают барьер, а искать новые направления развития. По итогам исследования UNESCO только 30 % туристов требуют высокого удобства, остальные 70% готовы на палатные традиционные условия, не нуждаются в комфортных услугах [1]. В связи с этим были выделены такие категории посетителей, как:

– дети, путешествующие под присмотром взрослых – 40-54 %. Они отдают предпочтение свободному перемещению по парку, прямому контакту с

МАТЕМАТИЧЕСКИ МЕТОДИ СА В ИКОНОМИЯ

Turarov D.R.¹, Sultanova M.N.²

¹*c.e.s., senior lecturer in the department of Economics*

¹*Master of Al-Farabi Kazakh National University, Kazakhstan, Almaty*

APPLICATION OF TOOLS FOR THE PERFORMANCE EVALUATION OF THE SINGLE ACCUMULATIVE PENSION FUND

Abstract. The current stage of the Republic of Kazakhstan pension system development is characterized by a number of peculiarities and problems. Today, many alternative ways of development are proposed for the further improvement of pension system. Given the demographic and macroeconomic prospects for the next decades, reliance on a full-capitalization system is unnecessary and problematic, as the experience since 1998 has demonstrated. I propose a method of system dynamics to predict changes in pension savings and pension payments, to analyze their dynamics and for decision-making in the pension policy and to check with the help of System Dynamics is the introduction of the 5% notional component positively affect on the pension system.

The set of simulation models of the pension system helps to investigate the pension system as an integrated dynamic system, study the synergistic effect of the interaction of its elements, influencing factors and control solutions, including elements of social behavior of people as for selecting the method of forming a funded pension.

Keywords. Pension System, Single Accumulative Pension Fund, System Dynamics, Simulation Model, Kazakhstan.

The modern pension system of Kazakhstan dates back to 1997 when the Kazakh Government approved the Concept of reforming the country's pension security system and the «Kazakhstan Pension Security Act» was adopted. The innovation consisted in developing the basics of a cumulative pension system and gradually abandoning the old, distributive, pension system [1].

The pension security of Kazakhstan is currently a three-level system combining mechanisms of pay-as-you-go system and accumulative system.

Level One is a pay-as-you-go pension system inherited by Kazakhstan from the USSR after its collapse where the state budget provided pension payment source at the expense of tax liabilities of working population and other receipts. The amount of pension payments is based on the years of work. Pension payments for those whose period of work by the retirement date as of January 1, 1998 made at least six months are currently formed within the frameworks of such level.

Level Two is a mandatory accumulative pension system with fixed 10% amount of mandatory pension contributions of monthly income for Kazakhstan residents, foreign nationals and stateless persons who have permanent residence in Kazakhstan and 5% of mandatory occupational pension contributions at the employer's expense of

Стандартизація обліку та перехід до міжнародних стандартів потребує нових підходів до обліку готової продукції та відображення її у звітності підприємств. Якісний аналіз господарської діяльності підприємства проводиться саме на підставі його звітності. Відповідно, правильне складання звітності дає актуальні дані для проведення аналізу [3, с.119].

Сучасні інформаційні технології дозволяють обліковувати готову продукцію за допомогою комплексних автоматизованих систем, які передають інформацію зі складу готової продукції на комп'ютер бухгалтера. Це дозволить складання звітності на підставі комп'ютерних даних [4, с. 140].

Звичайно, у звітність включалося згорнуте за всіма субрахунками сальдо рахунку 28. Але з 2013 року готову продукцію, як і товари, і незавершене виробництво, включили до однієї статті балансу – запаси [5].

На нашу думку, це узагальнення не є корисним. Ми вважаємо, що з точки зору бухгалтерського обліку та аналізу діяльності підприємства не можна порівнювати виробничі запаси та готову продукцію. Ці категорії належать до різних рівнів виробничого циклу.

З усього вище сказаного, ми можемо зробити висновок, що облік готової продукції та відображення її у звітності потребують більш детального дослідження. Також, необхідно більш детально розкривати показники готової продукції не тільки у балансі підприємства, але й у примітках до фінансової звітності поділяючи її по галузям виробництва.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9 «Запаси», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246, зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» №318 від 31.12.1999 р. (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
3. Ілляшенко, К.В. Інформаційний взаємозв'язок аналізу та бухгалтерської звітності / К. В. Ілляшенко // Вісник ХНТУСГ: економічні науки. Вип. 127. – Харків: ХНТУСГ. – 2012. – С. 118-123.
4. Ілляшенко, К.В. Трансформація облікових процесів в умовах інформаційної глобалізації / К. В. Ілляшенко // Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 1 (5). Частина 2 / відпов. ред. І.Б. Садовська. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2015. – С. 138-143.
5. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» із змінами внесеними наказами Мініфіну від 27.06.2013 р. №627 від 08.02.2014 р. №48 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0336-13>

живой природой, наличие аттракционов и детских развлечений в свободное от экскурсий и походов время;

- студенты, не геологических специальностей высших учебных заведениях – 12-27%. По ряду запросов эта группа близка к первой категории посетителей;

- профессиональные геологи и студенты изучающие геологию – до 23%. Несмотря на то, что у них требования к комфортности выше, но для них важнее удовлетворение своих профессиональных интересов, возможность работы на естественной природе, приобретение образцов горных пород, руд или палеонтологических остатков, получить полное и научное описание геологических памятников;

- путешественники, представляющие разные категории населения – до 25%. Эта группа выделяется самыми высокими требованиями к комфорту и оказанию услуг при посещении геопарков. Исходя из этого получается такое стратегическое решение – непременно надо начать развивать туризм в этом направлении, а также лучше всего денежные средства туристов вкладывать в развитие инфраструктуры. Одной из таких инновационных направлений, является развитие геотуризма.

Геотуризм – это самый эффективный путь развития рационального и требующего минимальных затрат рекреационного туризма в национальных парках Казахстана. Геотуризм – это экологический и человеческий безупречная, престижная, патриотическая и вместе с этим прибыльная работа. «Геопарк» или «геологическая ценность» обозначает геологическую особенность прекрасных живописных мест поразительной природы нашего земного шара [2].

Геопарк – оснащенная современной инфраструктурой, привлекательная природная зона на территории которой находятся геологические и другие объекты имеющие национальную значимость, которые дают возможность развитие туризма в разных направлениях, территория которой охватывает от десяти до ста тысяч квадратных километров и предназначена для исследовательских работ и отдыха. Одним из важнейших факторов в продвижении национальных ценностей каждой страны, является то, как органы охраны природы, ученые, туроператоры оценивают и преподносят свои геологические наследия. В разных точках мира проходят многочисленные форумы предназначенные на тему этих природных ресурсов.

Международная система геопарков является программой созданная UNESCO в 1998 году, действующая с Центром «Человек и биосфера» и Всемирной сетью биосферных резерватов. Основной целью Международной системы в создании геопарков является вместе с сохранением геологических объектов, создание новых рабочих мест и внесение лепты в социально-экономическое развитие региона. По теме геопарков в I Международной конференции (Пекин-2004) были приняты ряд документов о создании системы геопарков и вручены сертификаты UNESCO. В список первых вошедших и получивших сертификаты 25 стран входят: 8 – КНДР, 3 – Германия и Великобритания, 1-2 – выданы другим странам Европы. С того момента

прошли десятки форумов по вопросам геопарков. В целях пропаганды геотуризма были созданы такие парки, как «Большой каньон», «Ущелье мамонта», «Йелоустоун» в США [1].

Геопарк – один из путей поддержания местной экономики, обеспечения рабочими местами местных жителей и популяризации региона. Создание геопарков дает гарантию по обеспечению рабочими местами местных жителей, при этом повысит уровень жизни местного населения и стимулирует на предоставления услуг туристам, ограничит порыв к мегаполисам местного населения.

В 2007 году Комитета по геологии и использованию недр проявил инициативу отбора и рассмотрения 12 возможных объектов по программе «Геологическое обоснование создания геопарков на территории Республики Казахстан». В настоящее время существующие заповедники и национальные парки являются частью этих объектов.

В Казахстане государственных национальных природных парков небольшое количество, один из них – Каркаралинский государственный национальный природный парк. Он по постановлению Правительства был создан 1 декабря 1998 года, с целью охраны горно-лесных ландшафтов и уникальных природных объектов, развития туризма и улучшения отдыха населения. Общая площадь парка 90323 га, расположен он на территории Каркаралинского района Карагандинской области. В настоящее время парк находится в ведении Комитета лесного и охотничьего хозяйства Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан. Новый «Перечень особо охраняемых природных территории республиканского значения», в котором значится и Каркаралинский ГНПП, утвержден постановлением Правительства РК от 19 июля 2005 года № 746 [4].

Территория парка богата природными ресурсами и обладает уникальным ландшафтом. Территория парка занимает невысокие горы Кент и Каркаралы, расположенные в восточной части Казахского мелкосопочника. Наибольшая высота гор Каркаралы 1403 м, горного массива Кент – 1469 м. В далеком прошлом здесь возвышались более мощные хребты, которые со временем разрушились и разделились на множество мелких гряд и сопок. Их крутые склоны сильно расчленены эрозией, и скалистые гребни чередуются с глубокими ущельями и долинами. Обнаженные во многих местах гранитные плиты как будто наложены друг на друга в виде каменных «матрацев», а отдельные скалистые останцы имеют самые причудливые очертания.

По горным ущельям сбегает ключи, дающие начало небольшим речкам. В горах Каркаралинска наиболее крупные из них – Каркаралы (с притоками Тулкули, Тасбулак), Кендара, Жаралы, Кеним, Копа, ручьи Александровский, Аюшат и Кенгир, в горах Кент – Кызылкениш, Кадыр, Озен. Имеются живописные озера Шайтанкол, Бассейн, Кендара, Пашенное, Улкенкол. Встречаются и небольшие водоемы, а также заполненные водой котлованы в гранитных скалах. Питание рек и озер преимущественно дождево-снеговое, реже – подземное. Вместе с этим, край богат лесообразующими породами – сосны, березы, осина,

Шостак Г.В.

Таврийський державний агротехнологічний університет, Україна

ВІДОБРАЖЕННЯ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ У ЗВІТНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Готова продукція – це виріб або напівфабрикат, робота, послуга що пройшли всі стадії технологічної обробки на даному підприємстві й відповідають затвердженим стандартам або технічним умовам, договору, прийняті технічним контролем підприємства й здані на склад або замовникові в покупцеві згідно з діючим порядком прийняття продукції.

Усі елементи виробничого процесу (сировина, матеріали й т.п.), які перебувають на різних стадіях технологічного процесу, утворюють незавершене виробництво. Готова продукція може мати, а може й не мати кількісні і якісні характеристики (кількість маси, шт., метрів, сорт тощо). Але у всіх випадках продукція повинна мати вартісну характеристику.

На рахунку 26 «Готова продукція» обліковують наявність та рух готової продукції, виготовленої підприємством. До готової продукції належить продукція підприємства, обробка якої закінчена та яка пройшла випробування, приймання, укомплектування згідно з умовами договорів із замовниками та відповідає технічним умовам і стандартам [1].

Випущена із виробництва готова продукція оприбутковується за дебетом рахунку 26 та обліковується в синтетичному й аналітичному обліку за фактичною виробничою собівартістю, яка визначається згідно з ПСБО 16 «Витрати» [2].

Аналітичний облік готової продукції ведеться за обліковими цінами окремих найменувань (видів) або однорідних груп продукції. Облікові ціни на готову продукцію підприємство встановлює самостійно.

Рівень (відсоток) відхилень визначається діленням суми відхилень на початок місяця і суми відхилень на продукцію, що надійшла на склад із виробництва за звітний місяць, на суму вартості залишку готової продукції за обліковими цінами на початок місяця та вартості оприбуткованої за звітний місяць з виробництва на склад готової продукції за обліковими цінами. Сума відхилень фактичної виробничої собівартості готової продукції від її вартості за обліковими цінами, що відноситься до реалізованої продукції, відображається за кредитом рахунку 26 «Готова продукція» і дебетом рахунків, на яких відображено вибуття готової продукції. В тому разі, коли аналітичний облік готової продукції ведеться за встановленими підприємством обліковими розрахунково-відпускними (плановими) цінами, в синтетичному обліку готової продукції відображається фактична її виробнича собівартість, а в аналітичному обліку – облікова її вартість і відхилення фактичної собівартості продукції від вартості її за обліковими цінами. В сумі вони складають фактичну виробничу собівартість готової продукції.

Чтобы достоверно отразить ситуацию, бухгалтер должен провести стоимость рекламы как расходы будущих периодов. А затем в течение периода с сентября по декабрь списывать их на затраты.

Еще одним примером длящихся расходов предприятия, которые нельзя идентифицировать как текущие затраты или дебиторскую задолженность, является дорогостоящий ремонт основных средств. Так как с 2011 года создание резервов предстоящих расходов регламентируется ПБУ 8/2010, согласно которому резервы под планируемые расходы, такие как ремонт основных средств или подготовительные работы в связи с сезонным характером производства не формируются, остается один логичный вариант: учитывать такие расходы равномерно в последующие периоды деятельности организации.

Также к списку расходов, относящихся к будущим периодам, можно отнести:

- горно-подготовительные работы;
- подготовительные к производству работы в связи с их сезонным характером;
- освоение новой продукции;
- рекультивация земель и осуществление иных природоохранных мероприятий и др.;
- расходы на обязательную сертификацию продукции;
- расходы на приобретение лицензий.

Как мы видим, расходы будущих периодов не исчезли, несмотря на то, что понятия «Расходы будущих периодов» в бухгалтерском учете с 2011 года не существует. Поэтому нельзя однозначно говорить о ликвидации 97 счета из Плана счетов бухгалтерского учета, так как практика показывает, что не все «длящиеся» расходы можно идентифицировать как дебиторскую задолженность или текущие расходы.

Литература:

1. Аверина Т. А. Учет расходов будущих периодов. // Практическая бухгалтерия №8/2005.
2. Амплеева С. Что теперь считать расходами будущих периодов, а что списывать сразу? // Система Главбух – справочная система. 2011г. 1 июл. URL: <http://www.glavbukh.ru/art/19109>.
3. «Годовой отчет бюджетных и автономных учреждений» под редакцией В.Верещаки // URL: <http://www.klerk.ru/buh/articles/345257/>.
4. Голова И. 97 счет – Расходы будущих периодов. // Расчет. 2011. 11 июн. URL: <http://www.raschet.ru/articles/19/663/>.
5. Диркова Е.И. Учет расходов будущих периодов 2013. // Система Главбух- справочная система. 2013г. 20 мая.
6. Лазукова Е.А. Каков общий порядок отнесения тех или иных затрат на счет 97 «Расходы будущих периодов»? // Гарант.Ру: информационно-правовой портал. 2013. 27 июня. URL: <http://www.garant.ru/consult/account/480625/>.
7. Мареева И.И. Отражаем расходы будущих периодов. // Учет в производстве» № 6, июнь 2011 г. (дата обращения 20.01.2015).

ива, можжевелники. Так же, на территории парка находятся туристские объекты, зоны отдыха (Таблица 1) [4]. Поэтому для создания геопарка можно выделить государственный национальный парк «Каркаралинск», как один из уникальных объектов.

Таблица 1

Туристские объекты на территории Каркаралинского государственного национального природного парка

№	Наименование объекта	Инфраструктура объекта	Площадь, место размещения	Пропускная способность чел./день
1	«Барс»	Туристско-спортивный оздоровительный комплекс	7,9471 га	80, функционирует только в летний период
2	«Каскад»	Санаторий	2,8408 га	70, функционирует круглый год
3	КарГУ им.Е.А.Букетова	Учебно-оздоровительный лагерь	9,0 га	100, функционирует только в летний период, выполняет учебно-производственные функции базы биологического факультета
4	«Жемчужина»	Дом отдыха	0,3793 га	70, функционирует круглый год
5	«Карагандинский политехнический колледж»	спортивно-оздоровительный лагерь	2,0 га	50, функционирует только в летний период
6	«Дзержинец»	оздоровительный лагерь	0,6149 га	10, функционирует только в летний период
7	Карагандинский экономический университет	спортивно-оздоровительный лагерь	3,1649 га	100, функционирует только в летний период
8	Карагандинский технический университет	спортивно-оздоровительный лагерь	6,0 га	200, функционирует только в летний период, как учреждение отдыха и база для проведения студенческой практики
9	«Шапагат»	Оздоровительный лагерь	7,0 га	200, функционирует только в летний период
10	«Гас-Булак»	Дом отдыха	9,1 га	200, функционирует круглый год
11	Карагандинская медицинская академия	Оздоровительный лагерь	3,0 га	120, функционирует только в летний период
12	«Геолог»	оздоровительный лагерь	1,5 га	Не функционирует
13	«Каркаралинска я»	Турбаза	5,0 га	Не функционирует
14	«Шахтер»	Дом отдыха	57,08 га	204, функционирует круглый год

15	«Романтик»	Оздоровительный лагерь	8,0 га	250, функционирует только в летний период
16	«Сосновый бор»	Санаторий	18,2569 га	200, функционирует круглый год, как комплекс для проживания обслуживающего персонала корпораций «Казахмыс»
17	«Жас-Даурен»	Оздоровительный лагерь	10,1021 га	250, функционирует круглый год
Примечание – таблица составлена по данным официально сайта Каркаралинского ГНПП				

Создание геопарка на территории Каркаралинского национального парка станет новейшим направлением в развитии туризма. Вместе с этим, включение Каркаралинск в мировую сеть геопарков может стать брендом Казахстана в мировом туристском рынке.

В настоящее время в мире насчитывается более 80 геопарков, в Казахстане же нет ни одного геопарка. Геопарки по площади территории не придерживаются никаких стандартов, но они основываются на геологические объекты в зонах. На территории Каркаралинского национального парка таких объектов достаточно, то есть есть все возможности по созданию геопарка. По всему миру систематический производится рекламные ознакомления посвященные таким особенным природным ресурсам. Геологические наследия всегда на обзоре органов охраны природы, научных исследователей и туроператоров.

Несмотря на то, что Министерством индустрии и новых технологии одобрены предложения по созданию геопарков в Казахстане и используются во многих постановлениях Правительства по сохранению геологических объектов, данные объекты до сих пор остаются без должного внимания. Создание геопарка на территории Каркаралинского национального парка даст возможность сохранить биоразнообразие и культурное наследие территории, популяризовать всему миру уникальную природную красоту местности, а также создание геопарка является эффективным путем решение ряда проблем развития туризма на территории парка. Возможные предпосылки по созданию геопарка на территории Каркаралинского национального парка описаны на рисунке 1 [2].

Государство предоставляя нормативно-правовые законодательства, экономические возможности и оказывая услуги, контролируя предоставления высокого уровня качественных туристских продуктов является основой при приеме и привлечении туристов и повышении всех эффективных факторов. Туризм не может осуществиться при помощи только частных предприятий. Если туроператор, таможенные услуги или гостиничное обслуживание оставят неприятное впечатления туристу, то это негативно отразится на туристском имидже всего Казахстана. Данная ситуация на прямую влияет на создание геопарка на территории Каркаралинского национального парка. Без государственной поддержки эта система не реализуется. Для продвижения и

декса РФ). Поэтому, оплачивая весь страховой период заранее, организация осуществляет предоплату (выдает страховщику аванс). Предварительная оплата (аванс) расходом организации не признается (п. 3 ПБУ 10/99). Отметим, что при подготовке отчетности в соответствии с МСФО, оплата страхования также отражается как предоплата.

Таким образом, арендные и страховые платежи выступают в виде выданных организацией авансов, то есть в учете их необходимо отражать как дебиторскую задолженность.

До сих пор бухгалтера организаций пытаются включить в состав расходов будущих периодов суммы выплат заработной платы по отпуску, начинающемуся в одном и заканчивающемся в другом месяце (отчетном периоде)».

Однако с 2011 года все организации (за исключением малых предприятий, не являющихся эмитентами публично размещаемых ценных бумаг) обязаны создавать резерв на предстоящую оплату отпусков в обязательном порядке, поскольку такие обязательства организации являются оценочными (п. 4, 5 ПБУ 8/2010 «Оценочные обязательства, условные обязательства и условные активы»). Отчисления в резерв производятся равномерно и признаются текущими расходами организации (п. 8 ПБУ 8/2010). Суммы отпусковых выплачиваются за счет созданного резерва. Следовательно, необходимость в повторном равномерном распределении выплачиваемых отпусковых (в том числе путем отнесения на счет 97 «Расходы будущих периодов») у организации не возникает.

Кроме того расходы на выплату отпусковых не соответствуют условиям признания никакого вида активов организации. Поэтому даже малые предприятия, не создающие резерв на предстоящую оплату отпусков, соответствующие затраты должны относить сразу на текущие расходы организации (п. 65 «Положения по ведению бухгалтерского учета и бухгалтерской отчетности», п. 8 ПБУ 10/99 «Расходы организации»).

Следовательно, суммы отпусковых не являются расходами будущих периодов организации.

Отсюда можно сделать вывод, что расходы, относящиеся к нескольким отчетным периодам, но не соответствующие условиям признания их расходами будущих периодов нужно учитывать в составе:

- текущих расходов организации;
- дебиторской задолженности.

Однако появляется сомнение: все ли длящиеся расходы предприятия можно идентифицировать таким образом?!

Иллюстрацией этого служат затраты на рекламу (например, прокат роликов по телевидению), которые согласно МСФО должны списываться на расходы текущего периода.

Но по нашему мнению, это является не совсем рационально. Так, если в сентябре компания оплатила стоимость рекламного ролика, который будет показан по центральному телевидению в течение сентября, октября, ноября и декабря, списывать всю сумму на затраты сентября нельзя, так как нарушится принцип равномерности распределения затрат и не будет учтена связь между доходами и расходами.

будущем, между разными отчетными периодами. Вместе с этим упоминание о расходах будущих периодов как о таковых сохранилось и в других ПБУ:

– ПБУ 2/2008 «Учет договоров строительного подряда», согласно которому расходы, понесенные в связи с предстоящими работами, учитываются как расходы будущих периодов;

– ПБУ 14/2007 «Учет нематериальных активов», согласно которому платежи за предоставленное право использования результатов интеллектуальной деятельности или средств индивидуализации, производимые в виде фиксированного разового платежа, отражаются в бухгалтерском учете пользователя (лицензиата) как расходы будущих периодов и подлежат списанию в течение срока действия договора.

Также уместно вспомнить ПБУ 15/2008 «Учет расходов по займам и кредитам», согласно которому дополнительные расходы по займам и кредитам, начисленные проценты на вексельную сумму, начисленные проценты и (или) дисконт по облигации также могут учитываться как расходы будущих периодов и, как следствие, списываться равномерно.

Немаловажно отметить, что на счете «Расходы будущих периодов» может быть отражена информация не только о расходах, прямо поименованных в ПБУ в качестве расходов будущих периодов, но и об иных затратах, обуславливающих получение доходов в течение нескольких отчетных периодов.

К сожалению, четких критериев, позволяющих хозяйствующему субъекту безошибочно отнести те или иные затраты на счет 97, в настоящее время нет. Поэтому бухгалтеру необходимо сформировать собственное профессиональное суждение относительно этих критериев. В первую очередь стоит выяснить, возможно ли квалифицировать осуществленные затраты как актив, условие признания которого способно приносить экономические выгоды (доход) в будущем. Поэтому расходами будущих периодов следует признавать только те затраты, которые обуславливают получение дохода в течение нескольких отчетных периодов.

При этом следует учитывать, что некоторые расходы, относящиеся к нескольким отчетным периодам, не соответствуют условиям признания их расходами будущих периодов.

Одним из видов таких расходов являются арендные платежи, производимые в виде единовременной выплаты за определенный период (полгода, год). До вступления изменения формулировки пункта 65 «Положения по ведению бухгалтерского учета и бухгалтерской отчетности» сумму такого единовременного платежа все относили к расходам будущих периодов. Но по сути речь идет об авансе за услуги, которые еще не оказаны.

Аналогичная ситуация складывается и с расходами на страхование.

Страхование различных рисков является для организации-страхователя приобретением услуги, заключающейся в готовности страховщика возместить потери в связи с наступлением страхового случая (гл. 48 Гражданского кодекса РФ). Такая готовность носит длящийся характер и ограничена страховым периодом. В случае досрочного расторжения договора (при определенных условиях), страховая компания должна вернуть часть страховых платежей пропорциональную оставшемуся сроку действия договора (п. 1 ст. 958 Гражданского ко-

рекламирования нового туристского продукта на мировом туристском рынке вместе с сильным нормативно-правовой базой, необходимо значительный источник финансирования. Если на территории Каркаралинского национального парка мы хотим создать геопарк который во многих странах мира приносит престиж стране и миллиардный доход ее экономике, то для распространения информации должны выделить миллионы денежных средств. По данным UNESCO для получения названия, статуса геопарка (Каркаралинский национальный парк) нужно соответствовать следующим требованиям: показать методы используемые в ходе работе по сохранению и развитию природных комплексов и выделение денежных средств на обучение по геологическим предметам; иметь план ориентированный на улучшение социально-экономического состояния с помощью регулируемого туризма; предоставить стратегию влияющую на защиту и стабильное развитие природных ценностей с участием государственных органов, местных организаций и частных лиц [1].

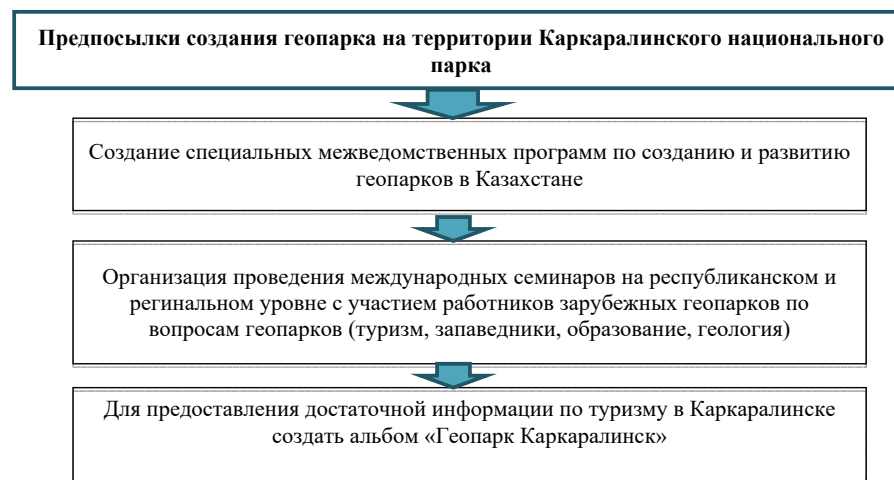

Рисунок 1. Предпосылки создания геопарка на территории Каркаралинского национального парка

Создание геопарка на территории национального парка вместе с увеличением потоков туристов и исследователей, дает возможность создания туристскими организациями туристскую инфраструктуру в регионе, а также выведет Казахстан на новый уровень на мировом туристском рынке, способствует сохранению уникальных природных объектов местности, так как основной целью создания геопарков является защита и сохранность уникальных природных объектов.

И так, для создания геопарка соответствующей выше изложенным требованиям ряд каких действий нужно осуществить? В первую очередь государство и общество, на всех уровнях создания геопарка нужна поддержка от местного населения. Используя лишь уникальные геологические объекты невозможно создать успешный геопарк. Геологические объекты нужно дополнить туристско-рекреационными ресурсами, инфраструктурой предназначенной для туристов разного социального уровня и возраста, а также рассмотреть несколько способов передвижения на территории геопарка (пешеход, верхом на лошади, велосипедом, и.т.д.), полное информирование туристов и местного населения об особенностях геопарка, с помощью полномасштабного использования маркетинговой коммуникации организовать все виды услуг направленные на удовлетворение потребностей в духовном и физическом восстановлении туристов, только тогда мы сможем создать проект геопарка с уверенным будущим. Если рассмотреть этот вопрос подробнее, чтобы создать геопарк на территории национального парка нужно осуществить следующие действия:

Во-первых, как отмечено выше, роль государства в создании геопарка Каркаралинск. В начальных стадиях нормативно-правовая и финансовая поддержка со стороны государства играют ключевую роль в создании геопарка, то есть чем больше поддержки со стороны государства, тем быстрее реализуется проект.

Во-вторых, определение роли значимости создания геопарка в защите природных комплексов. Основа любого геопарка – геологические объекты составленные из разных природных комплексов. Создание геопарков с помощью поддержки со стороны международных организации, предоставит возможность постепенно решить проблему связанную с недостаточным финансированием инфраструктуры за счет использования этих туристских объектов. Мировой опыт показывает, что в создании геопарков принимает участие все общество: научные исследователи, специалисты, студенты, а также начались открываться геологические музеи. Начали выпускаться путеводители по геологическим объектам на территории парка, сниматься научно-документальные фильмы.

В-третьих, поддержка маркетинговой деятельности в создании геопарка. Для продвижения нового продукта на рынок нужно использовать все виды коммуникации. Создать и выпустить альбомы, художественные книжки «Туристско-геологические объекты Каркаралинска», подготовить путеводитель, опубликовать информации о геопарке в газетах, журналах, показывать рекламные ролики по телевидению, проводить экскурсии школьникам и студентам, проводить пресс-туры на территории парка, и.т.д.

В-четвертых, установить связь с региональными туроператорами с целью создания новых и по доступной стоимости туристских маршрутов с учетом экологической особенности территории парка. Создать путевки разных видов отдыха: познавательный, спортивный, лечебно-оздоровительный. На сайтах

Грачева Е.А.

*Студент 4 курса кафедры бухгалтерского учета и статистики
Институт экономики, управления и природопользования,
Сибирский Федеральный Университет, Россия*

СЧЕТ 97: «TO BE OR NOT TO BE?»

До 2011 года далеко не все суммы, отражаемые на счете «Расходы будущих периодов», соответствовали условиям признания расходов. Столь вольно использовать счет позволяли положения ранее действовавшей редакции п. 65 «Положения по ведению бухгалтерского учета и бухгалтерской отчетности», которая гласила: «Затраты, произведенные организацией в отчетном периоде, но относящиеся к следующим отчетным периодам, отражаются в бухгалтерском балансе отдельной статьей, как расходы будущих периодов и подлежат списанию в порядке, устанавливаемом организацией (равномерно, пропорционально объему продукции и др.) в течение периода, к которому они относятся».

Как следствие всего этого возникало нарушение одной из основных задач бухгалтерского учета и составления бухгалтерской отчетности – формирования полной и достоверной информации о деятельности, имущественном положении организации (ст. 1 Федерального закона № 402-ФЗ).

Кроме того, не нужно забывать о планируемом переходе на стандарты МСФО. Наличие счета «Расходы будущих периодов», затрудняло этот переход, поскольку международные стандарты не содержат такого понятия как расходы будущих периодов. Поскольку каждая сумма со счета требовала идентификации и переквалификации, процесс перехода становился трудоемким.

Изменение формулировки пункта 65 «Положения по ведению бухгалтерского учета и бухгалтерской отчетности» (в редакции Приказа Минфина России № 186н от 24 декабря 2010 г.), из которого было убрано понятие «расходы будущих периодов», повлекло исключению из формы бухгалтерского баланса (утв. Приказом Минфина России № 66н от 2 июля 2010 г.) обособленного показателя «Расходы будущих периодов». В связи с этим появилась обязанность оценивать расходы с целью определения категории, под которую попадают те или иные затраты.

Как следствие возник законодательный казус: понятия «Расходы будущих периодов» в бухгалтерском учете с 2011 года не существует, а счет в Плате счетов бухгалтерского учета финансово-хозяйственной деятельности организаций и Инструкция по его применению, утвержденные приказом Минфина от 31 октября 2000 г. № 94н, все еще значится. В то же время пункты 9 и 19 ПБУ 10/99 предусматривают возможность распределения тех или иных расходов компании, понесенных в текущем периоде, выручка по которым ожидается в

про прибутки та збитки (якщо його подають) або в примітках». Тож відтепер національний бухгалтерський облік став ще трохи ближчим до міжнародного.

Проте перехід на МСБО не повинен бути самоціллю. Адже насправді жодна промислово розвинена країна в світі не використовує МСБО повністю як національні стандарти. Як правило, схожі загальні принципи національного обліку і МСБО, проте часто системи обліку мають значні відмінності. Наприклад, в 1996 р. в результаті порівняльного аналізу міжнародних стандартів і американських стандартів (US GAAP), проведеного Радою із стандартів фінансової звітності США (FASB), виявлено, щонайменше, 255 відмінностей між цими системами, починаючи від інтерпретації деяких принципів до принципових відмінностей в підході до аналізу. Тому МСБО слід розглядати як відправну точку форми і шукати такі шляхи для адаптації міжнародних стандартів до української специфіки, які б забезпечили загальну порівняність фінансової звітності вітчизняних і західних компаній.

Отож, порушені даною статтею проблеми не є вичерпними і потребують доповнень, змін, уточнень та конкретизації. Загалом проблеми обліку витрат і доходів підприємства дуже широкі і впродовж багатьох років ще викликать інтерес у вчених-економістів із урахуванням розмірів і форм підприємств, видів економічної діяльності, системи оподаткування та організаційно-правових форм.

Література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV (із змінами від 30.09.2015 р.).
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена Наказом МФУ від 30.11.1999 р. № 291 (із змінами від 24.07.2015 р.).
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом МФУ від 07.02.2013 р. № 73 (із змінами від 18.03.2014 р.).
4. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – 8-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2009. – 912 с.
5. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2012. – 368 с.
6. Дерій В. Проблеми обліку витрат і доходів підприємства // Бухгалтерський облік і аудит. – №4. – 2008. С. 7-11.
7. Шмиголь Н.М. Економічна суть доходів та доходності в системі управління підприємством / Н.М. Шмиголь // Держава та регіон: наук. – виробн. журнал. – Серія: економіка та підготовка. – 2009. – №7 С. 221-223.

турфирм разместит всю информацию о Каркаралинске: туристские ресурсы, санатории, виды лечения и т.д.

В-пятых, обеспечить обслуживание высокого качества. Услуги должны предоставляться с учетом всех категории туристов и соответственно этим категориям рассмотреть расположение инфраструктуры.

Каркаралинский национальный парк – это территория обладающая множеством уникальных природно-рекреационных и культурно-историческими объектами. Рекреационный потенциал туристских объектов территории является одним из предпосылок развития туризма в данном регионе. Создание геопарка – это возможность вывести парк на мировую арену и способствует увеличению потоков туристов со всех точек мира, повысится спрос на услуги парка.

Создание геопарка на территории Каркаралинского национального парка благоприятно скажется как туристский центр для рекреационных услуг, а так же создаст нужные предпосылки в регионе по механизмам развития туризма как эффективной среде, будет экономический и социально эффективным путем и улучшит развитие туризма.

Литература

1. Официальный сайт ЮНЕСКО в РК <http://www.unesco.kz/>
2. Diehl, R.; Weber, J.; Bühn, S. (Hrsg.): Geotope und Geoparks – Schlüssel zu nachhaltigem Tourismus und Umweltbildung – 9. Internationale Jahrestagung der Fachsektion GeoTop der DGG 24. – 28. Mai 2005 im Geopark Bergstraße – Odenwald, Lorsch. Schriftenreihe der Deutschen Gesellschaft für Geowissenschaften, Heft 42
3. Официальный сай «Казахского географического общества» <http://kazgeo.kz/>
4. Официальный сайт Каркаралинского Государственного национального природного парка <http://karkaralinsk-park.ru/>

УПРАВЛЕНСКИ РЕСУРСИ НА РАБОТИ

Замкова Н.Л.

Доктор филозофських наук, доцент

Молдован Р.В.

Здобувач 2 курсу, напрям підготовки

«Менеджмент організації торгівлі»

Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ

ПЛАНУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ

Соціально-трудова відносина на підприємствах України тісно пов'язані з формуванням ефективної системи соціального розвитку трудового колективу. Позитивний соціально-психологічний клімат у колективі, соціальні гарантії, розвинена соціальна інфраструктура, можливості самореалізації, кар'єрного та професійного росту, мотивації безпосередньо впливають на прибутковість підприємства. Тому посилення уваги до соціального розвитку колективу і його планування зумовлене тим, що соціальні фактори отримують все більший вплив на економічну ефективність підприємства.

Метою даної роботи є аналіз та узагальнення теоретичних основ процесу управління соціальним розвитком трудового колективу підприємства та планування соціального розвитку, як його невід'ємної частини.

Над теорією соціального розвитку працювали такі вітчизняні та зарубіжні вчені як: Мазаракі А., Міцкевич Н., Андреев А., Біляцький С., Кацак Т. та інші. Вони дали визначення поняття соціального розвитку, основних його форм та показників. Продемонстрували, що соціальний розвиток має вагоме значення у підвищенні ефективності управлінських процесів та виробництва.

В широкому розумінні поняття соціальний розвиток трудового колективу – це помітні перетворення, що тягнуть за собою низку кількісних та якісних змін у сферах їх же життєдіяльності, сприяють становленню колективізму й індивідуального та особистісного самовираження членів колективу а також підвищенню соціального статусу колективу та його членів, удосконаленню соціальної та професійної структур, збагаченню інституційної та професійної мотивації, формуванню систем цінностей. [4]

Соціальний розвиток колективу – це процес соціалізації кожного працівника окремо та всього колективу, які дає змогу регулювати та зрівноважувати інтереси особистості, колективу та всього суспільства[3].

У вузькому розумінні соціальний розвиток колективу містить в собі суму факторів, що утворюють показники соціальної сфери життєдіяльності трудово-

запорукою елементарної дисципліни та порядку на підприємстві, скоротить суми непродуктивних витрат та необліковуваних доходів.

Реформа бухгалтерського обліку неможлива без серйозних коректив в законодавстві, перш за все в податковому і цивільному. Національний бухгалтерський облік традиційно орієнтований на податкове законодавство і виникає проблема необхідності ведення обліку одночасно для податкових органів і для цілей фінансового ринку, не кажучи про те, що через недосконалість вітчизняного податкового законодавства практично всі підприємства ведуть, так звану, «чорну» бухгалтерію. Це зайвий раз доводить, що реформування системи бухгалтерського обліку повинне здійснюватися в комплексі з відповідними змінами в суміжних галузях законодавства.

Гостро постає проблема постійних розбіжностей, що існують між податковим та бухгалтерським обліком витрат і доходів. Цей недолік призводить до виникнення подвійного обліку доходів і витрат та потребує якнайшвидшого усунення шляхом удосконалення чинного законодавства України з цих питань.

Ще однією важливою проблемою обліку витрат і доходів підприємства є проблема рівня відповідальності обліково-контрольної системи підприємства щодо його витрат і доходів чинному законодавству з обліку та контролю й меті та завданням самого підприємства.

Проблема матеріально-технічного й організаційного забезпечення полягає в тому, наскільки достатньо підприємство забезпечене сучасними матеріально-технічними засобами і який рівень організації та ефективності ведення первинних документів, і який рівень організації та ефективності ведення первинного та зведеного обліку, внутрішнього контролю, формування звітної інформації.

Не можливо не звернути увагу на зміни, що відбулися в 2013 році у обліку доходів. З бухгалтерських стандартів (П(С)БО 16 «Витрати», 17 «Податок на прибуток», 22 «Вилив інфляції», 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства», 29 «Фінансова звітність за сегментами»), Плану рахунків активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкції про його застосування прибрали всі згадки про доходи та витрати від надзвичайної діяльності (зокрема, скасували рахунок 75 «Надзвичайні доходи» та рахунок 99 «Надзвичайні витрати»). У зв'язку із цим скасовано й субрахунок 794 «Результат надзвичайних подій» та субрахунки до рахунку 98 «Податок на прибуток». Тепер в них просто немає необхідності.

Очевидно, річ у тім, що П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати», який ділив усі види діяльності підприємства на звичайну та надзвичайну, втратив чинність 19.03.2013 року [3]. А новоприйнятий НП(С)БО 1 уже не визначає, що в діяльності підприємства можуть бути надзвичайні події, які тягнуть за собою цей особливий вид доходів та витрат. Тут виділено лише операційну, фінансову та інвестиційну види діяльності. Та й новий Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) та Консолідований звіт зовсім не містить згадок про надзвичайні доходи та витрати.

Між іншим, такі зміни випливають із §87 МСБО 1 «Подання фінансової звітності»: «...суб'єкт господарювання не повинен подавати будь-які статті доходу або витрат у вигляді надзвичайних статей у звіті про сукупні доходи чи в окремому звіті

ментів (прийомів і способів), обліку господарських процесів, плану рахунків і його побудови, облікових реєстрів сучасних форм обліку, фінансової та іншої звітності, положень (стандартів) бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, а також інших нормативно-правових актів щодо нього, історії та перспектив розвитку обліку в Україні, Європі та світі.

2. Методологічні – проблеми, пов'язані із розробкою, вибором і застосуванням методів бухгалтерського обліку.

3. Технологічні – проблеми, що належать до сукупності способів і форм забезпечення вибору щодо ведення бухгалтерського обліку й отримання його як цілісної функціональної системи. До технологічних проблем обліку відносять форми бухгалтерського обліку, план рахунків, систему первинних носіїв інформації облікових реєстрів і форм різних видів звітності, способи забезпечення документообороту, внутрішньогосподарського контролю, інвентаризації майна, зобов'язання.

4. Організаційні – проблеми, що стосуються практичного втілення в чинну систему обліку теоретичних, методологічних і технологічних його досягнень, а також досягнень у галузі комп'ютерної техніки та зв'язку.

5. Кадрові – проблеми щодо підготовки, перепідготовки фахівців, рівнів культури і моралі, рівня освіти, досвіду роботи, режиму праці та відпочинку.

6. Фінансові – проблеми, пов'язані із фінансуванням для підтримки досягнутого рівня бухгалтерського обліку, його динамічного розвитку й поступового поліпшення.

Основною проблемою обліку витрат і доходів підприємства в Україні є проблема повноти та своєчасності їх відображення у системі обліку. На даний момент рівень не відображення доходів в країні коливається від 30 до 70%, а витрат – від 10 до 50%.

Найбільша частина витрат, що залишається поза обліком, належить до витрат по оплаті праці. Основними причинами цього є значні відсотки відрхувань до соціальних фондів оплати праці, високий рівень корупції в державних і місцевих органах влади, відсутність дієвої нормативно-правової бази, низький рівень контролю. Джерелом коштів для покриття такої заробітної плати виступають «тіньові доходи», які виникають за рахунок вартості не облікованої реалізованої продукції. Що ж стосується доходів підприємства, то найбільшою проблемою є зниження виручки від реалізації продукції, що тягне за собою і зниження бази для оподаткування підприємств податком на додану вартість.

Відсутність єдиної інформаційної бази норм і нормативів для обліку та контролю за витратами і доходами є ще однією проблемою обліку. Адже вітчизняна продукція характеризується значною матеріаломісткістю порівняно з закордонною. Це пояснюється тим, що величезна частка матеріалів, що списується на витрати підприємств, насправді розкрадається чи використовується на виготовлення тіньової продукції, яку підприємство ніяк не відображує в обліку і за яку не платить жодних податків. Нормативна база України є безнадійно застарілою. Створення нової нормативної бази допоможе навести лад в обліку витрат підприємства та не дасть можливості їх завищувати. Розробка і запровадження даної бази стане

го колективу та сприяють здійсненню функцій цього типу соціальних утворень. Планування соціального розвитку колективу (соціальне планування) є системою методів планомірного управління розвитком трудового колективу підприємства, цілеспрямованого регулювання соціальних процесів та прогресивного розвитку соціально-трудова відносин на рівні підприємства.

Мета планування – підвищення ефективності діяльності підприємства за рахунок соціальних чинників, створення умов для повнішого задоволення потреб працівників та для розвитку членів колективу. Соціальному плануванню на підприємстві має передувати комплекс соціологічного дослідження трудового колективу, метою якого є аналіз соціальної ситуації, виявлення її слабких місць та визначення напрямків удосконалення[4].

Далі розробляється план соціального розвитку трудового колективу – сукупність науково обгрунтованих заходів, завдань, показників зі всього комплексу соціальних проблем, реалізація яких сприятиме найефективнішому функціонуванню трудового колективу підприємства. В плані соціального розвитку виокремлюють такі розділи та напрямки робіт:

- Удосконалення соціальної структури колективу. В цьому розділі звертається увага на скорочення частки чи ліквідацію важких та шкідливих для здоров'я робіт, зниження частки низько кваліфікованої праці, на підвищення освітнього та кваліфікаційного рівня співробітників, окремо розглядаються умови праці жінок, підлітків, осіб похилого віку.

- II. Соціальні чинники розвитку виробництва та підвищення його економічної ефективності. Тут плануються заходи з інтелектуалізації праці, технічного переозброєння, впровадження нової техніки і технології, які забезпечують підвищення змістовності праці, проектування прогресивних форм організації і оплати праці, зниження її монотонності. Передбачається навчання без відриву від виробництва, заходи зі стимулювання раціоналізації та винахідництва, з розширення можливостей підвищення розмірів реальної заробітної плати працівників тощо.

- Покращання умов праці та побуту працівників. У плануванні необхідно особливо виділити ділянки та підрозділи з несприятливими умовами праці, передбачити заходи з оздоровлення виробничого середовища, заміни обладнання, що є джерелом шкідливості та небезпеки. Також окреслюються заходи з дотримання санітарно-гігієнічних норм, стандартів безпеки праці, вирішується питання можливості надання працівникам житла, забезпечення дитячими дошкільними закладами, місцями відпочинку.

- Посилення дисципліни праці, розвиток трудової активності та творчої ініціативи. Заходи в цьому напрямку розробляються на основі аналізу ціннісних орієнтацій працівників і спрямовуються на стимулювання високої трудової та виробничої дисципліни, розвиток різних форм залучення працівників до справи вдосконалення виробництва тощо[2].

Розробкою плану соціального розвитку колективу має займатись служба соціального розвитку, до складу якої входять висококваліфіковані спеціалісти – економісти, соціологи, психологи, юристи, їх завдання полягає у регулярному здійсненні соціологічних досліджень, спрямованих на розробку та впровадження заходів щодо створення сприятливих соціально-психологічних умов для підвищення міри задоволеності матеріальних та духовних потреб працівників, а також зростання продуктивності праці та ефективності виробництва. Розробка плану соціального розвитку здійснюється у декілька етапів (рис.1).

Рис.1. Етапи розробки плану соціального розвитку

Задля здійснення планування та управління соціальним розвитком трудового колективу необхідна його кількісна оцінка за певною системою критеріїв та показників, включаючи оцінку впливу на працівників виробничої сфери, оцінку можливостей особистого розвитку працівників, оцінку розвитку соціальної інфраструктури підприємства, оцінку роботи щодо соціального розвитку трудового колективу[1].

Аналіз кількісних показників соціального розвитку дає змогу оцінити ефективність плану соціального розвитку, яка може бути економічною та соціальною. Економічна ефективність проявляється у зростанні продуктивності праці, підвищенні якості продукції та зниженні її собівартості, підвищенні рентабельності виробництва; соціальна ж ефективність – у вдосконаленні соціальної структури трудового колективу, підвищенні соціального статусу та культурного рівня його членів, у раціональному використанні вільного часу, зростанні добробуту членів колективу, зростанні прихильності працівників до підприємства.

Отже, у сучасних умовах управління соціальним розвитком – це комплекс заходів з подолання протиріч між власниками та працівниками підприємства. А планування соціального розвитку трудового колективу полягає у регулярному здійсненні соціологічних досліджень, спрямованих на розробку та впровадження заходів щодо створення сприятливих соціально-психологічних умов для підвищення міри задоволеності матеріальних та духовних потреб працівників, а також зростання продуктивності праці та ефективності виробництва.

Викладач Архипенко Я.О., Красавчикова М.Г.

Криворізький коледж економіки та управління

Державного вищого навчального закладу

«Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана», Україна

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ І ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Керування підприємством вимагає систематичної інформації про здійснювані господарські процеси, в їхньому характері і обсязі, у наявності матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, їхньому використанні, власному капіталі, доходах і зобов'язаннях та фінансових результатах діяльності. Основним джерелом такої інформації є дані бухгалтерського обліку, що встановлено Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»[1].

Розвиток господарських зв'язків в умовах ринку значно розширює кількість користувачів обліковою та звітною інформацією. До них належать не тільки працівники управління, безпосередньо пов'язані з підприємством, але й зовнішні користувачі інформації, що мають прямиий фінансовий інтерес: банки – при прийнятті рішень у наданні кредитів; постачальники – при укладанні договорів на поставку товарно-матеріальних цінностей; інвестори, засновники, акціонери, яких цікавить рентабельність вкладеного капіталу й можливість одержання доходів (дивідендів). Значний інтерес обліково-звітна інформація представляє також для працівників податкових служб, органів державної статистики.

У системі обліку інформація про витрати та доходи підприємства є надзвичайно цінною, багатогранною й швидкоплинною. За значенням для її користувачів вона займає місце поряд з інформацією про активи, зобов'язання та капітал підприємства.

Облік доходів і витрат дозволяє формувати не лише достовірну кількість якісної інформації про результати діяльності, але і віднаходити причини відхилень запланованих показників.

У зв'язку із удосконаленням комп'ютерної техніки і комунікаційного середовища, методології та організації бухгалтерського обліку як основного інформаційного джерела про витрати та доходи підприємства їх облік постійно розвивається й поліпшується.

Питання, пов'язані з проблемами обліку витрат і доходів підприємства та перспективами їх вирішення в Україні, знайшли певне відображення у роботах І. Білоусової, Т. Маренич, С. Михалевич, В. Моссаковського, Т.Сльозко та інших вітчизняних учених-економістів.

До загальних проблем вітчизняного обліку можна віднести:

1. Теоретичні – це проблеми обліку, що стосуються загальнооблікових питань, термінів, предмета й методу бухгалтерського обліку, його основних еле-

В связи с этим очевидно, что необходима гармонизация налоговых отношений, которая достигается в столкновении и приведении к общему знаменателю в основном не совпадающих, а то и противоположных интересов участвующих в налогообложении сторон. Позитивными мерами в развитии налогового законодательства станут перечисленные ниже способы и приемы.

1. Необходимо привлечение опыта развития зарубежных стран, но не механическое копирование, а творческое осмысление, опирающееся на глубокое изучение истории развития и своевременного состояния экономики Казахстана.

2. Необходимо создание такого психологического климата, такой поворот в общественном сознании, которые бы способствовали превращению населения из так называемой, «налогооблагаемой базы» в персонифицированного активного союзника властных государственных структур, искренне заинтересованного в успехе проводимых налоговых преобразований и потому оказывающего им всяческую помощь и поддержку.

3. Казахстану необходима в области налогообложения собственная научная школа или нескольких школ, способных не только усовершенствовать действующую налоговую систему, но предвидеть, спрогнозировать все экономические и социальные последствия от проведения в жизнь того или иного комплекса мероприятий.

4. Для изменения взаимоотношений различных уровней государственного управления, разработки рекомендаций в области новой фискальной политики, анализа влияния ее изменений на поведение частных лиц и фирм, а также экономики в целом, крайне важно создать в составе Министерства финансов Казахстана подразделение количественного финансового анализа.

5. Необходимо снижение налогового бремени, но не сверх меры. Налоги играют не только стимулирующую, но и ограничивающую роль. Чрезмерно низкие налоги могут привести к резкому взлету предпринимательской активности, что может вызвать ряд негативных последствий.

6. Порядок взимания налогов должен предусматривать минимальное вмешательство в частную жизнь налогоплательщика.

7. Необходимо налоговое планирование компаниям, которое неотделимо от общего процесса планирования финансово-хозяйственной деятельности на всех ее уровнях и этапах и должно быть приемлемым и непосредственным элементом финансовой политики любой компании.

8. Необходим процесс прогнозирования объемов налоговых поступлений, который может исполнять роль финансового анализа налогооблагаемой базы, корректировать их на объективные и субъективные факторы, прямо или косвенно влияющие на объемы поступлений налогов.

Таким образом, совершенствование налогового законодательства неразрывно связано с созданием прочного экономического базиса и стабильных политических условий общественного развития. От того, как скоро это будет создано, зависит формирование устойчивых предпосылок для постепенного превращения системы налогообложения в фактор экономического роста.

Література:

1. Мазаракі, А. А. Менеджмент: теорія і практика / Мазаракі А. А., Мошек Г. Є., Семенчук А. В. – К. : Атіка, 2007. – 584 с.

2. Скобкин С.С. Экономика гостиничного, ресторанного и туристического предприятия / С.С. Скобин – Учебное пособие. РЭУ им. Г.В. Плеханова. – Москва – 2009. – 269 с.

3. Назарова Г. В. Шляхи удосконалення професійного розвитку персоналу підприємства / Г. В. Назарова // Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації України. – 2008. – №2 (27). – С. 150-154.

4. Сардак О.В. Планування соціального розвитку колективу в умовах ринку. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/34_NIEK_2010/Economics/74857.doc.htm

5. Виноградський М., Виноградська А., Шканова О. Управління персоналом. 2-ге видання: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 502 с.

Yerezhpova Ayman Abdykaimovna¹, Sabyr Nursymbat Sainkyzy².

¹*Ph.D., Senior Lecturer in the department of Economics*

²*Master of Al-Farabi Kazakh National University, Kazakhstan, Almaty*

THEORIES OF THE FORMATION OF THE LABOR MARKET

Abstract: The article analyzes the main theoretical and methodological approaches to the study of the labor market in works of representatives of different economic schools, reveals the features of the existing concepts of the formation of the labor market, it is emphasized that, in general, they complement each other, marked by both continuity and inconsistency. Theoretical models with multiple sectors and segments and empirical analysis using different kinds of data are then reviewed. A brief concluding section addresses some priority research needs. The article discusses the various theories of the labor market: classical, Keynesian, neoclassical. The labor market is seen as a broad and a narrow sense.

Key words: labor market, labor force, theory of labor value, labor value, unemployment, employment, labor demand, labor supply, theories of labor market.

This paper analyses main theoretical and methodological approaches towards labor market research in the works by various economic schools representatives. It also reveals peculiarities of modern conceptions of labor market formation. It has been stated that these peculiarities are mutually complementary and characterized both by succession and antipathy.

The term «labor market» will be used in this paper to refer to the place where labor services are bought and sold. In some labor markets, people are paid employees, selling their labor services to an employer in exchange for a wage or salary. In other labor markets, people are self-employed (also called own-account workers), in which they sell their labor services to themselves. As used here, «labor market» is a comprehensive term including both paid employment and self-employment.

The theory of the labor market and labor relations associated with the names of the founders and creators of the labor theory of value – William Petty, A. Smith, D. Ricardo, JB Say, Karl Marx. Scientific views of the founders of classical economics were formed at a time when there were free competition and the market system is not experiencing a deep economic crisis. The classical economists were convinced of the omnipotence market regulators and defending this idea, believed that full employment is provided because the supply and demand in the labor market is always balanced. The equilibrium state of the demand and labor supply in the market is ensured by its cost.

Model of the labor market proposed by Adam Smith (1723-1790) reflects the relationship between the demand for workers and the funds intended for the payment of wages. For example, he said: «Demand for people living wage can be increased in proportion to the funds for the payment of wages» (Smith, 1993). Smith is the creator and developer of the labor theory of value theory of labor market (the provisions of which, and its basic ideas relevant to current conditions), the theory of a living wage, employment, unemployment. Noting that the salary varies depending on the performance of labor, Smith had anticipated some of the provisions and the conclusions of the modern theory of equalizing wage differentials.

Continuing to develop the ideas of the classics, a prominent theorist Karl Marx (1818-1883) completed labor theory of value, made a number of concepts that are relevant to the study of the labor market. Marx's Labor theory of value is based on the assumption that the labor market workers do not sell the work, and his ability to work – labor – in the commodity market the owner of the money is not opposed to the work itself, and working.

It is his labor (Marx, Engels, 1954-1981). The process of consumption of labor is at the same time, the production of goods and surplus value. Marx for the first time introduced the concept of «market

labor», developed the theory of surplus value, formulated the dual character of labor, created the theory of relative surplus population, justifying the inevitability of capitalism formation of the reserve army of labor (unemployment).

In contrast to the classical school, in the framework of neoclassical economics directions (A. Marshall, J. B. Clark, A. Pigou, L. Walras, A. Laffer, R. Hall, A. Rees, M. Feldstein et al.), work is not recognized as the creator of the cost of goods, and the value of a commodity is determined by its marginal utility. If the classical theory of the labor market is stated that all types of income generated by labor alone, the neoclassical – the income generated by all the factors of production. Market work at neoclassical theory treated as a single market, only factor of production, labor is a

3. Совершенствование системы администрирования НДС за счет развития информационных систем.

4. Перевод торговых рынков на современные форматы торговли (торговые центры и торговые дома) с 1 января 2018 года.

5. Увеличение размера необлагаемого дохода при уплате ИПН с 55 до 75 минимальных заработных плат социально уязвимых слоев населения (инвалиды, участники ВОВ и приравненные лица, родители детей инвалидов).

6. Исключение положения, предусматривающего увеличение в 10 раз ставки платы за эмиссию в окружающую среду сверх установленных нормативов.

7. Освобождение от обложения косвенными налогами товаров, ввозимыми физическими лицами не в целях предпринимательской деятельности;

8. Упорядочена процедура регистрации контрольно-кассовых машин, являющихся банковскими компьютерными системами.

9. Введено обязательство по оформлению сопроводительных накладных в электронном виде с 1 июля 2016 года – при внутреннем перемещении, импорте и экспорте табачных изделий, импорте алкогольной продукции и нефтепродуктов, с 1 января 2017 года – на все товары.

10. Введено право налоговых органов на проведение тематических (внеплановых) проверок по вопросу наличия товарно-транспортных накладных.

Все проводимые реформы направлены на улучшение позиций Казахстана. Изменения в налоговое законодательство РК являются исключительно важными, так как должны обеспечить поступательное развитие экономики. Их целью является сохранение баланса интересов, с одной стороны, должные поступления в доход государственного бюджета и, с другой стороны, предоставление хозяйствующим субъектам возможности развития своей деятельности. То состояние неустойчивого динамического равновесия, которое называется гармонизацией налоговых отношений и выражается в установленном под регулирующим воздействием рынка оптимальном, то есть объективно необходимом и достаточном уровне налогового бремени, достигается в столкновении и приведении к общему знаменателю в основном не совпадающих, а то и противоположных интересов участвующих в налогообложении сторон. Все это обуславливает объективную необходимость пристального внимания к налоговой системе и глубокий анализ налоговых отношений.

В части реализации задач социальной защиты населения существуют следующие актуальные аспекты: повышение благосостояния граждан; развитие эффективной налоговой политики РК; проблема пенсионного обеспечения населения; проблемы занятости населения и социальной защиты безработных. Предложения по решению данных проблем таковы: создать эффективную и стабильную налоговую политику, чтобы государство могло максимально пополнять свой бюджет для осуществления социальной политики; налоговый кодекс необходимо строить на принципах справедливости, удобства и стабильности; государственные расходы необходимо приспособлять к уровню бюджетных доходов государства; создать устойчивую, надежную, социально справедливую и гибкую систему пенсионного обеспечения.

2. Отменено взимание косвенных налогов при импорте на территорию Республики Казахстан по товарам, ввозимым физическими лицами не в целях предпринимательской деятельности и по товарам, ввозимым с территории государства-члена Таможенного союза в связи с их передачей в пределах одного юридического лица.

3. Освобождены банки второго уровня с 1 января 2015 года по 1 июля 2016 года от уплаты индивидуального подоходного налога при прощении долгов, подпадающих под Программу Национального Банка РК по рефинансированию ипотечных и жилищных займов.

4. Предоставлена льгота по налогу на транспортные средства общественным объединениям по одному легковому автотранспортному средству с объемом двигателя до 3000 куб.см. и одному автобусу.

5. Увеличен предельный размер совокупной площади земельных участков сельскохозяйственного назначения для крестьянских и фермерских хозяйств, занимающихся отгонным животноводством.

7. Снижена ставка налога на имущество с 1,5% до 0,1% для юридических лиц по инфраструктурам аэропортов (аэродромных комплексов, терминалов), за исключением аэропортов Астаны и Алматы.

8. Отменен ряд сборов и снижение ставок сборов за сертификацию в сфере гражданской авиации в целях развития и расширения малой и сверх малой авиации.

9. Отменена уплата сбора за регистрацию в качестве индивидуального предпринимателя.

10. Внедрены терминалы оплаты и контрольно-кассовые аппараты с онлайн передачей данных в органы государственных доходов; для отдельных видов деятельности.

11. Уменьшение корпоративного подоходного налога на 100% для лиц, осуществляющих перевозку груза морскими судами, зарегистрированными в международном судовом реестре РК.

12. Освобождение от обложения косвенными налогами товаров, ввозимыми физическими лицами не в целях предпринимательской деятельности.

Кроме того, в целях реализации 44 и 45 шагов, предусмотренных в рамках «План нации – 100 шагов» по реализации пяти институциональных реформ Главы государства предусмотрен ряд мер по сокращению теневой экономики и улучшению администрирования косвенных налогов с 2017 года.

1. Обязательность применения счетов-фактур и возможность временного приостановления органами государственных доходов выписки электронных счетов-фактур при срабатывании системы управления рисками.

2. Снижение порогового значения для обязательной постановки на регистрационный учет по налогу на добавленную стоимость и упразднение процедуры добровольной постановки на регистрационный учет по налогу на добавленную стоимость с 30 000 на 3 234 месячных расчетных показателей.

commodity of the market traded. The price of labor is determined by the interaction of supply and demand proposal, and the work has a homogeneous and indivisible. Neoclassical theory emphasizes great importance of investment in human capital, considering them as the foundation of economic growth.

The founder of the neoclassical school English economist Marshall (1842-1924), seeking to combine the theory of marginal utility and the theory of production costs concluded that neither the demand nor the offer are not a priority in determining the price, has developed a framework of analysis of labor demand and supply, put forward the concept derived demand revealed the dependence of trade unions on the elasticity of demand for labor, noted the uncertainty in the labor market, determined by a non-competitive nature of the market, has proved inadequate labor market (Marshall, 1993). Like the classic Marshall believed that the market system provides full use of resources, including labor, he did not see the need for state regulation of employment. This view prevailed among economists until the 30-ies of XX century.

However, in the 30s, this picture of harmony in the economy has become increasingly questioned. The volume of production in developed Western countries has fallen by half, unemployment rose up to 25%, while real incomes have fallen by 60%. Against the background of mass unemployment, the claim that this problem can be resolved by itself at the expense of wages, become insolvent. All contributions are becoming increasingly advanced J. Keynes (1883-1946) theory of the need for state intervention in the regulation of the economy to achieve full employment.

Representatives of the Keynesian view understand the labor market as an inert, static system in which the price of labor is rigidly fixed. The presence of involuntary unemployment caused by a lack of aggregate demand, which can be eliminated using a proactive fiscal policy, including measures of budgetary and monetary regulation. J. Keynes and his followers argue that in a market economy there is no mechanism to guarantee full employment and reasons for unemployment is the lack of synchrony in the adoption of major economic decisions on savings and investments (Keynes, 1993).

An effective means of ensuring employment in the framework of the Keynesian concept is the expansion of the investment activities of the state. However, it should be noted that the Keynesian methods of the middle of the XX century proved insufficient against unemployment. For example, if in the middle of 60-ies of XX century, the unemployment rate in developed countries ranged from 3-4% in 80-90 years it reached 6-8% (Pavlenko, 2004). Public methods of economic regulation, proposed by Keynes, have not worked. The search for ways out of the crisis has led to increased interest in the monetarist concept proposed in the 50-s by M. Friedman and his supporters.

Nobel laureates like a Milton Friedman (1912-2006), E. Phelps (1933) argued that in a market economy the price mechanism itself defines a rational level of employment, as it is a self-adjusting system. Monetarists proceed from rigid price structure for labor and unidirectional upward trend in wage rates (Friedman, Hayek, 1990). According to the monetarists, the labor market is able to come to equilibrium

in the presence of the natural rate of unemployment, which corresponds to a level compatible with the actual conditions of the labor market.

In order to balance the market monetarists propose to use the tools of monetary policy to stimulate investment and business activity and an increase in such

way employment. In the labor market model natural rate of unemployment reflects the structural characteristics of commodity markets and the labor market. According to monetarists, public policy,

Ultimately, it should be aimed at achieving the natural rate of unemployment, reflecting the structural imbalances in the labor market and non-cyclical market conditions in the economy.

In economics, the end of the 40s attempts were made to adapt the Keynesian theory in the framework of the neoclassical synthesis, which Keynesian economics is regarded as a special case of the neoclassical theory, dedicated to a specific state of the economy with underemployment. In general, representatives of the «neoclassical synthesis» (J. Lampert, Paul Samuelson (1915-2009), D. Hicks (1904-1989) believed that the economy is a system in equilibrium, except for special cases, which describes the Keynesian theory (Samuelson, 1997; Lampert, 1994). The essence of the neoclassical synthesis is the synthesis of macro-economic ideas of the classics and the macroeconomic analysis of Keynesianism, combined with fiscal and monetary policy, allowing the economy to restore the balance at the level of high employment even in the case of reducing the demand for labor. The main objective of neoclassical synthesis is to find the optimal combination of market self-regulation to the stability of state influence on the economy, which builds and improves the conditions of market mechanisms.

Starting in 1960-1970 years, the problem of the labor market actively investigated from the standpoint of institutional economics, an economic system through the prism of the category «Institute». According to institutionalists (Veblen (1857-1929), George. Dunlop (1840-1921)

J. Commons (1862-1945), George. Galbraith (1908-2006)), the labor market is an area of negotiation between employers and employees and the rules describe the behavior of the subjects on this site. A key place in the research institutionalists take issues of mutual coercion of workers and employers, including by means of collective agreements, with the participation of trade unions. This area is characterized by a departure from the macroeconomic analysis and the desire to explain the existing discrepancies in the labor market characteristics of the dynamics of the individual sectors, social, occupational and demographic groups.

Particular attention is paid to research institutionalist analysis of the impact of social and political institutions to the labor market, the analysis of occupational and sectoral differences in the labor force and, consequently, in the level of wages. The main idea of this theory is the need to strengthen social control over the economy. It becomes particularly acute problem of social guarantees of employment. Institutionalists believe that the employment issues can be solved with the help of various kinds

Григорьева О. И.

*Восточно-Казахстанский государственный технический университет
им. Д. Серикбаева, Республика Казахстан*

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ НАЛОГОВОЙ СИСТЕМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН С ЦЕЛЬЮ УЛУЧШЕНИЯ УСЛОВИЙ ВЕДЕНИЯ БИЗНЕСА

В целях улучшения условий ведения бизнеса налоговая система Республики Казахстан постоянно совершенствуется. За последние два года самое большое количество реформ среди государств мира.

1. Представлена возможность налогоплательщикам выписки счетов-фактур в электронном виде на добровольной основе.

2. Сокращено количество документов, представляемых индивидуальным предпринимателем для снятия с регистрационного учета с 7 до 4 (исключены: документ об уничтожении печати; документ, подтверждающий публикацию в газете; свидетельство о регистрации в качестве индивидуального предпринимателя). Так же значительно упрощена процедура ликвидации отдельных категорий индивидуальных предпринимателей без камерального контроля.

3. Предусмотрена возможность представления отдельных видов налоговых заявлений и форм налоговой отчетности через Центры обслуживания населения.

4. В целях сокращения времени оказания государственных услуг и повышения уровня удовлетворенности качеством оказания государственных услуг в территориальных органах государственных доходов установлены системы управления электронной очередью.

5. Предоставлено право сдачи налоговой отчетности по импортированным товарам в электронном виде, что значительно сокращает время для подтверждения экспорта товаров и возврата дебетового НДС. Предоставлена возможность подачи налоговой отчетности через e-gov (электронное правительство).

6. Налогоплательщикам предоставлено право ликвидации на основании аудиторского заключения, что позволяет сократить количество налоговых проверок, а также упростить процедуру ликвидации налогоплательщиков, что позволит расширить рынок услуг аудиторских организаций.

7. Предусмотрена регистрация в электронном виде для адвокатов, частных нотариусов, частных судебных исполнителей, медиаторов.

8. Упрощен порядок возврата НДС.

С 1 января 2016 года введены изменения и дополнения по вопросам налогообложения в рамках в реализации 39-го, 65-го и 67-го шагов Плана Нации «100 конкретных шагов».

1. Продлен сроков действия нормы уплаты НДС при импорте товаров методом зачета до 2022 года.

виділенням прямих змінних та нерозподілених непрямих умовно-постійних витрат, у повному обсязі визнаних витратами звітного періоду.

Використання методу «Директ-костинг» не вступає в протиріччя з підходом поопераційного калькулювання («АВС»-методом), оскільки останній дозволяє лише виявити змінний характер витрат, які зазвичай розглядаються як умовно-постійні, та точніше розрахувати собівартість. Вважаємо, що основними завданнями маржинального аналізу, є: найбільш точне визначення фінансового результату діяльності підприємства ресторанного господарства та його підрозділів, оцінка прибутковості окремих напрямів діяльності та видів продукції (робіт, послуг) для прийняття рішень щодо можливих змін у структурі виробництва; виявлення впливу окремих факторів на фінансові результати (прибуток чи збитки) та пошук напрямів підвищення фінансового результату; оцінка оптимальності обсягів виробництва і продажу продукції (товарів, послуг) із залученням зовнішньої маркетингової інформації; встановлення параметрів функції беззбитковості (розрахунок точки беззбитковості) та рівня операційного ризику господарюючого суб'єкта.

Належна організація управлінського обліку та адекватна побудова системи внутрішнього контролю, здатні забезпечити достовірність і надійність показників внутрішньої управлінської звітності при збереженні її оперативності та релевантності наданої керівництву інформації.

Література:

1. Грінко А. П. Модель побудови підсистеми управлінського обліку на підприємствах ресторанного господарства / А. П. Грінко // Торгівля і ринок України: зб. наук. пр. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2012. – Вип. 33. – С. 397–404.
2. Иванов, В.В. Управленческий учет для эффективного менеджмента / В.В. Иванов, О.К. Хан. – М.: ИНФРА-М, 2013. – 208 с
3. Лігоненко Л. О. Обґрунтування теоретичних засад економічного управління підприємством з позиції теорії фірми [Текст] // Л. О. Лігоненко. Бізнес Інформ. – 2013. – № 5. – С. 227 – 231.
4. Глушенко А.В., Самедова Ж.Н. Концептуальні основи управлінського учета. /А.В. Глушенко, Ж.Н. Самедова. Бухгалтерский учет. – 2012. – , 2(12), с. 181-187.

of institutional reforms, which determine the behavior of subjects in many ways in the labor market (Veblen 1984).

Representatives of the institutionalist approach, questioned the existence of a competitive labor market, rational behavior of the individual, automatic achieving an optimal state of the economic system. They are critical of the extended classical economic school provision for uniformity of the labor market and opening up employment relations. Institutionalists (Dunlop, Derenger Gordon, Payor, Leadbeater, Granovetter, Atkinson et al.) Have introduced the concept of the economic theory of clusters of jobs, we laid the foundation for the theory of labor market segmentation.

The cluster concept of the labor market is characterized by the association of homogeneous Dunlop jobs in intra- and inter-firm levels in the clusters. Each cluster is made up their level of pay and unique to his specific production relations. This theory denies the existence of a single labor market with a free flow of labor and a single payment; It shows that between professions, enterprises, industries and regions remain stable differences in pay, and control of labor behavior is not only wages, but also the conditions and content of the work; trade unions and the state have a significant impact on the development of the labor market.

These provisions in the early 70s have been further developed in the concept of P. and M. DeringerPiora (Doeringer, Piore, 1971), according to which, together with the external labor market, such a competitive market, large enterprises have set up their domestic labor markets. The authors of this theory believe that internal labor markets are largely relatively autonomous and independent of the fluctuations of the external competitive market, since the conditions of work and pay them are regulated sufficiently robust administrative regulations, customs, norms, standards. The appearance of such relatively independent domestic labor markets due to the specifics of qualifications required for the production and the need for training in the workplace.

Development of the theory of the segmented labor market has Deringer and Piora to the concept of the dual labor market. The essence of this concept lies in the allocation of «primary» and «secondary» segments separating employees into two groups. The first group consists of workers employed on a permanent work full-time and full-time with virtually guaranteed workplace, wages above the equilibrium level and a high level of social protection. The second group are employed on short-term contracts, work part-time at a lower wage, without guarantees preservation of places in times of economic downturn, the lack of social benefits provided by the enterprise core group of employees. These two groups form, respectively, the primary and secondary labor markets, among which there are strict institutional barriers that prevent the penetration of outsiders to the primary labor market.

It should be noted in the contract theory of institutionalism Employment M. Bailey, D. and K. Gordon Azariadis (Bailey, 1971), became widespread in the mid-1970s. The basis of this theory is the position that employers and employees enter into a long-term contractual relationships of implicit contracts (implicit, not legally

formalized). Employees with specialized training, and employers interested in the fact that their relationship was quite stable and lasting.

Therefore, employers in the downturn of production don't reduce labor costs, but in the period of its rise don't increase. This provides a more uniform and smooth change in the level of wages within certain limits. Thus, the fixed salary and the long-term work in one place is due to optimally structured and rational employers and employees. As a result, long-term and sustainable contractual relationships between employers and employees can not only keep the skilled workers in times of crisis, but also greatly reduce the risks of the market.

At the end of the 70s in developed economies started to happen fundamental structural changes related to scientific and technical progress, the use of computer and information technology, manufacturing, information and customized goods, the development of productive forces and production relations. New trends in the world economy have come into conflict with strict regulation of working conditions, job security and social protection, hindered the freedom of choice of both workers and employers. At this time, received extensive development and dissemination of the concept of flexible market (R. Buae G. standings), the basis of which made provision for the need for deregulation of the market, the transition to a more flexible, individualized and non-standard forms of employment.

The concept of labor market flexibility by G. standings defined as the ability to respond adequately to changes in prices, demand and supply of labor, which manifests itself in changing the quantity, quality and price of labor (Standing, 1986). Flexible labor market involves the formation of various forms of relationships between the state, employers, unions and employees, designed to provide the necessary conditions for the free expression of market regulators and the free choice of alternative models of development dictated by the natural economic expediency.

In modern conditions for solving the problems of the labor market and employment in a country used different theories, and sometimes certain provisions of several theories. However, the negative effects of the reforms in the economy and social and labor issues in the country with the use of monetarist prescriptions theoretically have not been substantiated. This is confirmed by many researchers, noting that the modern world live in conditions of constant economic and financial war, smashing weapon which began importing economic theories and knowledge, do not comply with the problems of transition economies or economies burdened by external debt.

But given the global experience and building on the achievements of modern Western economic theory and practice, domestic science will develop new theoretical concepts of the labor market, taking into account the specifics of Russian reality and conditions for the formation of a civilized labor market in Kazakhstan.

We believe that the analysis in this paper suggests the applicability of models to a wide variety of problems in labor market.

They can contribute to the understanding of many phenomena that are difficult to account for in other ways. And they have very different normative implications

На управлінський облік покладається багато важливих завдань, одним із яких є оперативний аналіз витрат та розробка заходів щодо підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. Незважаючи на те, що керівництво і менеджери підрозділів отримують звіти про доходи та витрати, у даних звітних формах неможливо надати інформацію більш детально, щоб менеджери відстежували вплив окремих складових витрат і отримали змогу визначити «вузькі місця» окремих напрямів поточної діяльності. Можливості сприйняття менеджерів підприємства обмежені та повне розкриття показників за всіма аналітичними статтями доходів і витрат перевантажує їх надлишковою інформацією [3]. Пошук зазначених «вузьких місць» та кількісне визначення резервів підвищення ефективності господарської діяльності вимагають проведення ряду розрахунково-аналітичних процедур, які керівництво не в змозі виконати самостійно через наявність більш актуальних поточних обов'язків. Виконання розрахунків та складання аналітичних висновків (навіть до розробки варіантів управлінських рішень, повинно бути покладено на фахівців з управлінського обліку [4]. Нарешті, для керівництва мають значення не стільки звіти про нормальну та планомірну основну діяльність, скільки повідомлення стосовно відхилення від планів і тенденцій, що намітилися. Було б недоцільним витрачати час менеджерів для проведення аналітичних процедур за даними внутрішньої звітності, щоб виявити, що суспільні резерви покращення фінансових результатів та інших параметрів діяльності підрозділів відсутні. Фахівці з управлінського обліку повинні регулярно проводити аналіз і пошук резервів, але повідомляти керівництву тільки про ситуації, коли виникають істотні відхилення від планів або виявляються істотні резерви зростання доходів або зниження витрат.

Одним із напрямів, за яким слід проводити самостійний аналіз фахівцями з управлінського обліку, є маржинальний аналіз доходів і аналіз поопераційних витрат центрів відповідальності [1]. Поопераційні витрати (собівартість операції) – це сума витрат, що припадає на групу однорідних операцій, які є проміжним об'єктом калькулювання та розподілу витрат за методом «ABC» [2]. Зібрані в розрізі операцій витрати в подальшому можуть бути розподілені на кінцеві об'єкти калькулювання (продукцію, товари або послуги). Значна частина витрат підприємств може бути розподілена з використанням підходу поопераційного калькулювання («ABC»-методу), що повною мірою належить підприємствам ресторанного господарства, де такі витрати, як заробітна плата персоналу, носять умовно-постійний характер, а питання аналізу собівартості операцій мають велике значення для пошуку резервів зниження затрат.

Маржинальний (граничний) аналіз доходів і фінансових результатів є досить розвиненою областю управлінського обліку та економічного аналізу з розробленим і відносно встановленим понятійним апаратом. Він базується на калькулюванні скороченої собівартості за методом «Директ-костинг» з

продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів з такої суми (відстрочення платежу).

Для видачі кредитних коштів з кредитного портфелю банку необхідно розробляти внутрішньобанківські нормативні документи, які регламентують процес розгляду документації, наданої позичальником, а також функції структурних підрозділів, які беруть участь у процесі кредитування, порядок організації роботи з простроченими кредитами та особливості надання окремих видів кредитів. І згідно цих документів банк самостійно розробляє та відкриває аналітичні рахунки, а також обслуговує та закриває ці рахунки.

Доходи які отримав банк при проведенні кредитних операцій відображаються в бухгалтерському обліку із застосуванням принципу нарахування та обачності

На основі даних бухгалтерського обліку складається фінансова та інша звітність, яка задовольняє потреби окремих користувачів (НБУ, податкові органи, органи статистики, керівництво банку).

Висновки. Для ефективного процесу кредитування банкам необхідно розробляти нові продукти, які будуть конкурентоспроможними, в наслідок чого банк залучить більше клієнтів. Треба розробити політику щодо зниження ризиків неповернення кредиту. Також сформувати резерви, які будуть покривати витрати по безнадійним кредитам.

Література

1. Книга: Бухгалтерський облік у комерційних банках України. Кіндрацька Л. М.
2. Бухгалтерський облік у банках України (2001)
3. Кузьмінська О. Е., Кириленко В. Б. К 89 Організація обліку в банках: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2002. – 282 с.

К.е.н., Кваша О.О., к.е.н., Євлаш Т.О.

Харківський державний університет харчування та торгівлі, Україна

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

В умовах стрімкого розвитку ринкового середовища та високої конкуренції, підприємства ресторанного господарства, повинні проводити постійний моніторинг та перспективний аналіз стану своєї фінансово-господарської діяльності, що є початковою базою для ухвалення управлінських рішень. Визначення рівня ефективності діяльності підприємств ресторанного господарства є одним з найважливіших та складних завдань менеджменту.

than do other labor market models. Taking account of the effort-elicitation problem calls into question the general proposition that private labor market arrangements are efficient. It also complicates the analysis of various labor market policies.

References:

1. Bailey M. National income and the price level: A study in macroeconomic theory. N.Y., Mc Craw -Hill, 278 p.,1971.
2. Standing G. Unemployment and labor market flexibility: The United Kingdom. Geneva, 1986.
3. K. Marx and F. Engels Capital. Coll. cit., M., Politizdat, t.23, p.180, 1954-1981.
4. Marshall A. Principles of economics. In 2 v. M., Progress, Vol.2, p.120, 1993.
5. Pavlenkov VA Labor market. Employment. Unemployment. Textbook. Moscow, Moscow State University, 368 pp., 2004.
6. P. Samuelson Economics. In 2 v. M., Science, v.2, 343 pp., 1997.
7. Banerjee, Abhijit and Esther Duflo (2007) «The Economic Lives of the Poor», Journal of Economic Perspectives, 21(1): 141-167.

МАРКЕТИНГ И УПРАВЛЕНИЕ

PhD, Senior lecturer, Aiman M. Kazybayeva
Almaty Management University

THE CONTENT OF THE RISK MANAGEMENT PROCESS IN THE REALIZATION OF INVESTMENT CONSTRUCTION PROJECTS

Considered methodological approaches present risk management mechanism as a set of activities, organized into the process, that is to say, at the modern stage of development, risk management is a systematic preventive continuously repeating complex of targeted actions, organized into the process. Thus, the risk management process during the implementation of investment construction projects means a series of successive targeted actions, called the functions of management, oriented to regulating the probability of successful implementation of the investment construction project, that is to say, the completion of construction within the budget, schedule and adequate quality.

The risk management functions are the kinds of relatively isolated activity in the management cycle, and their combination determines the content of the risk management process. Modern approaches to the division of the risk management process of the project into single functions, contribute to the understanding of global trends in the development of risk management mechanism, but do not give a clear answer to questions about the aims and tasks of the risk management functions.

Relative certainty exists only for the planning functions of risk management and risk identification. Regarding other functions, today there is the main problem in the process of risk management – it is a continuing debate about the conceptual framework of risk management, that is to say, the absence of generally accepted names and definitions. Comprehensive comparative analysis of the whole complex all the known methodological approaches to risk management revealed commonalities in content and structure of the risk management process, based on which the following assumptions are put forward.

1. The risk management process begins with the planning of the whole complex of its constituent activities. In other words, planning is initial function of the management process, performing a major role in it. Planning defines a sequence of objectives to be achieved by a specific time (Vasiljev V.M., 2001).

2. The next function after the planning in the risk management process of realization of investment construction projects is the identification of risks, i.e. the identification of situations at the occurrence of which the process of the realization of investment construction project has a negative impact. After the general planning of

Организація обліку та контролю кредитних операцій забезпечує розроблення єдиних методик, правил, рекомендацій та положень обліку та контролю кредитних операцій які дають змогу збирати, накопичувати, аналізувати, використовувати та передавати інформацію про операцію зовнішнім користувачам, а також для внутрішнього використання.

Облік і контроль кредитних операцій у банку базується на таких нормативно-інструктивних документах:

- Положення Національного банку України «Про кредитування», затверджено постановою Правління НБУ від 28.09.95 р.

№ 246 зі змінами та доповненнями;

- «Правила організації фінансової та статистичної звітності банків України, затверджене постановою Правління НБУ від 12.12.97 р. № 436 зі змінами та доповненнями;

- «Порядок бухгалтерського обліку формування і використання резервів, списання та повернення раніше списаних безнадійних активів у комерційних банках України» та «Положення про порядок формування і використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями комерційних банків», затверджені постановою Національного банку України від 16.12.98 р. № 520;

- «Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків», затверджене постановою Національного банку України від 06.07.2000 р. № 279;

- «Правила бухгалтерського обліку процентних та комісійних доходів і витрат банків», затверджені постановою Правління Національного банку України від 25.09.97 р. № 316 зі змінами та доповненнями;

- «Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України», затверджені постановою Правління Національного банку України від 7.12.2000 р. № 471;

- «Методичні вказівки про ведення параметрів аналітичного обліку», затверджені постановою Правління Національного банку України від 17.06.97 р. № 191;

- облікова політика банку;

- внутрішні нормативно-методичні документи, зокрема «Положення про проведення оцінки фінансового стану позичальника», «Рекомендації щодо оцінки кредитного ризику», «Положення про порядок визнання і списання безнадійної заборгованості за кредитами», «Рекомендації щодо оцінки нерухомого і рухомого майна», «Порядок пролонгації кредитів» та ін.[3]

Взагалі, під кредитною операцією розуміють вид активних банківських операцій, пов'язаних із розміщенням залучених банком коштів шляхом їх надання в тимчасове користування або прийняттям зобов'язань про надання коштів у тимчасове користування на певних умовах, а також надання гарантій у різних формах, зокрема: поручительств, акредитивів, акцептів, авалів, розміщення депозитів, проведення факторингових операцій, фінансового лізингу, видача кредитів у формі врахування векселів, у формі операцій репо, будь-яке

ИЗВЛЕЧЕНИЕ И ПРОВЕРКА

Винокуров Антон Андрійович

*Державний вищий навчальний заклад «Університет банківської справи»
Харківський навчально-науковий інститут*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОБЛІКУ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ

Актуальність теми. Сучасний стан нестабільної економічної і політичної ситуації в Україні потребує постійної уваги до банківської системи, з ціллю підтримки її стабільного та ефективного функціонування. Це пов'язано з тим, що кредитно-банківській системі в умовах ринку притаманна функція підтримки та підвищення ефективності економіки країни, шляхом мобілізації та перетворення в активно діючий капітал тимчасово вільних коштів та заощаджень юридичних та фізичної осіб.

Виклад основного матеріалу. Кредитування є найголовнішою задачею активних операцій банків. До кредитних операцій належать: позичкові операції, операції кредитного характеру та послуги кредитного характеру. Кредитний портфель становить, здебільшого, від третини до половини всіх активів банку.

Для збільшення прибутку при кредитуванні фізичних і юридичних осіб банкам необхідно створити гнучку і зрозумілу систему управління власним кредитним портфелем. Сьогодні, коли в країні кризова ситуація і недосконала законодавча база вирішення цього питання є дуже важливою у цей тяжкий час для нашої країни.

Бухгалтерський облік кредитних операцій ґрунтується на принципах, загальноприйнятих у міжнародній практиці, зокрема:

- безперервності діяльності установи банку;
- стабільності правил бухгалтерського обліку;
- обережності;
- поділу звітних періодів (нарахування доходів та видатків);
- дати операції;
- переваги змісту над формою;
- оцінки активів та пасивів;
- окремого відображення активів і пасивів.[1]

Облік нарахованих доходів за кредитними операціями, зазвичай – це процентні доходи, здійснюється відповідно до затвердженої наказом облікової політики банку. Саме цим документом визначаються критерії щодо застосування при нарахуванні процентів у даному звітному фінансовому році одного з можливих методів: рівних частин, актуарного або методу процентного числа. [2]

activities, in the risk management process the management object is determined, and its characteristics are considered, as originally the possibility of negative situations is only supposed, but there is no exact information. And herein lies the complexity and uniqueness of the risk management process. Thus, in the understanding of the initial functions of risk management (planning and risk identification) there are no contradictions among all these approaches.

After the identification of the management object, that is to say, risks, there is a need to assess their main characteristics: the probability of occurrence and the amount of potential losses. Then it is supposed to implement the selecting of the most suitable measures for the particular situation that would decrease the degree of the impact of risk to an acceptable level. All actions must be maintained in accordance with the original plan of risk management, and the main results need to be documented (Lesnych V. V., 1999).

3. Next after identification in the risk management process their assessment is carried out. In some methods of the risk management this management function is defined as «risk analysis» (Project Management Institute, 2000). It is rather inaccurate, since analysis suggests the dismemberment of the whole into parts and comprehensive study of the parts. The key moment in the process of risk management still is the assessment of the probability of negative situations and their consequences from their manifestation. That is why it is correct to call this function of risk management as «risk assessment».

Identification and assessment of risks are usually performed at the same time, because after identifying the risks, it is necessary to assess the probability of their occurrence, the amount of potential losses from their manifestation, and also to rank the degree of impact on the progress of realization of the investment construction project (Kozunko D. B., 2001). But still identification and assessment of risks are different risk management functions with different aims and tasks, though they are closely related to each other. Moreover, data from the identification and assessment of risks, allow making an assumption about the level of each risk, which is the basis for the choice: to act or inact in situations, involving risk.

4. Currently, different names of the complex of targeted actions are offered to establish an acceptable level of risk. The guide PMBoK (Project Management Institute, 2000), these steps are called «planning responses (reactions) to the risk», and in the recommendations of NASA (NASA Program and Project Management Processes and Requirements, 2002) two management functions are offered: firstly responses to risk manifestation are planned, and then the progress of execution of the response is controlled and consequently the functions are called «planning» and «monitoring». However, in the most considered methodical approaches the next after risk assessment management function is called «risk handling». Risk handling thus includes steps for selection and implementation of various measures to establish an acceptable level for each identified risk.

5. To ensure the correctness of all the action in the process of risk management control function is introduced (Djurabaeva G. K., 2000). The implementation of controlling actions to measures for handling risks simultaneously allows to provide feedback risk to management system that assumes the transfer of information about the state of the management object, and this is the basis for repeat identifications and risk assessments, as well as the revision of methods of risk handling (Titov V. v., 1999).

6. It is also possible to recognize clearly established function of documentation. Documentation of the results of all the main actions is now a standard function of any management process, including risk management in the process of realization of investment construction projects.

Bibliography

1. Balabanov, I. T., (1996). Risk-management. Moscow: Finance and statistics.
2. Bolshov, A. V., (1999). Risk management. Moscow: KFEI.
3. Borovkova, V.A., (2004). Risk management in trade. St. Petersburg: Economics.
4. Chernova, G. V., (2000). Practice of risk management at the level of the enterprise. St. Petersburg: Economics.
5. Chovushyan, E. O., (1999). Management of risk and sustainable development. Manual for economic higher education institutions. Moscow: Publishing house of REA of G. V. Plekhanov.
6. Dvas, G. V., (1998). Methodological bases of application of methods of the theory of reliability for risk management of economic projects. Kiev: Vesti.
7. Dzhurabayeva, G. K., (2000). Estimation and management of risk of the industrial organization. Novosibirsk: The state technical university.
8. Gerosa, S., Cencetti, M. and Sarno, M., (1999). Methods and Applications of Risk Management in Space Programs. Philadelphia: PMI.
9. Iodine, Yu.V., Meshkova, L.L. and Bolotina, E.N., (2002). Management of enterprise risks. Tambov: TGTU publishing house.
10. Kähkönen, K. and Huovila, P., (2001). Systematic Risk Management in Construction Projects. Berlin:
11. Kolchin, V. G., (1998). Methods of an assessment of risks of the investor in investment and construction projects. Moscow: Central scientific institute of economy and strategic management.
12. Kuzmin, I. I., (1993). Risk and safety: concept, methodology, methods. Moscow: The state technical university.
13. Milner, B. and Liis, F., (2001). Management of the modern company. St. Petersburg: Textbook.
14. Mieryin, L. A., (1998). Riskology bases. St. Petersburg: The state university of economy and finance.

В НКО важно отметить, что царит групповой дух людей, объединенных одной целью, и большое доверие, которое способствует продуктивной работе и повышению мастерства и знаний в коммуникациях внутри и за пределами организации. Получается, что в НКО самый главный и ценный ресурс – это люди. Именно человеческие ресурсы решают успешность НКО. Поэтому управление человеческими ресурсами в НКО основано на совместном обсуждении, на повышении мастерства, на доверии, на здоровой критике, на обратной связи, на взаимообучении, на обмене опытом, на развитии инициативы и творческого подхода.

Особо отмечается работа добровольцев, которые работают вне штата НКО бесплатно. Для них является важным развитие способностей, моральное удовлетворение, чувство причастности к социальному делу, др. Поэтому чтобы использовать добровольцев нужно уметь ввести и адаптировать их в НКО, объяснить им цели и миссию организации, понять их мотивы и потребности, сформулировать их обязанности, что поможет верно управлять ими и снизить текучесть и разочарование. Волонтерами могут работать пенсионеры, учащиеся, специалисты.

Именно волонтеры являются основной рабочей силой НКО. И социальная направленность мотивов свидетельствует о формировании в среде волонтеров культуры участия, представляющей собой несущую основу гражданской культуры [3].

Таким образом, мы рекомендуем в управлении человеческими ресурсами НКО определить категории людей по Таблице 1 по потребностям и мотивам, что поможет соответственно вовлечь в процесс деятельности для достижения цели НКО, организовать работу поэтапно, чтобы показывать результат и повысить веру в успех и поддерживать инициативу и обратную связь для открытости атмосферы общения в организации.

Литература

1. Большаков А.С., Шлафман А.И., Михайлов В.И. Современный менеджмент организаций: теория и практика. – СПб.: Изд-во Политехнического университета, 2011. – 270 с.
2. Машарипова Л.Г. Особенности менеджмента в некоммерческих организациях [Электронный ресурс] //Экономика и менеджмент инновационных технологий. – 2014. – №2 – URL: <http://ekonomika.snauka.ru/2014/02/4115>.
3. Шестак Е.А. Человеческие ресурсы некоммерческих организаций. //Человек, сообщество, управление. – 2004. – №2. – С. 104-111.

Поэтому для поддержания социально-экономической стабильности среди граждан России в современных рыночных условиях особую роль занимает развитие некоммерческих организаций (далее – НКО), которые не ставят основной целью извлечение прибыли. НКО создаются для достижения социальных, благотворительных, культурных, образовательных, научных и других целей, которые отвечают потребностям российского населения.

Обычно для создания НКО собирается группа людей, среди которых выявляется лидер, берущий на себя ответственность за организацию, а также способный определить или предложить варианты достижения цели и выполнения миссии.

Основные мотивы, которые приводят людей к созданию некоммерческой организации являются: решение личной проблемы; поиск себя; реализация идеи, осуществление нереализованного творческого или профессионального мастерства; желание помочь людям; самореализация или поиск работы в общественной структуре; цель помочь в решении общественно значимой проблемы. Эти мотивы вполне могут сплотить людей разных профессий, которые в итоге единой командой взаимодополняют друг друга при достижении цели НКО.

Если анализировать категории людей, которые заняты в НКО, то можно выявить различные общие характеристики, которые определяют особенности человеческих ресурсов НКО (Таблица 1). Именно характеристики помогают направить деятельность человеческих ресурсов для достижения цели НКО.

Конечно, для организации НКО нужен руководитель, бухгалтер, финансовый директор, маркетолог, которые нередко бывают профессиональными специалистами или ими становятся лидеры НКО в процессе работы посредством повышения своих способностей или развитием разных квалификационных направлений. В НКО предположительно наличие штатных сотрудников, которые получают зарплату и сотрудники-добровольцы, которые не могут работать по полному графику, однако зачастую штатных единиц мало, поэтому по определенным вопросам также могут подключать юристов, медиков, профессоров, преподавателей, психологов, др.

Таблица 1

Характеристика категорий человеческих ресурсов в НКО

Категория	Характеристика категории
Первая категория	Люди, готовые к социальной активности в приемлемых формах, к самоорганизации и отстаиванию своих целей.
Вторая категория	Люди, воодушевленные определенной идеей и способных работать с большим фанатизмом, что может скомпроментировать организацию
Третья категория	Люди, которые пострадали или испытали тяжесть определенной проблемы, и они хотят изменить ситуацию посредством выхода из нее или посредством помощи другим, которые не могут справиться с аналогичной проблемой
Четвертая категория	Люди, которые хотят социально участвовать в жизни других и для них важно видеть результаты своего труда
Пятая категория	Люди, которые являются профессиональными специалистами в решении юридических, медицинских, социальных и других вопросах
Шестая категория	Люди, которые добровольно присоединяются как волонтеры, чтобы социально участвовать в жизни граждан или чтобы получить опыт и квалификацию для будущей работы

Составлено автором на основании [3].

Kruglov V.N.

Institute of management, business and technology

THE INNOVATIVE ALGORITHM DEVELOPMENT

Keywords: innovation, investment, technology, innovation, Economics, management, process, function, classification, market.

Abstract: the article analyzes the concept of innovative entrepreneurship as a mandatory attribute of modern society. Presents and examines the various classifications used for comparative analysis. The Russian experience is presented through the prism of world scientific schools and their achievements. Available adaptation mechanisms concerning borrowing best practices. Practical recommendations on the application of innovative systems.

Innovation (in translation from English. the word «innovation» means innovation, innovation, innovation) understand the use of innovations in the form of new advanced technologies, products and services, new and more sophisticated forms of organization of production and labor, management and maintenance. Concepts such as «innovation», «innovation», «innovation» are often considered synonyms, although between them there are differences.

Innovation is a new procedure, a method, a new phenomenon, the invention. The word «innovation» means the process of the practical use of innovations. Since the adoption to the implementation of innovation acquires a new quality, and becomes the innovation (innovation). The time interval between the occurrence of innovation and in innovation (innovation) has been called the innovation lag [1, p. 129].

The concept of «innovation» as an economic category was introduced into scientific circulation by the Austrian economist Joseph Schumpeter. He first considered the issues associated with new combinations of production factors, and, accordingly, has identified five possible changes in development (innovation):

- the use of new equipment, technologies or new market ensure the production process;
- the introduction of products with new consumer properties;
- the use of new raw materials;
- changes in the organization of production and logistics;
- entering new markets.

According to the international standards of innovation represents the final result of effective innovation, which is embodied in the form of the market new or significantly improved product, new or improved technologies that are used in practice, either in a qualitatively new approach to the delivery of social services [2, p. 176].

The motto of innovation is «new and different» that reflects a lot of the atomicity of this concept. For example, innovation in the provision of services represents an

innovation in the very essence of the rooms, in the production, provision and consumption of services, behavior of employees of service industries. Innovations are not always based on inventions and discoveries. There are innovations that are based on ideas. An example here may be the emergence of zip fasteners, ball-point pens, aerosol cans, rings on cans of drinks, etc.

Innovation does not necessarily have to be associated with the technique, and in general to have a real look. Virtually no technological innovation may not influence to compete with the idea of selling on the installment plan. Using this idea, the economy is literally transformed. Innovation is a new value for a particular consumer, it must meet his needs and desires.

Thus, to binding properties innovations include novelty, industrial applicability (economic feasibility) and in addition, innovation must satisfy the demands of consumers.

Systematic innovation consists in the purposeful search for changes and in the systematic analysis of the opportunities that these changes can provide for the efficient operation of the enterprise.

Innovation plays a significant role in maintaining and strengthening positions of enterprises, innovation is particularly critical for the development of new businesses. However, it should be noted that innovation management is a very time-consuming process. The main part of the proposed market innovation appears to be generally unsuccessful. However, those businesses that do not develop innovations after some time disappear from the market.

The complexity of the innovation, their diversity and the variety of fields and applications necessitate the classification of innovation.

Some of the types of innovation that differ by areas of use and stages of STP:

- technical innovations are emerging, usually in the production, featuring new or improved consumer properties;
- technological appear when using more advanced methods of production;
- organizational and managerial innovations, primarily associated with the optimal organization of the production process, transportation, supply and distribution;
- information aimed at solving problems of rational organization of information flow in the field of scientific and technical and innovative activities, improve the reliability and timeliness of information;
- social aimed at improving conditions of labour and production, problem solving in the areas of education, health, culture.

Different types of innovation are closely linked, and impose certain requirements on innovative mechanism. For example, technical and technological innovations, influencing the content of the production processes, in parallel, create conditions for the implementation of managerial innovations by changing the organization of production [3, p. 211].

Reviewed the classification of innovation show that innovation processes are diverse, and vary greatly in nature.

Литература:

1. Черчик Л. М. Формування ринкових відносин у рекреаційному природокористуванні : монографія / Л. М. Черчик. – Луцьк : ЛДТУ, 2006. – 352 с.
2. Синякевич І. Екологізація розвитку: об'єктивна необхідність, методи, пріоритети / І. Синякевич // Економіка України. – 2004. – № 1. – С. 57–63.
3. Боршук Є. М. Екологічні основи економіки : навч. посібник / Є. М. Боршук, В. С. Загорський. – Львів : «Інтелект-Захід», 2005. – 312 с.
4. Кожушко Л. Ф. Екологічний менеджмент : підруч. / Л. Ф. Кожушко, П. М. Скрипчук. – К. : Акад., 2007. – 432 с.

Агатаева М.А.

Санкт-Петербургский университет управления и экономики, Россия

СПЕЦИФИКА УПРАВЛЕНИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКИМИ РЕСУРСАМИ В НЕКОММЕРЧЕСКИХ ОРГАНИЗАЦИЯХ

Ключевые слова: особенности управления человеческими ресурсами в некоммерческих организациях, человеческие ресурсы, некоммерческая организация.

Аннотация: в данной статье представлены особенности управления человеческими ресурсами в некоммерческих организациях в современных российских условиях.

SPECIFICITY OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN NONPROFIT ORGANIZATIONS

Key words: features of human resource management in nonprofit organizations, human resources, non-profit organization.

Abstract: this article presents the features of human resource management in nonprofit organizations in the modern Russian conditions.

Начало 21 века, отмеченное огромными социальными изменениями, информационной революцией, усложнением условий окружающей среды и межличностных отношений, предъявляет повышенные требования к психике человека, ее эластичности и активности [1].

Средства массовой информации предоставляют большой объем информации на разную тематику в мировой цивилизации, а также реклама способствует усилению веры в мифы о различных чудесах исцеления посредством таблеток, мазей и других лекарственных препаратах за один раз и др. И осложняют ситуацию в сознании и подсознании человека такие важные тенденции, как:

- развитие телекоммуникационной техники и технологий, которые ускоряют предоставление или доступ к информации;
- PR-технологии, которые используются для продвижения тех или иных товаров и услуг;
- политические направления, которые влияют на формирование точек зрения, различных суждений, др.

- як тип управління, побудований на соціально-економічному і соціально-психологічному мотивуванні гармонії людини з природою і орієнтований на формування і розвиток економічного виробництва і екологічної культури життєдіяльності людини (Е. Короткова);

- як цілеспрямована, свідома діяльність, пов'язана з розробленням, запровадженням, реалізацією, контролюванням різноманітних засобів природоохоронного характеру, які повинні забезпечити раціональне використання і збереження природних ресурсів, дотримання екологічної безпеки (Л. Кожушко) [4];

- як вид діяльності, що охоплює виробничі процеси, законодавчі, нормативні та соціально-економічні аспекти діяльності суспільства, методи управління якістю навколишнього природного середовища (Д. Колотило);

- як діяльність економічних суб'єктів, спрямована на досягнення їхніх власних екологічних цілей, розроблених на основі принципів коефективності.

Узагальнивши ці напрацювання, можна констатувати, що для трактування сутності екологічного менеджменту науковцями найчастіше використовуються інституційний, процесний, системний та функціональний підходи.

Вважаємо, що загальне розуміння цього поняття забезпечує інституційний підхід, згідно з яким, екологічний менеджмент – це сукупність принципів, форм, методів, прийомів та засобів впливу, які з одного боку використовуються персоналом підприємства з метою досягнення високої ефективності діяльності, з другого – забезпечення екологобезпечної діяльності на основі раціонального та невиснажливого природокористування, що не завдає шкоди довкіллю.

Для практичної управлінської діяльності доцільно використати процесний підхід, згідно якого екологічний менеджмент – це сукупність послідовних етапів, а саме: аналізування еколого-економічної ситуації, діагностики еколого-економічної безпеки підприємства, прогнозування тенденцій змін стратегічного середовища підприємства, екологоорієнтоване цілепокладання, планування та контроль за втіленням природоохоронних заходів з метою досягнення екологічно безпечного та економічно ефективного розвитку.

На рівні підприємства екологічний менеджмент є складовою загальної системи менеджменту, видом щоденної менеджерської праці, завдяки якому є можливість постійно вдосконалювати екологічну та економічну діяльність, зменшувати ризики для навколишнього середовища, здоров'я й безпеки працівників, скорочувати витрати, вирішувати екологічні проблеми.

Таким чином, екологічний менеджмент є багатоаспектним поняттям, що підтверджує його важливість як сучасного інструменту в системі стратегічного управління підприємствами на засадах сталого розвитку, який здатний забезпечити досягнення внутрішніх, державних і міжнародних норм у природоохоронній сфері, зменшення споживання природних ресурсів, запобігання деградації екосистем, досягнення економічної ефективності виробництва.

Accordingly, the forms of realization of innovations, methods and scope of their impact on the economy, as well as evaluating their effectiveness also varied.

Thus, the complexity of innovation, the complexity and diversity of the fields and methods of use contribute to the development of their classification. Attempt of classification of innovation among domestic researchers have P. P. Bezdolnogo, G. A. Smirnova and O. D. Nechaeva. In classification, it is necessary to consider the characteristics of innovation processes necessary for the design and implementation of organizational-economic mechanism of management, and the resulting predominant type of innovation that these processes and forms.

The framework emphasizes 12 basic features of classification, the majority of which are considered by different researchers. On these grounds allocated 39 different types of innovation. Since the number of features partially overlap each other, some types of innovations according to different characteristics may overlap. However, in General, selected characteristics give the opportunity to make a bulk aggregation of the innovation.

The causes secrete reactive and strategic innovation.

Reactive innovations ensure the survival of the company, these innovations arise in response to competitor innovations, i.e., reactive innovation firm is forced to enter behind the competitor to continue the competition in the market [4, p. 107].

Strategic innovations are innovations, the implementation of which has the leading character for the purposes of obtaining a long term competitive advantage.

The classification of the subject matter and scope of application of innovations suggests a division into the following types: product innovation (new materials and products), market innovations (innovations that open up new areas of application of a certain product; innovations that go with the product to new markets), process innovation (technology, organization of production and management process).

According to the criterion of novelty of the innovation can be based on new technological discoveries or to be developed on the basis of a new method (method), which applied to new phenomena. Technical modernization in the field of electronics in the 80-ies differed significantly from all previous upgrades that is not the result of consistent development of new technical inventions, and as a result improve the performance of invented earlier.

From the standpoint of the nature of the requirements of innovation, highlight innovations focused on existing needs, and innovations that can create new needs.

The extent of the spread can distinguish innovations that became the basis for the emergence of a new industry that produces a homogeneous product, and innovations that are applicable in all sectors of the economy. Often these types of innovations over time follow each other. You can give the following examples: electrical engineering and electrification; automobile industry and motorization; production of personal computers and computerization.

Classification of innovations in order of importance, allocates basic (otraslevojj penetrating into other industries, major) innovation; improve (significant improve-

ment of base technologies) and pseudo innovations, which represent minor changes to basic innovations.

Classification of innovations according to the level of novelty is a division of the totality of innovations into homogeneous groups according to the level of novelty in order to assess their significance. The concept of novelty can be attributed to the product or the process in General in the case of absolute novelty or only to certain elements that alter the functions and features of an existing product or process. From this standpoint we can distinguish types of innovation according to the first feature of the classification:

- basic innovations relating to fundamentally new products;
- improving innovations that relate to significant improvements of existing products and innovation that are associated with the introduction of new or significantly improved methods of production.

It is necessary to distinguish between innovations and minor modifications of products and processes (the so-called pseudo innovations) which are as aesthetic (colour, decoration, etc.), as well as minor technical or external changes in the product, but left unchanged its design and does not have any significant impact on technical parameters, consumer characteristics, the cost of any goods and materials and components included in its composition; expanding the range of manufactured products as a result of the production of products previously unreleased in the enterprise, but already well-known products on the market to meet current demand and increase revenues [5, p. 124].

Classification of innovations on the level of innovation can be process parameters or market positions. From a position of technological parameters of innovation can be divided into: a) product innovations involving the use of new materials, components and semi-finished products, acquiring new functions (new products); b) process innovation, the essence of which is new manufacturing process, a higher level of automation, new methods of organizing production (concerning new technologies). By type of novelty in the composition of innovation can be distinguished: new products for the industry in the global market, new products for the industry in the domestic market, new product for the company.

And all this variety of innovation is an indispensable attribute of modern management.

Literature:

1. Kruglov V. N., Batenkov S. A. Innovative methods of management of investment processes at the regional level. Monograph. Kaluga: Publishing house «Eidos», 2012. – 142 p. – ISBN 978-5-88725-279-7.
2. Vasilieva N. And., Kruglov V. N. Problems and prospects of development of small forms of management in the economic structure of the region: innovation and investment aspects. – Kaluga: Publishing house «Noosphere», 2012. – 202 p. – ISBN 978-5-905856-12-5.

3. Kruglov V. N., Leontiev L. S., Orlov L. N., Tikhomirova N. In. Experience of introduction of new mechanisms of innovation development in the regions of the Russian Federation. Monograph. – M.: Publishing house of MESI, 2013 – 235 p. – ISBN 978-5-7764-0801-4.

4. Alexandrov, E. L., Kruglov V. N. Chapter 2. Innovative component of teaching economic disciplines in the UNIVERSITY. – Directions of realization of innovative technologies of modernization of the national educational system: monograph / Under the General editorship of V. V. Bondarenko. – Penza: RIO pgsa, 2014. – 140 p. – ISBN 978-5-94338-682-4.

5. Kruglov V. N., Aleksandrov E. L. Chapter 8. The achievement of options for sustainable economic development of territories on the basis of innovative transformations. – Sustainable economic development of regions: Monograph, Volume 4/ ed. bu L. Shlosman. – Vienna: «East West» Association for Advanced Studies and Higher Edukation GmbH, 2014. – 214 p. – pp. 120-132. – ISBN-13 978-3-902986-46-7. – ISBN-10 3-902986-46-8.

Лариса Черчик, Ольга Курчаба

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ СУТНОСТІ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Загрозливі тенденції зростання залежності суспільства від природного середовища в силу вичерпування природних ресурсів, зменшення площі Землі на душу населення, зменшення асиміляційного потенціалу довкілля, втрати ним первинних властивостей вимагає впровадження дієвих методів і прийомів. Одним з них вважається екологічний менеджмент.

Екологічний менеджмент виник як інструмент обґрунтування оптимальних рішень у галузі охорони довкілля. Як зазначалось на Конференції навколишнього середовища і розвитку «Порядок денний на 21 століття», екологічний менеджмент варто віднести до ключової домінанти сталого розвитку й одночасно до вищих пріоритетів промислової діяльності і підприємництва [1].

Як науковий напрям, екологічний менеджмент має міждисциплінарний характер, що призвело до використання різних підходів щодо його трактування, зокрема:

- як складну міждисциплінарну науку, метою якої є пошук шляхів забезпечення конкурентоспроможних рішень, прийнятих у сфері управління природоохоронною діяльністю і засіб досягнення екологічного балансу між суспільством та природою (І. Синякевич [2], Є. Боршук [3]);